

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Vljudo sporočamo vsem naročnikom, da smo celi današnji nakladi »Slovenca« priložili položnice! Blagovolite se jih poslužiti!

Upapolni pojavi

Vsega omikanega sveta se je polotilo skesano razpoloženje. Narodi so začeli razmišljati, ali je pot, po kateri so hodili in hodijo zadnjih sto, sto petdeset in več let, prava ali ne. Premnogi znaki propadanja kažejo, da so beli ljudje brodili in brodijo iz ene zlobe v drugo, ki je rodila nove, še hujske, ki zdaj glojejo že korenine narodovega življenja samega. Po besedah nekega uglednega francoskega lista si je kulturno človeštvo začelo temeljito izpraševati vest.

V fizičnem pogledu opažamo na podlagi števil, kako počasi ugaša življenjska volja narodov do potomstva. Kakšna je usoda narodov brez otrok, vidimo v zgodovini na Grkih in Rimljanih. Kakor so leta 200 po Kristusu v rimskem imperiju opustele cele pokrajine, tako danes razpadajo na primer v Gascogni, Normandiji, Mayennu, Cote d'Or, Aubi in Dauphineji vasi, ker ni več zadosti prebivalstva, dasi je že vsak sedmi francoski državljani podmačen tujec. V Združenih državah severne Amerike pada prebivalstvo tako, da bo na primer mesto, ki danes šteje še 300.000 duš, v 100 letih imelo le še 100.000 prebivalcev. Roko v roki z naravnim propadanjem, ki in stremljenju za čim udobnejšim življenjem posameznika odklanja žrtve, ki jih nalaga skrb za bodoče rodove, gre gospodarski in socialni nered, ki enim dovoljuje nakopičevanje gmočnih dobrin, dočim drugi pogrešajo najnujnejšega za življenje. To velja tudi za narode, od katerih eni žive v izobilju, drugi pa se bore za svoj obstoj in razvoj na pretesnem prostoru in v najneugodnejših okoliščinah. Stedenje, zmrznost, zadovoljnost z malim, volja za borbo in napredek z lastnimi močmi v velikem delu ljudstva bolj in bolj upada in vse se zanaša na javno pomoč. Kje smo v mednarodnem oziru, nam pove Zveza narodov, ki je danes samo še ruševina, ki čaka, da se njena vrata zapro za vselej. Njeno delo ni moglo uspevati in njena naloga je ostala neizpolnjena, ker ni bila postavljena na edino trdno podlago medsebojnega zaupanja narodov, ki more rasti le na enakopravnosti vseh, marveč je bila samo orodje ene skupine in neke posebne miselnosti. Ena skrajnost je rodila drugo: svobodomiselstvo, ki se je osvobodilo krščanskega naravnostnega zakona, se je izrodilo v socialen nered, zanikanje duhovne avtoritete, politično zmedo in prevlado demagoštva in je zato izzvalo reakcijo, ki je zopet zašla v malikovanje samovolje, v zaslužjenje posameznika državi in do gaženja tiste svobode vesti ter prepričanja, ki je neobhoden pogon vsakega napredka.

Ta usodni razvoj je tako nagel, zajema vsa področja kulture in tako zelo v vseh osnovah pretresa naše politično življenje, da se ni čuditi, če se od najskromnejšega državljana do prvih državnikov začenja svet zavedati, da je potreben napor vseh zdravih in bogatih sil, ki še nikakor niso usahnile, da se propad ustavi, da narod ozdravi iz svojih še nedotakanih moralnih korenin in da se vzpostavi kulturna enota sveta na temeljih Kristusove vere in izporočila. V tem oziru moramo zabeležiti veliko zelo značilnih pojavov, dogodkov in izjav, kakor tudi stalno naraščajoče stremljenje ter prizadevanje tako odgovarjajo kakor odspodaj, da bi človeštvo premagalo sedanjo veliko stisko in se dvignilo na višjo duhovno in moralno raven, s katere je edino mogoče svet preprodati tudi politično in najti rešitve sodobnim vprašanjem mednarodnega življenja v miru in sporazumu.

Od teh dogodkov zadnjega časa je najbolj vredna omembe panameriška konferenca v Limi, ki sicer ni rodila takih vidnih političnih rezultatov, da bi mogli že danes vplivati na razvoj mednarodnega položaja, pač pa pomeni zelo razveseljiv in najlepše nade za bodočnost vzbujajoč pojav po razpoloženju državljanov in kulturnih delavcev, ki so se tam zbrali iz 21 držav in predelov severne in južne Amerike. Limsko konferenco je vseskozi prežinal duh krščanske vere in omike ter naravnostnega gledanja vseh perečih vprašanj naše dobe. Zastopnik USA, Cordell Hull, je v svojem govoru (bil je božični večer) pokazal na božjega Sina, ki je ušel, da trajen temelj družbi ni gola sila, marveč duhovna moč ideje, ki je porok miru na podlagi pravice. Predsednik Peruja, general Benavides, je v govoru, s katerim je konferenco začel, želel razpravam milost od Boga, ki je vodil vsa prizadevanja ameriških narodov, da ustanove svobodne države v duhu krščanske svobode, ki se čuti odvisno od večnega postavodavca in njemu odgovorno. Zunanji minister Argentine, Cantilo, je izjavil, da hoče španska Amerika danes bolj kot kdaj slediti katoliškemu izkoročilu in da zato obsoja vse politične nauke, ki bodisi pod internacionalnim, bodisi pod nacionalnim geslom rušijo naravnostni zakon in bratsko soživetje človeštva. Zunanji minister Ekvadorja, Donoso, je dejal, da trdno veruje v novo dobo človeštva, ko bomo doživeli obnove krščanskih idealov družbe, ki bo odklanjala takó razkrajajočo sebičnost posameznika in nasprotju z blagom občestva, kakor tiranijo naroda ali države, ki se ne podreja božjemu nauku o enoti, vzajemnosti in enakovrednosti vseh plemen. Tudi drugi delegati, med katerimi so bile tudi najodličnejše žene severne in južne Amerike, kakor Mercedes Gallagher, de Miller in O'Hara, so, obso-

Pred angleško-francosko vojaško zvezo v Sredozemlju

Dolgi posveli v Londonu med vlado in poveljniki oborožene sile „Proti določenim nevarnostim, določena obrambna sredstva“

Francoski zunanji minister Bonnet

London, 28. jan. TG. Po triurni vladni seji je ministrski predsednik Chamberlain zaprosil vse tri vrhovne poveljnike suhozemske armade, vojne mornarice in vojnega letalstva, da se udeležijo prihodnje seje vlade, ki je bila danes. To je bil eden redkih primerov skupne seje vrhovnega ministrskega odbora in vrhovnega imperijalnega odbora za obrambo države.

Seje sta se udeležila tudi sir Alexander Cadogan, stalni tajnik zunanjega ministrstva in sir Robert Vansittard, zunanje politični svetovalec vlade.

Ze vest sama, da sta ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister lord Halifax v sklopu z zunanje-političnimi dogajanjmi smatrala potrebno, da pokličeta na posvet tudi vrhovne poveljnike angleške oborožene sile, je sprožila v angleški prestolnici, v angleških kakor tudi v inozemskih političnih krogih največje presenečenje in najbolj različne razlage. Na vseh govoricah, ki so se razširile, je le malo resnice. V kolikor je znano, so na skupni seji sprejeli samo nekaj važnih sklepov, ki tičejo obrambe angleških interesov na Sredozemskem morju.

V Londonu mnogo govorijo o tem, da se bodo med Francijo in Anglijo začela nova pogajanja glede skupnega stališča, ki ga bosta zavzeli obe državi med dogodki, ki se oznanjajo. Zunanje-politični govor francoskega zunanjega min. Bonnet, kakor tudi govor predsednika vlade Daladierja, sta bila v Londonu zelo dobrohotno sprejeta in sta predmet resnega proučevanja v luči posebnih poročil, ki jih je francoski generalni štab poslal londonski vladi v informacijo. Nova pogajanja bi bila v toliko potrebna, ker do sedaj Anglija jamči samo za francosko-nemško mejo, med tem, ko za ostale francoske meje, predvsem za one na Sredozemskem morju Francija nima še nobenega angleškega jamstva. Francoska vlada je nazirala, da bi bilo treba isto, kar sta Anglija in Francija storili za skupno obrambo meje napram Nemčiji, storiti tudi za Sredozemsko morje. V ta namen da je treba podpisati jasno in nedvoumno pravno pogodbo, ki bi jo izpolnili še medsebojni dogovori obeh generalnih štabov.

ČSR na razpolago Nemčiji

Nemške čete smejo poljubno vkorakati v ČSR

London, 28. jan. TG. Reuterjev urad poroča, da je angleška vlada od svojih diplomatskih zastopnikov sprejela vest, da je bila med Nemčijo in Češko-Slovaško podpisana pogodba, na podlagi katere dobiva Nemčija pravico, da uporablja češko-slovaško državno ozemlje za premikanje svoje oborožene sile. Nemške čete dobijo pravico, da prekoračijo mejo poljubno, ne da bi bilo potrebno predhodno prositi za dovoljenje. Zato, da vojaške oblasti obvestijo o svojem namenu češko-slovaške oblasti. Pogodba ne določa nobene omejitve za število nemških čet, ki se smejo posluževati gornje pravice. V londonskih političnih krogih je ta vest vzbudila veliko začudenje. Ker niti od nemške niti od češko-slovaške strani še ni nobenega pojasnila, bodo v Londonu počakali, da se izkaže če je ta neverjetna vest resnična.

jajoč levi in desni ekstremizem, poudarjali potrebo novega režima, ki bo postavljen na temelje živega krščanstva.

Svet ve, česa mu manjka, kaj je izgubil, ko je sledil lažnim bogovom, in h katerim vzorom zasebnega in javnega življenja se mora vrniti z

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je sicer nedavno izjavil, da je »francosko-angleško prijateljstvo tako pristrčno, da ne potrebuje nobenih papirnatih zagotovil«, vendar pa so tako v Franciji kakor v Angliji mnenja, da bi bilo le prav, če bi se proti določenim nevarnostim postavila čisto določena, za obe državi obvezna obramba. V Londonu so prepričani, da bo Chamberlain v kratkem v tem smislu odgovoril na govor francoskega zunanjega ministra Bonnet. To bo morda že nocoj, ko bo Chamberlain govoril v Birminghamu. Brez dvoma bo angleški ministrski predsednik razprl vsak dvom o tem, da bo Anglija z vsemi močmi podprla Francijo na Sredozemskem morju, kjer so angleški in francoski življenjski interesi takorekoč isti.

Končnojavljeno stališče pa bosta Anglija in Francija mogli zavzeti šele po Hitlerjevem govoru prihodnji ponedeljek, ko bo nemški kancler pojasnil smer nemške politike.

Pariz, 28. januarja. AA. Havas: Več tujih listov je prineslo vest, da je francosko vojno ministrstvo pozvalo na vojaške vaje gotovo število tehnikov in rezervistov. Uradni krogi to vest kategorično demantirajo.

„Zidovi za hrptom Nemčije“

Nemčija odklanja Francijo v Srednji in vzhodni Evropi

Berlin, 28. jan. AA. DNB objavlja sledečo informacijo: V zvezi z govorom francoskega zunanjega ministra Bonnetja v francoskem parlamentu je padla tukajšnjim političnim krogom v oči posebno ugotovitev francoskega zunanjega ministra glede dogodkov v Monakovem in obseka nemškega zunanjega ministra v Ribbentropu v Parizu, češ, da odgovarjajo ti obiski zunanje-politično črti francoske vlade v zadnjem letu. Zdi se, da je po-

Zanimiv glas iz Rima

„Slovaki so na pravi črti, Čehi ne“

Rim, 28. januarja. Z ozirom na razne več ali manj senzacionalne vesti o Češkoslovaški, o katerih se ne more še presoditi, ali odgovarjajo resnici ali ne, ali pa so enostavno pretirane, objavljajo tukajšnji listi zelo značilno poročilo iz Prage, ki pravi:

»Kljub temu, da predsednik republike Haeha, predsednik vlade Beran in minister za zunanje zadeve Chvalkovski želijo utrditi češki notranji in zunanji politiki novo pot v smislu tistih smernic, ki veljajo v Nemčiji in Italiji, od koder more edino ČSR pričakovati pomoči, je treba premagati veliko ovir, medtem ko je Slovaška novi čas bolje razumela: Ustanovila je eno samo narodno stranko ter razpustila vse nasprotno organizacije od masonov do Sokola. Slovaki državniški so tudi svojo zunanjo politiko takoj usmerili po osi Rim-Berlin.«

»Enako so se prilagodili novim potrebam Ukrajinci, v Pragi pa se javlja odpor, ki se je med drugim pokazal tudi v tem, da je hotela

kazal pri tem francoski zunanji minister Bonnet gotovo tradicionalnost francoske politike glede vzhodne Evrope.

Ako bi govor zunanjega ministra Bonnetja pomenil možnost vrnitve francoske politike na tradicionalno povojno francosko zunanjo politiko, ko je skrbela za »zidove za hrptom Nemčije«, tedaj bi ta vrnitev pomenila istočasno napoved novih razočaranj za Francijo. Versajska politika je že mislila, da bo postavila take zidove na račun Češko-slovaške, toda to je bil poizkus, ki ni prinesel nikomur koristi in ki je razpadel pred življenjskimi potrebami in organskimi zahtevami naravne nacionalne politike. Težko bo najti še koga v Vzhodni Evropi, ki bi bil pripravljen, da še enkrat obnovi slične zveze.

Minister Farinacci javno zahteva Tunizijo Džibuti in Korsiko

Monakovo, 28. jan. AA. Stefani: Snoči je v tukajšnjem cirkusu »Krone« v navzočnosti zastopnikov krajevnih oblasti in velike množice ljudstva italijanski minister Farinacci govoril o italijanskih zahtevah, o zgodovinskem razvoju Korzike in Nice ter omenil tudi tuniško vprašanje. Poudaril je, da je Tunis protektorat, nikakor pa ne francoska posest. Glede Džibutija je Farinacci izjavil, da skupne interese več milijonov ljudi in njihovo plodno proizvodno moč ovira sovražnost Francije, ki jo predstavljajo majhne kapitalistične skupine in poblejni spekulantje. Takšnemu stanju je treba vsakako napraviti konec kljub senegalskim bataljonom, ki jih je Francija tja poslala.

Za njim je govoril pokrajinski voditelj Streicher. Podčrtal je, da bo kmalu prišel čas, ko bosta oba prijateljska naroda stala pred velikimi odločitvami in da je potrebno, da se prijateljski državi pripravita na skupne preizkušnje.

vsiliti Karpatski Ukrajini za ministra nekega nepriljubljenega generala, tako da se je morala ukrajinska vlada zateči k Ribbentropu. V Bratislavi in v Chustu pravijo tudi, da bi se nevshečni dogodki na madžarski meji ne bili zgodili, če bi v Pragi bil drug vojni minister.«

Nemčija želi večjo naglico

»V Berlinu niso zadovoljni, da so na Češkem pustili pri življenju tako zvano stranko dela, v katero so pribežali vsi levičarji in katera zdaj dela Beranovi vladi velike težave. Ko je bil te dni zunanji minister Chvalkovski v Berlinu, ga je časopisje sprejelo zelo hladno in tako Ribbentrop, kakor državni vodja Hitler sta Chvalkovskemu odkrito povedala, da jima prepočasni tempo in nezadostna odločnost vladne stranke nista všeč, ker smatrata, da je pomisljanje v Pragi, da bi popolnoma preukrenila bivšo Beneševo politiko, vzrok tudi nepopolnim odnosom Češke do Slovaške in do Karpatske Ukrajine, ne glede na zunanjo politiko.«

»Tako v Berlinu, kakor v Rimu želijo, da bi se vlada iznebila vseh elementov, ki nasprotujejo potrebi nove politične orientacije češke republike, četudi bi se ti nabajali na važnih mestih državne uprave. Seveda pa Nemčija in Italija uvidevata, da ta naloga za Berana in Chvalkovskega ni lahka, ko imata pred seboj celih 1500 čeških uradnikov, ki jih je odpustila Slovaška. Kljub temu smatrajo v Berlinu in Rimu, da bo treba birokracijo na Češkem dobro preresetati. Ta birokracija dela zdaj na to, da bi se poddržal Sokol, da bi se zagotovila dosedanja politična in gospodarska položaja in vpliv Zidov ter se tudi prizadeva, da se ne bi opozicija popolnoma likvidirala, češ da bi bilo to proti ustavi. Minister za nemške manjšine Kundt je že večkrat nastopil pri vladi ter je dejal, da je predpogoj prijateljstva in pomoči Nemčije, ki hoče češkoslovaško republiko vzeti v zaščito pred vsako zunanjo silo, da češka vlada izda postavbe proti Zidom in proti vsaki levičarski opoziciji.«

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved: V glavnem jasno, čež dan dokaj toplo, ponoči hladnejše, zjutraj megla. Najnižja toplota 28. jan. je bila v Kupresu — 6, najvišja pa v Hervegnovem + 17.

Zagrebska vrem. napoved: Nespremenljivo.

Dunajska vremenska napoved: Jasno, ponekod nekoliko oblačno, čež dan nekoliko topleje, posebnost na višinah.

Od nedelje — do nedelje

Zunanji pregled

Pretekli teden spada med one redke tedne, ki nam v zunanje-političnem pogledu nudijo enotno sliko, čeprav je na navidezno drugo od drugega ločenih dogodkih tako izredno bogat. Vsi dogodki, naj tiste sestankov državnikov ali dogodkov na bojiščih, se lepo vjemajo in spadajo v isti okvir. Kaj je okvir in katera je podoba, ki jo obdaja?

Veliki okvir zunanje-političnih dogajanj je načrtno delovanje trozvezja Italija-Nemčija-Japonska na svetovni pozornici, delovanje osi Italija-Nemčija pa na evropski pozornici. Italija in Nemčija druga drugo podpirata, da enkrat ena uresničuje svoje zunanje-politične cilje in ji druga pomaga, potem pa preide druga v ofenzivo in ji stoji ob strani prva. V zadnji češko-slovaški in še prej v avstrijski krizi je Nemčija uresničevala svoje načrte in ji je pri tem pomagala Italija. — Sedaj je prišla na vrsto Italija z zahtevami na Sredozemskem morju in ji bo stala ob strani Nemčija. Razvoj italijanske diplomatske ofenzive je popolnoma jasn. Končni, čeprav še oddaljeni cilj te ofenzive je, da dobi od Francije nekatera zadoščenja, ki so zgodošča v besedah: Korsi, Tunizija in Džibuti. Svojem cilju se je Italija načrtno približevala. Najprej je izkoristila zatelebanost francoske ljudsko-frontalske vlade pod Leonom Blumom, ki je v Španiji podpiral boljševsko vlado, in takoj prihitela na pomoč nacionalistični revoluciji generala Franca. Zakaj ne bi, ko je bila priložnost tako sijajna? To mesto je po naravi pripadalo Franciji. Če ga ni zasedla in je rajši ljubimkovala z boljševsko vlado, je to stvar Francije, Italija, ki prej ni imela ničesar iskati v Španiji, je možno odprto stopila ob stran generala Franca in je tako kar naenkrat imela odločevalno besedo na španskem polotoku, torej — za hrabro Francijo. General Franco je počasi zmagoval, a je le zmagoval in pretekli teden je zasedel Barcelono in s tem tako rekoč v svoje dobro končal državljansko vojno. Na španskem bojišču stoji danes Italija kot zmagovalka, Francija pa kot blamirana velesila, ki jo je njena ljudska fronta tako zlofinčala varala in oskodovala. Na stvari se ne da več veliko spreminjati. Končni uspeh italijanske taktike je bil, da danes stoji v Španiji vlada, ki je Italiji naklonjena, proti Franciji pa nerazpoložena. To prvo pripravljeno bitko je Francija napram Italiji izgubila in prihodnji teden bodo pokazali, kako huda je škoda te izgube.

Drugo poglavje italijanske diplomatske ofenzive se je začelo, ko je sklenila z Anglijo mir v Sredozemskem morju in tako poskusila Anglijo nekoliko potegniti proč od Francije. Koliko se ji je to posrečilo, še ne vemo. Toda brez vsakega uspeha tudi ta poskus ni končal.

Tretje dejanje je bilo, ko je italijanski tisk najvil svoje zahteve napram Franciji, namreč razorožitev Korsi, odstop Tunizije ali njeno popolno preureditev ter odstop Džibuti. S tem je obrnila svojo pozornost francoske vlade na sredozemski prostor, na priprave za obrambo francoskih posesti v tem prostoru, tako, da francoska diplomacija niti ni utegnula pogledati, kaj se dogaja v srednji Evropi. Tamkaj pa je bila Italija na delu. Če hoče Italija uspešno izvesti svoj pritisk na Francijo v Sredozemskem morju, mora imeti v svojem zaledju, to se pravi v srednji in jugovzhodni Evropi, mir, obutej varnosti, zavest, da bodo države tamkaj nevtalne. V malo več kakor enem mesecu si je italijanska diplomacija to varnost priborila. Grof Ciano je potoval križem gor in dol po teh deželah. Bil je v Berlinu. Bil je v Budimpešti, prišel je v Jugoslavijo na obisk k naši vladi, nocoj je že spet v Berlinu, jutri pojde v Varšavo in morda še dalje v Romunijo. S temi svojimi potovanji je dosegel, da so izginili vsi obstoječi nemiri med državami. Poljsko je spravil z Nemčijo, o čemer priča obisk nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Varšavi. Madžarsko je spravil z Jugoslavijo, o čemer priča Ciano obisk na Belju in govor madžarskega zunanjega ministra grofa Czakyja o prijateljstvu z Jugoslavijo, med Madžarsko in Romunijo pripravila spravo.

Ob padcu Barcelone, ob zaključku španske vojne ima Italija v nameravani borbi proti Franciji popolnoma zavarovan hrbet v srednji in balkanski Evropi, ima ob svoji strani nemško zavezništvo, ima končno na pirenejski meji Italiji hvalno nacionalno Španijo, ter sme računati na dobrohotnost angleškega imperija.

Vse to nam je povedal pretekli teden. Prihodnje dni, prihodnje tedne bomo izvedeli, kaj ima Francija na svoji strani, da bo uspešno merila svojo silo z italijansko. Iz francoskih in angleških orožarn prihaja vedno večji trušč. Morda bo to zadostoval, da pride samo do merjenja sil in do spoznanja, da je za vse boljše, če se dejansko ne preizkusijo na bojiščih.

Domači pregled

Za slovenski narod je bil večer dan važne obletnice. Večer pred 6 leti, to je bilo dne 28. prosinca leta 1933, je bil od tedanjih oblastnikov, ki so strahovali Slovenijo in Slovence ter uničevali državno misel v prebivalstvu, prijel dr. Korošec kot voditelj slovenskega naroda ter odveden v pregonstvo, kjer je moral ostati več kot 20 mesecev. Takrat, ko je bilo tako hudo in ko je bilo razglašeno, da je državi nevaren, kdor pravi, da je Slovenec, se je še videlo, kako globoko ljubezen in zvestoba ima slovensko ljudstvo za svoj narod in za svojega voditelja. Potrebno je, da se dni spominjamo, kako so takrat zaradi svoje zvestobe slovenskemu narodu morali poleg dr. Korošca iti v prisilno pregonstvo daleč od svojih tudi sedanjih ban dr. Marko Natlačen, sedanjí senator dr. Frane Kulovec in sedanjí poslanec dr. Tone Ogrizek. V tistih težkih časih, ko je bilo prepovedano slovensko misliti, so po slovenskih vernih hišah začeli moliti za slovenski narod in za svojega voditelja. Prav je, da danes mislimo na to in da se naprej kličemo na pomoč božji blagoslov, ker časi so resni.

Narodna skupščina se zbere zopet na posvet prihodnjega tedna, dne 3. svečana ter bo takoj začela pretresati poročilo verifikacijskega odbora. Ta je namreč svoje delo že dokončal ter potrdil mandate vseh poslancev, ki so predložili svoja pooblastila. Le Mačkovi poslanci niso predložili pooblastil, ker niso prišli v skupščino, zato njihovih mandatov odbor ni mogel potrditi. Listi raznih strank se sedaj oglašajo, naj bi Hrvti vendar že šli v Belgrad, kjer bi lahko mnogo tega dosegli, kar žele. Vmes so kajpada tudi taki, ki so precej krivi, da so danes razmere na Hrvaškem take, kakršne so. Ti bi bolje storiili, da bi molčali. Sploh je velika škoda, da se oglašajo kot nekaki zagovorniki države v tem sporu s Hrvti tisti ljudje, ki imajo na vesti vse to sedanjo hrvaško

politiko. Ti ljudje so namreč na Hrvaškem skozi vsa leta delali tako politiko, da so ljudstvo nagajali, kjer je sedaj, samo zato, da so oni lahko vladali nad Hrvti. Tista sorta politikov je širila tudi pri nas na Slovenskem, kjer pa je slovensko ljudstvo pri zadnjih volitvah pomelo z njimi. Ti centralisti so na Hrvaškem prav tako slabo zapisani, kakor pri nas.

Pretekli teden se je v Zagrebu začela konferenca vseh jugoslovanskih katoliških škofov. Začetek je bil dne 24. prosinca, dne 25. tega meseca pa je prišel na konferenco sam papežev nuncij g. Ettore Felici, ki je sedaj privratnik prišel v Zagreb, odkar je nuncij v Belgradu. Na dnevnem redu škofovskih konferenc so važne reči. — Istočasno, ko so v Zagrebu začeli zborovati katoliški škofje, so razni hrvaški listi prinesli članke o katoliški cerkvi. V teh člankih naglašajo, kakor je to storil na primer »Obzorje«, da je katoličanstvo ohranilo Hrvate in jih dvignilo na sedanjo stopinjo kulture. Drugi list »Hrvaški Dnevnik« pa naglašuje, kako velikansko škodo so Hrvatom napravili tako imenovani »naprednjaki«, ki so od drugih začeli siliti svoja načela med Hrvti. Tista tuda načela pa so Hrvatom bila škodljiva. Tudi ta list naglašuje, da je temelj hrvaškega naroda katoliška cerkev. Tisti »naprednjaki« pa so ravno cerkev hoteli razdejati, kar pa se jim ni posrečilo. — Naj omenimo, da je tisto liberalno napredništvo tudi k Slovincem zaneslo duha tujega svobodomiselnosti ter razcepilo slovenske vrste. Hvala Bogu, pa je večina našega naroda ostala trdna. — S tem v zvezi naglašajo tudi hrvaški listi, da je bilo na Hrvaškem framaonstvo sila močno, ker ga je širila pred vojsko madžarska vlada iz Budimpešte, da bi imela zoper Hrvate zveste oprede. No, tudi pri nas so framaonci do zadnjega imeli vso moč v roki.

Prav v teh dneh škofovskih konferenc pa naglašajo listi, kako velika nevarnost grozi hrvaškemu narodu od čisto druge strani, kakor se navadno govori v politiki. Hrvaški listi namreč naglašajo, da je na Hrvaškem v nekaterih deželah vedno manj rojstev in da hrvaški živeli v tistih krajih izumirajo, na njegovo mesto pa prihajajo tuji. Tako je v Banatu, v Sremu in v Slavoniji. Listi naglašajo, da so ti kraji najbogatejši, kar dokazuje, da je nazadovanje porodov kriva padajoča morala, ne pa revščina. Otrok ni tam, kjer je vsega drugega dovolj, pač pa je otrok dovolj tam, kjer so ljudje revni pa posteni. Zato hrvaški listi kličejo, naj se nihče ne trka več na hrvaške prsi, češ jaz sem Hrvat, če pa pospešuje propadanje porodov, kar je smrt hrvaškega naroda. In te smrti ga ne bo rešilo nobeno politično delo. Treba je začeti krščansko živeti, pa bo rešen tudi hrvaški narod. — To so misli, ki smo jih povzeli iz hrvaških listov raznih struj, ki pa vsi naglašajo, da je katoliška vera tudi v tem oziru rešitev Hrvatov. In če tako mislijo Hrvti, ki jih je več ko nas, kaj naj pa zapisemo mi Slovenci? Rešitev Slovencev je v zvestem katoliškem življenju!

Dopisnik francoskega lista »Petit Parisien« je naš ministrski predsednik dr. Stojadinovič te dni dal izjavo o judovskem vprašanju v Jugoslaviji. Nekateri zunanji listi so namreč pisali, da jugoslovanska vlada misli začeti preganjanje Jude. To so sklepali iz tega, ker vlada ni dovolila, da bi se bili v naši državi naselili judovski begunci iz Avstrije, Nemčije in Češko-slovaške. Predsednik vlade je izjavil, da ni nobenega govora, da bi pri nas kdo hotel Jude preganjanji, dokler so dobri državljani. Res pa je, da naše oblasti niso sprejemale judovskih beguncev, ker bi naša država, ki je gospodarsko šibka, ne bi mogla vseh teh množic prehraniti. Za Jugoslavijo je dovolj velika žrtev, da je sprejela toliko tisočev ruskih beguncev ter za nje skrbelo do danes. Novih beguncev pa Jugoslavija ne bi mogla več oskrbeti. Zato je razumljivo, da jih ni mogla sprejemati.

Voditelj madžarske narodne manjšine v naši državi dr. Varady je bil imenovan za senatorja. Novi senator je pri tej priliki dal izjavo, kako bodo Madžari v Jugoslaviji to hvalno vprašanje na znanje. Dejal je, da je to tudi pot, ki bo privedla do večjega sporazuma med Jugoslavijo in Madžarsko. Tako si notranja in zunanja politika podajata roke.

Verska strpnost in Sokol

Zadnje čase beremo v takimenovanih »napredno in jugoslovansko usmerjenih« listih, ki izhajajo na Slovenskem in ki se med nje prištevata tudi ljubljanski »Jutro« in »Slovenski Narod«, razne članke o sokolstvu, kako je to naše sokolstvo pri nas sversko strpnost ter da sploh ni zoper vero. Da ne bo nepotrebnega slepomišljenja med nami, naj takoj pomenimo, da za enkrat tem trditvam ne verujemo.

Trditi, da nismo zoper vero, je dandanes mnogo prelahko, ker nas skušajo uče, da taka trditev ni vredna pikavega oreha. Da niso zoper vero, trde tudi Stalinovi hlapei v Moskvi in pri nas. Pa vendar ni bilo krščanstvo do zadnjega časa nikjer tako krvavo preganjano, kakor tam, kjer so rdeči komunisti imeli besedo. V Rusiji in na Španskem je bilo v ustavi izrečeno ter zajamčeno, da je vera zasebna stvar, kakor je od vsega začetka to tudi marksistični program, pa so vendar le pomorili na tisoče duhovnikov, ki so hoteli oznanjati vero, podrli na tisoče cerkva, kjer se oznanjala krščanska vera. Geslo »vera je zasebna stvar« ali pa fraza »jaz nisem zoper vero« je danes gola farbarija javnosti, kateri je treba nasuti peska v oči, da ne bi videla resnice. Torej do tega sklepa pridemo, če gledamo sadove tistih, ki drugod po svetu »tudi niso zoper vero«.

Ze večkrat smo morali naglašati, da mora sokolsko organizirana mladina pri nas poslušati predavanja, ki so v izrecnem nasprotju z naukom naše katoliške Cerkve. Predavanja sokolskega brata Lubeja, brata Jožeta Rusa in nekaterih drugih nam jasno kažejo, da tista krilatca, češ da »nismo zoper vero« drži le tam, kjer ni pozitivnega verskega prepričanja. Drugače pa so ta predavanja bila polna tistega duha, ki ga nikakor ne moremo imenovati »strpnega« z ozirom na katoliško vero in njeno izpovedovanje. Potem tudi ni čudno, če so sadovi take vzgoje docela v skladu z nauki, ki jih razkrijajo taka predavanja. Le poglejmo!

Vera je zadeva, ki terja za se vse ločkovito notranje življenje, zlasti pa terja vestno izvrševanje verskih dolžnosti. Kdor tega ne prizna, tak ni veren. Kdor drugemu brani ali ga ovira, da bi svoje verske dolžnosti izvrševal, tak pa je veri nasproten. To menda bodo priznali tudi gospodje, ki so v »Jutro« in »Narodu« pisali, da naš Sokol ni zoper vero. In sedaj poglejmo resničnost v obraz!

Te dni se v Ljubljani pred kazenskim sodnikom moral zagovarjati katoliški duhovnik, ka-

Sklepi konference jugoslovanskih škofov

Zagreb, 28. jan. b. Plenum škofovske konference je imel svojo zaključno sejo večer zvečer v prisotnosti apostolskega nuncija msgr. Ettore Felicia. Apostolski nuncij se je odpravil sredi ob 11.15 v. Belgrad. Na postajo ga je spremljal nadškof dr. Alojzij Stepinac. Večera popoldne ob 5.10 se je odpravil v Ljubljano tudi ljubljanski knezoškof g. dr. Gregorij Rožman. Danes so se nadaljevale posvetovanja med škofi pod predsedstvom nadškofa g. dr. Stepinca in je bilo ob 12.15 izdano za javnost sledeče poročilo o škofovski konferenci, ki se je vršila od 24. do 28. januarja 1939:

1. Katoliški episkopat je razmotril vedno večje upadanje družinskega življenja ter je poslal svojim vernikom izčrpno opomenico o svetem zakonu, ki bo prebrana v vseh cerkvah.

2. Po proučevanju raznih šolskih knjig je katoliški episkopat ugotovil, da te šolske knjige mnogokrat vsebujejo zgodovinske, znanstvene in verske zablode.

3. Katoliški episkopat je prav tako proučil vprašanje razmerja nad številom nastavnikov na

posameznih šolah in številom katoliških učencev.

4. Katoliški episkopat je razmotril tudi vsa druga vprašanja, ki zanimajo katoliško Cerkev in stori potrebne sklepe.

Zagreb, dne 28. januarja 1939.

Predsedstvo škofovskih konferenc.

Papeški nuncij v Zagrebu

Zagreb, 28. jan. b. Apostolski nuncij Ettore Felici je prvi dan svojega obiska v Zagrebu posetil župno cerkev sv. Marka v spremstvu dr. Dragotina Mežica. Apostolskega nuncija je sprejel župnik in opat sv. Marka msgr. Svetozar Rittig, ki ga je peljal skozi cerkev. Apostolski nuncij je skrbno pregledal Meštrovičeve in Kljakovičeve umetnine in restauracijska dela, ki so bila pred kratkim izvršena v tej cerkvi ter je izrazil svoje veliko zadovoljstvo in zadivljenje nad to umetnino, za katero je dejal, da je v pravem pomenu besede postala monumentalna cerkev.

† Valentin Hladin

Celje, 28. januarja.

Zalostno je danes popoldne odjeknila v Celju vest, da je Bog nenadoma poklical k sebi znane celjskega veletrgovca in posestnika g. Valentina Hladina. Skoro verjeti nismo mogli, da nas je tako nenadoma zapustil, ker smo slišali, ko smo se zanimali za njegovo bolezen, ki ga je pred štirinajstimi dnevi prisilila v posteljo, da mu gre na bolje, da si že prepeva slovenske pesmi, ki jih je pel v žalosti in veselju, in da igra glasovir. Sredi in še danes popoldne je bil vesel in je pel. Popoldne pa mu je postalo slabo. Poklical je k sebi duhovnika, da mu je podelil sv. zakramente. Ob pol 2 pa je za vedno zatisnil svoje oči.

Pokojni Valentin Hladin se je rodil 1890 v Dobju pri Planini. Kot dobro vzgojen sin krščanskih staršev se je izučil trgovine in se je njej posvetil. V Celje je prišel leta 1920, kjer je kmalu odprl veliko in moderno manufakturno trgovino poleg Marijine cerkve, znano po vsej Sloveniji in še preko nje. S svojim dobrim značajem, zlasti pa s svojo ljubeznivostjo in dobro srčnostjo, si je pridobil v Celju veliko število prijateljev, ki ga niso le spoštovali, ampak tudi ljubili. Veliko je pretrpel na Koroškem ob prevratu, saj se je udeležil kot narednik skoro vseh bojev in je bil tudi pri zavzetju Črne. Kot delavneja in požrtvovalnega moža so ga hoteli imeti v svojih vrstah vse naše organizacije. Bil je ustanovni član pevskega društva »Celjski zvon«, prvi predsednik Družabnega kluba, član trgovske zbornice, član uprave in nadzorstva Združenja trgovcev v Celju, član načelstva Ljudske posojilnice.

Nova industrijska zbornica v Zagrebu

Zagreb, 28. jan. AA. Danes popoldne je bila prva seja sveta nedavno ustanovljene Industrijske zbornice v Zagrebu. Seji je predsedoval predsednik zbornice Vladimir Arko. Razen skoraj vseh svetovalcev je prišel na sejo tudi minister za trgovino in industrijo dr. Nikola Kabalin, ki je imel po otvoritvi obnežnega zbora daljši nagovor. Predsednik industrijske zbornice je v začetku predlagal pozdravne brojavke Nj. Vel. kralju in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, kar so prisotni sprejeli z vzkliki kraljevnemu domu. Nato je predsednik predlagal pozdravno brojavko za predsednika vlade in zunajega ministra dr. Milana Stojadinoviča, kar je občni zbor soglasno sprejel. Potem je govoril minister Kabalin, nato so pa prešli na dnevni red in so sprejeli sporočilo predsednika Industrijske zbornice v zvezi s spremembami Društva za industrijo za savsko banovino in Industrijsko zbornico v Zagrebu. Sprejeli so pravila nove zbornice, uradno pragmatiko nameščenec, proračun itd., nato so pa malo pred 12 sejo zaključili.

član Katoliškega prosvetnega društva in Fantovskega odseka, SK Jugoslavije in vseh naših organizacij, katere je vedno z veseljem podpiral. Pred kratkim je bil imenovan za člana Trgovske bolniške blagajne. Posebno dobro ga poznajo številni reveži in uboge družine, katere je s pravo krščansko ljubeznijo podpiral in jim pomagal. Nihče ni šel od njega praznih rok. Svojim uslužbencem je bil vzoren in najboljši predstojnik, da so ga vsi ljubili in spoštovali. V živem spominu nam je še, kako je bila ob priliki prvega fantovskega tabora v Celju njegova hiša prava podvezna pisarna, s kakim veseljem je delal za našo fantovsko organizacijo, koliko je zanj žrtvoval in to z velikim veseljem, ki ga more imeti le ljubitelj naše slovenske mladine. Kadar je šlo za našo organizacijo, je dovolil celo svojim uslužbencem, da so ob času službe šli na delo za našo stvar. Bil pa je g. Hladin tudi velik podpornik vseh naših katoliških časopisov in revij ter dolgoleten naročnik »Slovenca« in »Slovenskega domaca«.

Očetova smrt je družino zelo hudo prizadela, saj leži na bolniški postelji tudi njegova dobra žena g. Marija. Pokojnik zapušta sina edina Draga, ki študira trgovsko akademijo v Gradcu.

Pokojnika bomo ohranili vsi v trajnem spominu! Vsa naša zahvala za njegove dobrote, ki jih je storil, pa naj bo naša iskrena molitev k Bogu, da ga sprejme k Sebi! Gospej soprog, gosposu sinu in vsem sorodnikom pa naše globoko sožalje!

Jugoslovansko-britanska trgovinska zbornica

Belgrad, 28. jan. m. V prostorih belgrajske borze je bil danes ustanovni občni zbor jugoslovansko-britanske trgovinske zbornice. Občnemu zboru so prisostvovali zastopniki državnih in privatnih gospodarskih ustanov. Zastopana sta bili gospodarstvo ministrstvo ter zunanje ministrstvo. Občni zbor je vodil industrijski Tihomir Banič. Industrijski vojašev Petković je predlagal, da bi se število članov zbornice povečalo od 20 na 40 članov, kar je bilo sprejeto. Pri volitvah odbora je bil izvoljen industrijski Tihomir Banič. Za člane so bili izvoljeni ugledni belgrajski industrijski in zastopniki večjih gospodarskih ustanov. Za tem je bil izvoljen upravni odbor, katerega člani so: angleški poslanik Campbell, trgovinski minister inž. Kabalin, guverner Narodne banke dr. Radosavljevič, belgrajski župan Vlada Ilić, predsednik Trgovinske zbornice Milutin Stanojevič, predsednik Obrtne zbornice Milan Stojanović, predsednik Srbskih kmetijskih združenj minister Voja Djordjevič, predsednik Trgovinske zbornice iz Novega Sada Kosta Miroslavljevič, predsednik Trgovinske zbornice iz Sarajeva Dušan Jevtanović, predsednik Trgovinske zbornice iz Skoplja Boško Zeražić. Predsednik Industrijske zbornice Vlada Ilić je nato predlagal, da se pri tegejnih kot člani v upravni odbor tudi vsi ostali predsedniki trgovinskih zbornic. Njegov predlog je bil sprejet ter so bili izvoljeni za člane upravne odbora jugoslovansko-britanske trgovinske zbornice v Belgradu še predsedniki ostalih trgovskih zbornic, med njimi tudi predsednik ljubljanske Zbornice za TOI Ivan Jelačin. Novi predsednik je nazadnje ugotovil, da se je ustanovil poseben izvršni odbor jugoslovansko-britanske zbornice med Belgradom in Zagrebom.

Počitnice v finančni službi

Belgrad, 28. jan. AA. Po odloku finančnega ministra z dne 1. januarja 1935 emejo finančni ravnatelji dovoliti dopust zaradi privatnih zadev in bolniški dopust uradnikov in dnevničarjev do 20 dni na leto. Sprči posebne službe, ki jo opravljajo uradniki in dnevničarji na carinarnah in drugih carin. ustanovah, je finančni minister izdal nov odlok, po katerem sme dati uradnikom in dnevničarjem na carinarnah in v drugih carinskih ustanovah dopust zaradi privatnih zadev in bolezenski dopust do pet dni na leto starešina carinske ustanove, kjer je uslužbenec nameščen, več ko pet dni pa carinski oddelek.

Belgrad, 28. jan. AA. Havas: Vsi prizadeži gospodarski krogi se obveščajo, da je Zavod za pospeševanje zunanje trgovine instaliral novo avtomatsko telefonsko centralo s temi direktnimi zvezami: 28-310, 22-773, 22-954, 28-032, 28-327 in 28-829. Preko teh števil lahko dobe vse odelce zavoda, vse referente in medkrajne vzeze. Telefonska številka urednika »Gospodarskega bulletin« je 27-090, interesi ga pa lahko dobe tudi preko telefonske centrale.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nasveti Chvalkovskega

»Chvalkovski je po svojem povratku iz Berlina članom vlade povedal, kaj želi Nemčija v popolnem soglasju z Italijo in je dejal, da je preusmeritev vlade na celi črti in v vseh ozirom neobhodna zahteva časa in potreb. Treba je ubrati to pot s čustvom odgovornosti in brez obotavljanja. Velešile oči Rim-Berlin alekoproj zaupajo Češko-slovaški, toda potrebno je, da se vlada loti dela v zaželenem smislu že v doglednem času, čeprav v Berlinu poznajo in priznavajo težave in ovire, ki se postavljajo temu na pot.«

Tako dobesedno pravi italijanski tisk. Iz tega se razvidi, pred kakšno veliko in ugodno vprašanja je postavljena bratska češko-slovaška država po strašni katastrofi jeseni leta 1938, in kakšno so njene težave. Iz tega bo lažje razumeti, kar se dni izve in se bo še izvedelo iz Praga.

Vsem starim in novim naročnikom 'Domoljuba' Le še 2 dni imate časa!

Poskrbite, da boste do 31. t. m. plačali naročnino za l. 1939. Le na ta način vam je zagotovljena požarna podpora in pa udeležba pri žrebanju, ki bo dne 25. februarja t. l., ko bo razdeljenih nad 300 različnih vrednih nagrad.

Romunski zunanji minister Gafencu obišče Belgrad

Bukarešta, 28. jan. TG. Romunski zunanji minister Gregor Gafencu bo v najkrajšem času napravil svoj nastopni obisk pri jugoslovanski vladi v Belgradu. Gafencu obisk je v zvezi z nekaterimi sklepi, ki so bili sprejeti v Belju, kakor tudi s konferenco Balkanske zveze, ki bo imela dne 16. februarja v Bukarešti svoje letno zasedanje. Na tej konferenci bo Gafencu prevzel predsedstvo stalnega Sveta Balkanske zveze.

Kjuseivanov proslavlja prijateljstvo z »bratsko Jugoslavijo«

Velik zunanjepolitični govor predsednika bolgarske vlade

Sofija, 28. jan. m. V sobranju je bila danes razprava o proračunu zunanega ministrstva. K proračunu je dal daljše poročilo predsednik vlade Kjuseivanov. V svojem poročilu je uvodoma izjavil, da bo njegov ekipez kratak zaradi tega, ker je poslanecem podal že obširnejša in podrobnejša pojasnila v parlamentarnem zunanjepolitičnem odboru. Predsednik vlade smatra, da bi bilo vsaka nepremišljena dejanja nevarno, ker ne bi odgovarjalo na moči ne možnosti Bolgarije in bi samo moglo ustvariti nerazpoloženje v že itak bolni bolgarski duši.

Tako bo bolgarska vlada riskirala, da nase prevzame nepopularnost in bo nadaljevala v teku zadnjih let sprejeto zunanjo politiko miru in sporazuma s polno zavestjo odgovornosti, ki jo ima pred bolgarskim narodom, in s krepkim prepričanjem, da na ta način najbolje ščiti njegove interese. Ta politika, ki vsebuje več razumevanja in manj čustev, je dala že ohrabrujoče uspehe. Iskreno in lojalno je bila pravilno ocenjena in je ustvarila pogoje za vzpostavitev prijateljskih odnosov in za sporazum s sosedi za mirno rešitev vseh spornih vprašanj, ki so odprta ali ki bi se mogla pojaviti v bodočnosti.

S takšno politiko je bilo mogoče ustvariti zgodovinske spremembe v odnosih z bratskim ju-

Včerajšnje volitve na ljubljanski univerzi so pokazale: Katol. slovenski akademiki so najmočnejša skupina Nacionalisti in komunisti zvezani

Ljubljana, 28. januarja.

V petek 27. januarja je imela najvišja akademska reprezentanca na naši univerzi Akademski akcija za izpolnitev univerze svoj občni zbor. Na tem zborovanju so katoliški akademiki, ki so zadnja tri leta vodili akcijo, podali poročilo o stvarnem delu za slovensko univerzo in o izredno lepem uspehu, ki so jih za izpolnitev univerze v teku zadnjega leta dosegli. Nasprotniki slovenske skupnosti so že na občnem zboru na zelo neakademski način in z raznimi terorističnimi poizkusi skušali motiti red in potek zborovanja, kar pa se jim spričo manjšine, ki so jo na zborovanju predstavljali, ni posrečilo. Občni zbor je potekel v redu in odbor, ki je vodil Akcijo zadnje leto, je od velike večine dobil razrešnico. Nasprotniki so zaradi tega vzporedno takšen hrušč in ropot, da je nadaljnje sklepanje o predlogih za izpolnitev Akcije bilo onemogočeno.

Takoj po občnem zboru pa so zastopniki najrazličnejših frakcij, ki so nasprotni katoliški slovenski skupini na univerzi, sklenili dogovor za skupen nastop pri volitvah novega odbora za prihodnje poslovno leto. Te volitve so bile danes v soboto od 8 do 2 popoldne.

Pri teh volitvah so šli v smislu dogovora od prejšnjega dne skupno: tako imenovani nacionalisti, ljutičevci, marksisti, komunisti, velika večina Bolgarov, ki jih je ca. 40 na naši univerzi, da- lje poljski Židje, Crnogorci in Srbi

ter tako imenovani nevtrolei. — Njih skupno število je končno zneslo 620 glasov. Imeli so na razpolago razna vozila in so v resnici spravili tudi iz Maribora in od drugod na volišče vse, kar njihovega leže in gre.

Proti temu pa so katoliški slovenski akademiki nastopili v strnjeni falangi kot en mož. Število njihovih oddanih glasov je zneslo 505. Treba pa je pripomniti, da se mnogo katoliških akademikov, ki nimajo finančnih sredstev in žive pri starših raztreseni širom Slovenije, volitev ni udeležilo. Volitve so pokazale, da je katoliška slovenska skupina na ljubljanski univerzi najštevilnejša in najkompaktnjša. Pri volitvah v Akademski akcijo lani so katoliški akademiki dosegli 408 glasov in so torej pri letošnjih volitvah napredovali za 97 glasov. Nasprotni akademiki so lani šli ločeno in so nacistične in fašistične skupine do- bile 295 glasov; marksisti pa 221 glasov. Do letošnje številke so torej prišli največ s pomočjo neslovenskih akademikov na naši univerzi.

Kljub temu, da je formalno lista katoliških akademikov ostala v manjšini, je po izidu volitev med njimi zavladalo zmagovito veselje, ker se moralno čutilo zmagovalci kot predstavniki prave narodne večine. Temu veselju so dali izraza z manifestacijskim sprevedom, z narodno tribarv- nico in s transparentom, ki je predstavljal tragično preminulo JNS v zvezi z moskovskim erpom in klavdom, ker to in nič drugega dejansko ne pred- stavlja sedanja zveza med fašizmom in marksiz- mom na ljubljanski univerzi.

Športniki pijejo Rogaško mineralno vodo, ki jim ohrani sve- žost in gibčnost telesa.

Hitler govori v ponedeljek

Berlin, 28. jan. TG. Uradno objavljajo, da bo nemški državni kancelar Hitler imel svoj napovedani govor pred državnim zborom v ponedeljek, dne 30. januarja ob 8 zvečer. Govor bodo prenašale vse nemške in italijanske radio-postaje.

Ljudsko štetje na Slovaškem

Bratislava, 28. jan. AA. Včeraj so bili objavljene uradni izidi ljudskega štetja, izvršenega koncem decembra minulega leta. Na osnovi tega rezultata ima Slovaška 2.709.000 prebivalcev, od tega 2.291.000 Slovakov, 30.907 Čehov s Češke in 41.691 iz Moravske, 129.000 Nemcev, 79.000 Ukra- jincev, 77.000 Madžarov, 27.000 ciganov ter 29.928 oseb, ki so izjavile, da so judovske narodnosti. Računa pa se, da na Slovaškem prebiva v resnici 87.487 Židov. Ti rezultati bodo izzvali gotovo pro- teste Ukrajincev, ki trdijo, da na Slovaškem živi 200.000 Ukrajincev. Nemci, ki so v začetku pro- testirali, so umaknili svoj protest, ko je predsed- nik vlade Tiso izjavil, da ti izidi ne bodo služili za izvajanje političnih ukrepov.

Dva nova člana papeževе znanstvene akademije

V soboto, 21. t. m. se je zbralo zasedanje pa- peževе Akademije znanosti v Rimu. Otvoril ga je predsednik p. Avgustin Gemelli, ki je prebral br- zojavni poudar av. Očeta.

Predsednik je nato sporočil, da je sv. Oče imenoval na mesto pokojnih akademikov, slovečih fizikov Viljema Marconija in Ernsta Rutherforda za člane papeške akademije Karla Somigliana, profesorja matematike na univerzi v Turinu in Arthura Conwaya, profesorja matematike na uni- verzni v Dublinu.

Nato je govoril akademik Bottazzi o progra- mu III. akademskega leta, kakor je sledila živahna diskusija o predlogih raznih odborov za delova- nje v tem letu.

Delo verifikacijskega odbora končano

Belgrad, 28. jan. m. Pod predsedstvom pred- sednika Čiriča je imel danes verifikacijski odbor šesto, to je zadnje sejo, na kateri sta poročevalca odbora Draškovič in dr. Miletič prečitala poročilo verifikacijskega odbora za planarno sejo narodne skupščine, ki bo dne 3. februarja. Večina veri- fikacijskega odbora je to poročilo sprejela, manj- šina, to je opozicija, se je pa oddvojila in bo za planarno sejo skupščine pripravila svoje poročilo. Na planarni seji skupščine bosta poročevalca ve- čine verifikacijskega odbora Draškovič in dr. Mi- letič, opozicija pa je določila dr. Tripka Žugiča za svojega poročevalca. Kakor znano, večina ni osporila nobenega mandata, ter bo predvidoma zaradi tega verifikacijska debata na planarni seji skupščine zelo kratka.

Društvo belgrajskega velesejma

Belgrad, 28. jan. m. Jutri, v nedeljo, bo imelo društvo za prirejanje velesejmov in razstavo Bel- gradu izredni občni zbor. Upravni odbor je za občni zbor pripravil obširno poročilo, iz katerega je razvidno, da je imelo lansko leto društvo tri velike gospodarske manifestacije, in to od 5. do 15. marca prvo mednarodno avtomobilsko razsta- vo, od 30. aprila do 9. maja poletni mednarodni vzorčni velesejem, v jeseni pa jesenski medna- rodni vzorčni velesejem. Avtomobilsko razstavo je obiskalo 40.000 obiskovalcev, pomladanski vele- sejem 100.000, jesenski pa 200.000. Poleg omenje- nih treh velikih gospodarskih manifestacij je lan- sko leto društvo še organiziralo 10 drugih gospo- darskih prireditve. Vse so bile dobro obiskane. Tako je bilo od 28. maja do 18. junija prva me- dnarodna zrakoplovna razstava, oktobra meseca pa prva državna obrtna razstava, katero je obiskalo 75.000 ljudi. Poleg tega so bile še prva državna lovska razstava meseca februarja, razstava za za- ščito otrok meseca oktobra, veliki glasbeni festival belgrajske, zagrebške in ljubljanske filharmonije, peta velika mednarodna radio - razstava meseca januarja in česta velika mednarodna radio - raz- stava meseca novembra. Koncem januarja je bil odprt zimski teren za tenis. Odbor ugotavlja, da je imelo društvo v začetku lanskega leta 1.072.573 din letnega dohoda. Ta dolg se je tekom leta za pol milijona dvignil. Bruto dohodek je društvo imelo lansko leto 6.547.196 din, izdatkov pa 4 mi- lijone 610.258 din. Lansko leto je društvo zgradilo na velesejskem prostoru 7 novih paviljonov ter znatno razširilo velesejski prostor. Društvo na- glaša, da bo v letošnjem letu znatno razširilo raz- stavne prostore ter prošore za prirejanje gospo- darske živinske razstave.

Znižane voznine

Belgrad, 28. jan. AA. Prometno ministrstvo je dovolilo polovično voznino na drž. železnica: članom odseka lekarniške zbornice za sarko in vrbasko banovino v Zagreb, ki se udeležijo red- nega letnega občnega zbora v Zagrebu 5. febr.; članom zdravniške zbornice v Zagrebu za udeležbo na rednem letnem občnem zboru v Za- grebu 29. januarja; članom društva bojnikov prostovoljskega polka majorja Blagotića, ki se udeležijo letnega občnega zbora v Belgradu 5. februarja.

Belgrad, 28. jan. AA. Predsednik vlade in zu- nanji minister dr. Milan Stojadinović je priredil danes kosilo v zunanjem ministrstvu na čast Gar- cilij Silvi, čilskemu poslaniku na našem dvoru, ki se poslavlja od Belgrada.

Naglo prodiranje proti Pirenejem

Rdeča vlada se je nastanila v Figueras ob francoski meji

Burgos, 28. jan. Uradno poročilo poveljstva na- cionalnih čet pravi, da so nacionalne čete napre- dovale 22 km severno od Barcelone ter zasedle važno mesto Mataro. Na centralnem bojišču so nacionalne čete zasedle važno prometno križišče Artes. V dolini Segre je bilo zasedeno okrajno mesto Seo de Urgel. Sovražnik se umika proti francoski meji.

Pariz, 28. jan. c. S katlaanske meje prihajajo v Pariz zmeraj obupnejša poročila o begu proti francoski meji. Francoska vlada je v velikih skr- beh, ker ne ve, kam s tolikim številom beguncev.

Večerniki objavljajo vest, da se misli franco- ska vlada obrniti na sv. očeta, ki naj bi posredo- val pri generalu Francu, da bi objavil progla- sa, da naj nikdo več ne zapušta Španije in da naj se ostali begunci vrnejo domov. Francoska vlada misli za to posredovanje zaprositi še druge odlič- ne osebnosti, ki imajo vpliv pri generalu Francu.

Na meji pa imajo francoski obmejni uradniki polne roke dela. Tako so dosedaj navadno ob 9 zvečer zapirali obmejne urade. Snoči pa so mo- rali delati kar do 3 zjutraj in pregledovati listine beguncev iz Španije. Na oni strani pa je ostalo na cestah še polno vozov z ženami, otroki in etarci, ki čakajo na prehod čez mejo. Med njimi prihaja čisto do epopadov, če hoče kdo koga pri pomikanju proti meji prehiteti.

Francosko notranje ministrstvo je danes po- poldne poslalo na mejo nova navodila, kako se naj organizira sprejemanje beguncev.

Figueras, 28. jan. AA. (Havas) Vlada se je naselila v Figueras. Begunci prihajajo še zmerom v velikem številu. Njihova oskrba je združena z znatnimi težavami. Kavarnice so spremenjene v stanovanjska za begunce. Vojaki in civilisti so po- mešani z ženskami in otroki. Važnejše ustanove, med njimi vojno ministrstvo, so nastanjeni v šol- skih poslopih in bodo tam ostale, dokler ne naj- dejo boljših prostorov. Razna diplomatska zasto- pstva so se preselila v Perpignan. Francosko po- slaništvo je obdržalo svojega zastopnika v Figue- rasu, drugo osebo pa je v Perpignanu. Dopisniki tujih listov so še zmerom na terenu, vendar imajo velike težave, ker so telefonske proge zasedene z uradnimi razgovori. Do poročil je težko priti. Uradni list bo po vsej priliki začel izhajati v po- nedeljek in bo datiran v Figuerasu.

Figueras, 28. jan. AA. (Havas) Nacionalistična letala so štirikrat bombardirala mesto. Škoda je neznatna. Žrtve ni mnogo. Sovražna letala so bombardirala tudi Granollers. Tam je več ko 100 mrtvih, največ zaradi velikega števila beguncev, ki so se zadnje dni tja zatekli.

Nemški bombnik se je zrušil v Pirenejih

Pariz, 28. jan. TG. »Tempo« objavlja obsežno poročilo o nesreči nemškega bombnika, ki je tre- ščilo na tla na francoskem delu pirenejskega go- rovoja. Oblasti so ostanke letala preiskale in so našle, da je nemškega izdelka »Heinkel« in iz- haja iz tvornice v Hamburgu. Vse beležnice le- tala so bile v nemškem jeziku. V letalu sta bila dva častnika in dva pilota. Od teh je bil samo en častnik španske narodnosti v uniformi Fran- cove armade, ostali trije so bili Nemci, delno še v nemških uniformah. Pri sebi so imeli navo- dila, zemljevide in beležnice v nemškem jeziku. Vsi štirje so bili mrtvi. Letalo se je ponesrečilo, ker je treščilo v skalnato steno in strmoglavilo 800 m v globino.

5000 so jih pokopali v Čilanu Vseh smrtni žrtev potresa v Čile je nad 20.000

Santiago, 28. januarja. Havas: V Čillanu so doslej pokopali več ko 5000 mrtvecev, toda raz- bitin še niso vseh odkopali. V mestu vlada ob- čutno pomanjkanje živeža in zdravil. Zato so vo- jaška oblastva odredila, da morajo vsi ljudje, ka- terih navzočnosti ni za zdaj nujno potrebna, me-

sto zapustili. Vlada je tudi odredila izpraznitev vseh mest, ki so trpela od potresa in kjer so se že začele širiti kužne bolezni. V Čillanu so čutili nov potres. Vseh smrtnih žrtev bo daleč nad 20.000. Škoda je nepregledna.

Hotel Kominterne v Barceloni

Tudi Ljubljana je z največjim navdušenjem sprejela film

Robin Hood

Film, ki kljub velikemu pričakovanju preseneča od prizora do prizora in gledalca veže v neprestani napetosti do konca dejanja. — Film, ki si ga boste želeli dvakrat videti. **ERROL FLYNN** in njegova partnerica, lepotica **OLIVIA DE HAVILLAND**, Vam ostaneta v trajnem spominu.

Kino Matica 21-24

Danes ob pol 11., 15., 17., 19. in 21. uri
Nabavite si vstopnice v predprodaji, rezervirane je dvigniti vsaj pol ure pred predstavo.

Devizna banka?

Ljubljana, 28. januarja.

Zadnje dni se nekaj gospodarskih krogov zelo zavzema za misel, da bi se devizni posli prenesli od Narodne banke na posebno devizno banko. Če pomislimo, s kakšnimi težavami se morajo bojevali naši izvozniki in uvozniki, so te želje le prelahko razumljive. Drugo pa je vprašanje, če bi taka devizna banka res mogla zadovoljiti vse in vsakogar.

Recimo, da bi se odločili za tako devizno banko. Prvo bi bilo vprašanje, koliko bi denarja potrebovala in kdo bi ga dal.

Denarni promet pri našem uvozu in izvozu znaša — če sodimo po zadnjih 10 letih — povprečno 8 do 10 milijard din. Ta promet pa ni uravnotežen, so meseci, ki smo v njih pasivni za 500—1000 milijonov din, v drugih mesecih smo zopet aktivni do približno iste višine. Obratna glavica take devizne banke bi morala biti vsaj približno tako visoka, kolikor znaša naša povprečna sezonska zadolžitve v zunanji trgovini, ali z drugimi besedami: znašati bi morala najmanj 500 milijonov dinarjev.

Kdo naj jih da? Narodna banka morda. V tem slučaju bi ostalo vse pri starem, samo oblika bi se spremenila. Lahko bi jih dobili po blagajniških zapisih. Če bi ubrali to pot, bi delali konkurenco državi, ki je zadržala ta vrelce kratkoročnega kreditiranja za sebe. Lahko bi jih dobili s srednje dolgi državnim posojilom. Pa tudi tu hoče država imeti emisijski trg za sebe, da ne bo sitnosti z oddajo 4 milijardnega posojila.

Drugo bi bilo važno vprašanje, kdo bi to banko vodil. Morda državne banke? V tem slučaju bi zopet ostalo vse, kakor je danes, samo oblika bi se spremenila. Morda uvozniki in izvozniki. V tem slučaju bi devizna banka hitro ustvarila take zmešnjave, da bi njeno delo celemu našemu narodnemu gospodarstvu prinašalo več škod kot koristi. Uvozniki in izvozniki bi namreč imeli pred očmi samo svoje uvozne in izvozne koristi, ne brigali bi se pa zato, kako spraviti te koristi v sklad z interesi celotnega narodnega gospodarstva. Morda mešani sistem, t. j. država in interese. V tem slučaju bi devizna banka postala križišče vseh možnosti, toda drug drugemu nasprotujočih si interesov, kjer bi pa ne bilo nikogar, ki bi jih miril. Če bi se pa kdo dobil, bi ne mogel zadovoljiti vseh — in bili bi le malo na boljšem od danes.

Treba se je torej vrniti nazaj na začetek in se vprašati, zakaj Narodna banka ne more zadovoljiti vseh. Vzrokov za to je lahko več. Lahko je vzrok ta, da ona ne določa v svojem delokrogu smernice devizne politike, ampak jih določa vlada, Narodna banka pa samo izvršuje.

Če pregledujemo naše devizne predpise, bo ta vzrok gotovo obstojal. Devizna politika je tako važen del narodnega gospodarstva, da si to politiko zadrži za sebe prav gotovo vsaka vlada, ne samo zunanji, ampak tudi pri nas. Ni torej nobena tajnost, da tudi pri nas smernice devizne politike določa vlada, Narodna banka jih pa izvršuje, in to ne samo splošne smernice, ampak tudi podrobne zadeve devizne politike.

Če je tako, potem se moramo vprašati, če morda sedanja struktura Narodne banke ni taka, da bi lahko izvrševala vse one smernice devizne politike, ki jih določa vlada. Kdor hoče odgovoriti na to vprašanje, mora vstopiti pred vsem to, da je bila naša Narodna banka dolga desetletja samo emisijska banka. Brigala se je predvsem samo za kreditno politiko, za devizno pa samo toliko, kolikor jo zahtevala stabilnost našega dinarja. Zadanja leta pa je to do dna spremenilo. Pomen kreditne politike za Narodno banko — ne samo pri nas, ampak povsod — pada, pada pa zato, ker se je sistem denarnega trga v vseh državah in tudi pri nas bistveno spremenil. Zato pa raste pomen devizne politike za Narodno banko, devizna politika sama po sebi pa postaja od dneva do dneva zamotanejša stvar, ker se je svet razdelil v skupino avtarkičnih in skupino svobodnih narodnih gospodarstev, odnosi med obema skupinama pa za enkrat niso ne uravnoteženi, ne prijateljski in ne jasni.

Verjetno je torej, da Narodna banka ni mogla tako hitro spreminjati svoje, na tradiciji kreditnega poslovanja sloneče strukture, kot so to zahtevale in zahtevajo še danes vedno nove naloge devizne politike, ki jih dobiva od vlade.

Predno bi se torej zaagnali v načrt devizne banke, bi bilo dobro, da se preje še naredi poizkus z reorganizacijo našega emisijskega zavoda, šele potem, če se to ne posreči, bi prišel čas za debato o devizni banki.

Na jasnem si pa moramo biti, da nam niti ena niti druga forma v tehniki deviznega poslovanja ne bo prinesla odrešenja iz precepa, ki se v njem nahajamo in ki obstoji v tem, da je naš dinar prepocen napram klirinškim devizam, odnosno, da so klirinške devize pri nas predrage, da pa je zato naš dinar predrag napram svobodnim devizam, odnosno, da so svobodne devize pri nas preocene. Dokler se ta dvojna vrednost našega dinarja ne izenači, nam nič ne more pomagati iz tega precepa, pa tudi devizna banka ne.

Ljubljanska kreditna banka

bo izplačevala s 1. februarjem 1939 stara dobroimetja kot sledi:

1. v celoti se likvidirajo vse stare vloge na vložne knjižice in tekoče račune do 15.000 din, po stanju 26. maja 1932;

2. vsem starim vlagateljem do 50.000 se izplača 10% na kvoto, vlagateljem preko 50.000 din pa 3% na kvoto. Izplač la kvot se izvršijo od sedanjege salda po stanju vlog na dan 26. maja 1932, pri čemer se predčasno izvršena izplačila odbijejo.

Po 31. marcu 1939 nedvigljene obresti in pa kvote se prenesejo na nove, vsak čas razpoložljive račune.

Banka je med tem preselila svojo podružnico iz Novega Sada v Belgrad, Prizrenska ul. 2 (naproti hotela Moskva), ki začne s poslovanjem dne 1. februarja 1939. Podružnica Novi Sad je zaradi preselitve ukinjena.

Nova podružnica je edini predstavnik slovenskega denarništva v prestolnici ter bo s tem gotovo ustrezno potrebam tukajšnjih gospodarskih krogov.

Konec poravnave: Hohnjec Milan, trgovec v Vojniku.

Gospodarstvo

Posojila kolonistom in agr. interesentom

Kolonisti, agrarni interesi in prostovoljci so prejeli v zadnjih letih zemljo deloma iz naslova agrarne reforme, deloma so jo kupili tudi iz proste roke od navadnih zemljiških lastnikov. Pri tem se je pokazalo, da pridobljena zemlja mnogim ne zadošča, bodisi da je zemljišče premajhno bodisi da ne obsega vseh kultur, ki so potrebne za samostojno kmetijsko gospodarstvo.

Tem kmetovalcem je treba omogočiti, da svoje posestvo povečajo oz. ga zaokrožijo z dokupom zemlje. Ker navadno ne razpolagajo z zadostnimi sredstvi za takojšnje plačilo dokupljene zemlje, naj bi se jim omogočil dokup s pomočjo posojila, ki naj bi seveda bilo kolikor mogoče dolgoročno in obenem tudi ceneno, ker so ti kmetovalci večinoma gospodarsko šibkejši.

Zaenkrat je težko dobiti dolgoročno posojilo, zlasti še po ugodnejših kot normalnih pogojih. Zato more takim kmetovalcem, ki bi hoteli dopolniti svoje posestvo, pomagati s ceneni posojili samo kaka javna ustanova, ki uživa tudi vsestransko podporo države ali vsaj jamstvo države za svoja posojila, dana v gori navedene namene.

Naša država je že uvidela potrebo pomagati gori omenjenim kategorijam kmetovalcev in je izdala dne 17. junija 1938 (Službene novine št. 143—XIV z dne 29. 6. 1938) vse premalo opaženo uredbo o državnem jamstvu za kredite Zvezam agrarnih zajednic-zadru v Novem Sadu, Petrogradu, Osičku, Zagrebu in Skoplju. V Sl. nov. št. 254-LXXV z dne 5. novembra 1938 je izšel še pravilnik o pogojih in garancijah za posojila kolonistom, prostovoljem in ostalim agrarnim interesentom za dokupovanje zemlje, ki prav tako ni bil objavljen v Službenem listu.

Navidev uredba nima pomena za Slovenijo, ker omenja državno jamstvo le za zveze s sedežem izven Slovenije. Dejansko pa imajo tudi slovenski kolonisti, prostovoljci in ostali agrarni interesi velik interes na teh posojilih, če jih potrebujejo za dokupovanje zemlje, imajo pa tudi možnost zahtevati te kredite. Ne smemo pozabiti, da je znašalo število slovenskih agrarnih intere-

sentov do 20.000 in je gotovo med njimi mnogo takih, ki izpolnjujejo pogoje za podelitev takega posojila, kot jih bo dajala Priv. agrarna banka.

Pogoji, po katerih bodo na razpolago ta posojila, so izredno ugodni. Daje jih Privilegirana agrarna banka v Belgradu za izplačilo nepremičnin po 4% na 25 let. Državna garancija velja za znesek 50 milijonov dinarjev in bi torej tudi slovenski interesi smeli zahtevati, da prejmejo tudi oni ustrezen del teh kreditov, katerih pogoji so tako ugodni kot pri nobenem drugem denarnem zavodu.

Posojila sama bodo dovoljevale navedene zveze interesentom do višine 50% prometne vrednosti zastavljene nepremičnine, ki se sme obremeniti v korist Priv. agrarne banke le na prvem mestu. Le v izjemnih primerih sme dovoliti banka tudi večje posojilo.

Da se posojilo ne bi podražilo, je določeno, da sme pristojna zveza računati za posojilo dolžniku samo enkratne stroške v višini 1% glavnice.

Ker v dravski banovini zaradi sorazmerno malega števila agrarnih interesentov dosedaj ni bilo mogoče ustanoviti posebne zveze agrarnih zajednic-zadru, katerih je v vsej banovini samo okrog 15, so slovenske agrarne zajednice-zadru vključene dosedaj v Zvezi agrarnih zajednic-zadru v Zagrebu. Na bivšem Kranjskem ne obstoja sploh nobena taka zadruga, na bivšem Štajerskem obstojata dve, le v Prekmurju je njihovo število malo večje. Če se naj ta akcija za iskoriščanje novih posojil izvede, bi bilo treba, da bi se interesi organizirali v agrarnih zajednicah. Za ustanovitev posebne zveze jih najbrž ne bi bilo dovolj.

Ker razdeljuje 50 milijonski kredit po pokazani potrebi kmetijski ministr, bi bilo treba poskrbeti za to, da se bodo tudi slovenski interesi pobirali pravočasno za te kredite in da se zagotovi za nje tudi primeren delež na tem 50 milijonskem kreditu, četudi seveda v okviru zagrebske zveze, kateri pripadajo slovenske agrarne zajednice-zadruge.

Zadružna gospodarska banka

S 1. februarjem t. l. prične Zadružna gospodarska banka izplačevati vse stare vloge na knjižice in na tek. računi, ki so na dan 10. aprila 1934 po delni pretvorbiv v specialni rezervni fond znašale 25.000 din ali manj.

V kolikor vlagatelj teh vlog ne bodo dvignil, bodo prenešene na nov račun.

Na ostale stare vloge na knjižice ter tek. račune, ki so na dan 10. 4. 1934 znašale več kot

Samo še danes in jutri!

Rezervirajte vstopnice!

KAMILA HORN - WERNER HINZ - KART JOHN

Krvavi dnevi ruske revolucije v edinstvenem filmu

Upor mornarjev - strahote in grozote boljševikov, nesrečna usoda ujetnikov - siromaštvo in glad naroda! - Vsebina tega filma gane vsakega gledalca!

SEBASTOPOL

KINO SLOGA Tel. 27-30 Ob 15., 17., 19. in 21. uri

25.000 din, pa bo Zadružna gospodarska banka tudi počeni s 1. februarjem t. l. izplačevala lanskoletna obresti.

Angleška banka. Od 18. do 25. januarja je obtok bankovcev padel za 4.1 na 463.85 milij. funtov. Zlati zaklad banke same znaša 126.4 milij. funtov.

Tedenski pregled

Ljubljana, 28. januarja.

Razmere pri naših zaslišenih zavodih se razveseljuje izboljšujejo. Tako je Zadružna gospodarska banka v Ljubljani dala na razpolago upnikom vse vloge do zneska 25.000 din, Ljubljanska kreditna banka pa do 15.000 din. S tem se je razpoložljiva meja pri Zadružni gospodarski banki povečala od 15.000 na 25.000 din, pri Ljubljanski kreditni banki pa od 10.000 na 15.000 din. Poleg tega moramo omeniti, da plačujeta oba zavoda tudi obresti za leto 1938. Ljubljanska kreditna banka pa je dala vlagateljem na razpolago še kvoto 10% za vloge od 15.000 do 25.000 din, oziroma 3% za vloge nad 100.000 din. To vse kaže, da postajajo naši denarni zavodi vedno bolj mobilni in da se polagoma približujemo normalnim razmeram v poslovanju naših denarnih zavodov.

Zastopniki vseh dobaviteljev mleka so se sestali na sestanku v Kmetijski zbornici. Prvotna namera velikega dela dobaviteljev mleka je bila zvišati ceno od 2 do 2.5 din, sedaj pa je prišlo do sporazuma, po katerem znaša predlagano povišanje samo 25 par pri litru, torej od 2 na 2.25 dinarjev za liter.

Naša zunanja trgovina je bila v decembru aktivna (izvoz je prekašal uvoz) za 125.5 milij. dinarjev, skupno je znašala aktivnost v vsem letu 1938 72.1 milij. din., dočim je bila aktivna leta 1937 za 1.038.6 milij. din. Poslabšanje trgovinske bilance je pripisovati večjemu zmanjšanju izvoza kot uvoza.

Zastopniki našega lesnega gospodarstva so v četrtke zborovali v Zagrebu. Sklenili so zahtevati, da se odkupijo nemške nakaznice za blago, dobavljene od 11. januarja po garantiranem tečaju 14.30 din za 1 marko. Nadalje so sklenili zahtevati, da naj se jim dovoli prosto prodajo deviz, ne da bi jim bilo treba obvezno ponuditi Narodni banki v odkup 25%. Tudi so se izrekli proti nameravi monopolizaciji uvoza v Italijo.

Terjatve proti dunajski Poštni hranilnici so se na prizadevanje naših ministrov začele izplačevati leta 1937. Doslej so naši in dalmatinski vlagatelji in upniki dobili nad 7 milij. din.

Uvoz južnega sadja in ekstraktov za strojenje

Narodna banka je izdala devizno okrožnico št. 12 naslednje vsebine:

Minister financ je dne 23. januarja 1939 št. 4000/VIII odredil tole: Narodna banka mora dajati na razpolago domačim uvoznikom limon, pomaranč in mandarin (car. tar. št. 18 in 19), banan (car. tar. št. 19), ekstraktov in materij za strojenje kož (car. tar. št. 230) potrebne zneske v svobodnih devizah po višjem tečaju. V zvezi s tem odlokom bo Narodna banka odstopala domačim uvoznikom limon, pomaranč, mandarin, banan in ekstraktov ter materij za strojenje kož potrebne zneske v svobodnih devizah po pooblaščenih denarnih zavodih po specialnih tečajih.

Po tem takem se morejo vse zainteresirane tvrdke obračati s prošnjami za odobritev uvoza neposredno Narodni banki, za plačilo uvoženega blaga se bodo domače tvrdke obračale po pooblaščenih denarnih zavodih na Narodno banko za izdajo čekov. V prošnjah morajo pooblaščen zavodi označiti: vrednost in po čigavi naredbi naj se glasi ček, število dobrih za uvoz in vrsto blaga, ki se plača s pozivom na številko carinske tarife. Čeki se bodo glasili samo po naredbi inozemskega koristnika. Ob predložitvi prošnji za odobritev uvoza kakor tudi v trenutku zahtevanja deviz za plačilo blaga morajo uvozniki predložiti tudi odgovarjajoče fakture.

Kakor smo informirani je ta specialni tečaj za angleški funt 280.

Izvoznikom v Švico. Po pojasnili Narodne banke morajo naši izvozniki v Švico plačati 20% svojih terjatev na posebni račun pri Narodni banki. 25% morajo odstopiti Narodni banki, tako da jim ostane na prosto prodajo le še 55%.

Turistični dinar ostane. Narodna banka je sporočila vsem pooblaščenim zavodom, da morejo še nadalje v okviru obstoječih predpisov izvrševati izplačilo turističnih dinarjev. Narodna banka bo prodajala turistične dinarje na osnovi prostega tečaja funta. Za kritje svojih stroškov morejo računati pooblaščen zavodi svojim komitentom 2 dinarja za funt. Turistični dinar je bil uveden marca 1937. Tuji turisti so od tedaj lahko prodajali svoje valute za 5% dražje kot je bil borzni tečaj. S sedanjim razpisom je Narodna banka to premijo povečala po stanju tega tedna na 8.4%.

Zaposlenost v decembru

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je sestavil statistiko svojih zavarovancev za december 1938. Iz te statistike je razvidno, da se je zaradi sezonskih razlogov število zavarovancev zmanjšalo od novembra na december 1938 za 4365, vendar je število zavarovancev bilo le še za 3869 večje kot decembra leta 1937. Skupno število zavarovancev decembra 1938 je znašalo 97.459. Opažajo se, da je bil prirastek od decembra 1937 na december 1938 znatno višji kot v prejšnjih mesecih.

Povprečna zavarovana mezda se je od novembra na december 1938 zmanjšala za 0.26 din na 25.02 din, vendar je za 1.18 din višja kot je bila decembra 1937. Skupna dnevna zavarovana mezda je znašala decembra 1938 2.438.090.80 din, kar pomeni v primeri z decembrom 1938 povečanje za 206.800 din.

Stalež bolnikov je znašal 2.77 in je nekoliko višji kot v novembru, vendar za 0.18% manjši kot decembra 1937. Iz tega je razvidno, da so zdravstvene razmere delavstva povoljnejše kot l. 1937.

Borze

Ljubljana, 28. januarja.

Devizni trg

Tečaj funtsterlinga, ki je sedaj merodajen pri nas za vse ostale devizne tečaje, je v preteklem tednu ostal na isti višini 238 din, ašio pa je znašal 8.4%, tako da znaša skupno tečaj 258 din.

Tudi klirinška marka je obdržala tečaj 13.70 do 13.90. Na borzah v Zagrebu in Belgradu je bilo tudi precej kupčij v terminkskih markah, čijih tečaj je približno 5—15 par nižji od tečaja promptne marke.

Grški boni so napram preteklemu tednu popustili. Koncem tedna so notirali v Belgradu 36.90 do 37.60, v Zagrebu pa je bila ponudba po 37.35.

Devizni promet na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden 11.52 milij. din v primeri z 10.122, 10.945, 7.256 in 10.96 milij. din v prejšnjih tednih.

Za zagrebški borzi je devizni promet znašal 27.3 milij. (v prejšnjem tednu 28.7), od tega je odpadla dobra polovica na devizo London, ostalo pa na klirinške marke, nekaj pa na grške bone. Na belgajski borzi pa je promet znašal 33.5 milijonov (24.8).

Privatna ponudba v devizi London ni bila zadostna, zaradi tega je morala intervenirati Narodna banka.

Tečaji blagovnih deviz, izračunani na bazi londonskih tečajev ter tečaja din 257.13—258.37 (258) za funtsterling so bili danes:

Valute:	Šalterske devize:
Newyork	55.00—55.37
Pariz	145.30—146.28
Zürich	12.42—12.50
Amsterdam	29.56—29.76
Brüssel	9.30—9.36

Dočim so se vsi ti devizni tečaji napram prejšnjemu tednu malenkostno uvrstili, je popustila deviza Amsterdam, čije tečaj je bil pred tednom 29.82 do 30.02. Poslabšanje tečaja Amsterdam je posledica povečanja izvoza zlata iz Holandske ter je v zvezi s spremembami na mednarodnem trgu.

Za valute in šalterske devize so plačevali ljubljanski denarni zavodi približno sledeče cene:

Valute:	Šalterske devize:
Amerikanski dolar	52.50—53.33
Funtsterling	249.—249.33
Franc. frank	142.—140.86
Švicarski frank	12.—12.04
Holand. goldinar	28.75—28.78
Belga	9.—9.02

Denar

Curih. Belgrad 10, Pariz 1170.5, London 2071.75, New-York 443.375, Bruselj 74.90, Milan 23.30, Amsterdam 238.12, Berlin 177.85, Stockholm 106.75, Oslo 104.16, Kopenhagen 92.55, Praga 15.15, Varšava 83.75, Budimpešta 87, Atene 3.775, Carigrad 3.60, Bukarešta 340, Helsingfors 9.1325, Buenos-Aires 101.75.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Mariborski svinski sejem 27. jan. Na svinski sejem je bilo pripeljanih 69 evinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 80—100 din, mladi prašiči, 7—9 tednov stari, komad 110—130 din, mladi prašiči, 3—4 mesece stari, komad 280—340 din, mladi prašiči 5—7 mesecev stari, komad 350—450 din, mladi prašiči, 8—10 mesecev stari, komad 400—550 din, mladi prašiči, eno leto stari, komad 780—1010 din, mladi prašiči, 1 kg žive teže 6.50—9 din, mladi prašiči, 1 kg mrtve teže 9—11.50 din. Prodanih je bilo 26 svinj.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob pol 3., pol 6., pol 9., jutri ob 8. uri

Strasti (Marlene Dietrich)

Demoni zraka

Internacionalna špijonaža (Peter Lorre)

Prihodnji spored: VIVERE

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ptuj

dne 25. januarja: Voli I. vrste din 4.75, voli II. vrste 4 din, voli III. vrste din 3.60, telice I. vrste din 6.50, telice II. vrste 4 din, telice III. vrste din 3.70, krave I. vrste din 4.25, krave druge vrste 3 din, krave III. vrste din 1.75, telela I. vrste din 5.50, prašiči špeharji din 8 do 8.50, prašiči pršutarji din 7.25 do 7.75 za 1 kg žive teže. — Goveje-meso I. vrste, prednji del 10 din, zadnji del 12 din, goveje-meso II. vrste, prednji del 8 din, zadnji del 10 din, svinjina 13 do 16 din, slanina 17 din, svinjska mast 18 din, čisti med 20 din, goveje surove kože 9 din, telečje surove kože 11 din, svinjske surove kože 8 din za 1 kg. — Pšenica 180 din, ječmen 180 din, rž 170 din, oves 175 din, koruza 130 din, fižol 200 din, krompir 80 din, seno 50 do 75 din, slama 30 do 35 din, jabolka I. vrste 400 din, II. vrste 300 din, III. vrste 250 din, pšenična moka 325 do 350 din, koruzni zdrob 225 din za 100 kg.

Navadno mešano vino pri vinogradnikih 5 din za liter, fino sortirano kvalitno vino pri vinogradnikih 10 din za liter, novo vino iz navadnih mešanih vrst grozdja 4.25 in novo vino iz kvalitetnih vrst grozdja 8 din za liter.

Paul Abrahamova najnovejša melodijozna opereta, ki je žela po vseh oner, odrih velike triumfe — danes v filmu

ROXY

In nieno nepremagljivo

moštvo ali 3:1 za lubežen

Predstave ob 10:30 dop (po značajnih cenah) ter ob 15, 17, 19 in 21.

Roxy Barsony Horvath

Raky, Fritz Imhof Tibor

Hallmay, Hans Holt

KINO UNION

Tel. 27-21

Odlična in cenazna, igra, režija, prvovrsten balet in najboljši mož dunajski in budimpeštanski h operetnih odrov.

Za zgraditev „Slovenskega doma“

Z božičnimi proglasom društva »Lastni dom« v Ljubljani, ki si je stavilo nalogo, zgraditi čimprej tako potrebni srednji dom vse slovenske katoliške ljudske prosvete z imenom »Slovenski dom« in ki so ga podpisali in s svojo avtoriteto podprli naši najvišji svetni in duhovni voditelji, tako oba škofa dr. Rožman in dr. Tomažič ter dr. Korošec, se je začelo zbiranje donoskov po vsej Sloveniji. Ko danes daje društvo javnosti prvi seznám imen tistih dobrotnikov in darovalcev, ki so priskočili temu pozivu prvi z gnotno podporo nasproti, čutimo dolžnost, da ob pomembnosti graditve takega doma, kot naj bo »Slovenski dom« v Ljubljani, potrkamo tudi mi z novo prošnjo na našo javnost in obljubljamo, da bomo zvesto bdeli nad vso akcijo in ji pomagali kakorkoli, da bo rodila željeni in tako potrební uspeh. Kajti tu ne gre za malenkostno stvar, tu gre za vsenarodno zadevo, ki bo svoje delovanje usmerila za dobro vsega naroda, podedelja morda še bolj kakor osrednjega mesta. »Slovenski dom« naj bo realizacija zamisli in zahtev že mnogih slovenskih katoliških shodov, je začetek uresničenja težnje, ki je že večkrat skušala priti iz idejne zamisli v resnično stvarnost, pa so jo vedno razmere potisnile v molk, toda v molk, ki je vpil tem bolj, čim dlje se je odlašalo. Zdaj pa je prišel čas, da iz svojih moči in svoje ljubezni postavimo dom, kakršnega zasluži delo naše katoliške prosvete, kakršnega zasluži dediščina Slovska, Kreka, Jegliča, delo prvih pionirjev za katoliško rast slovenskega ljudstva, delo za krščansko in slovensko usmerjenost tistih plasti, ki predstavljajo večni temelj naroda in njega večnostne vrednote. In tako je na temelju dela teh velikanov in zvestih sinov naroda zrastle velika organizacija organiziranega dela na teh temeljih, ki pa potrebuje nad vse enotnega vodstva in enotne usmerjenosti, pa tudi sebi primerne doma, odkoder bo šla energija v zadnje društvo v najvišji in najbolj zakoniti vasi. In to je tisti velik pomen »Slovenskega doma«, ki zasluži, da ga podpre vsa slovenska katoliška javnost, ki čuti, da se je treba boriti in ustvarjati vedno znova, če noče, da ga prerastejo drugi duhovni tokovi. Enotna stavba slovenske narodne in ljudske prosvete v Ljubljani s ponosnim imenom »Slovenski dom« naj bo simbol tega našega dela in napore, naj bo spomenik vsem našim drobnim, a tako marljivim ljudsko-prosvetnim delavcem, ki delajo kot težaki po naši deželi in ne žanjejo ne odlikovanj ne zahval. Ti bodo imeli v tem domu najlepši spomenik in njihovo delo bo rodilo še v daljni bodočnosti uspehe, kot so jih oni v svojem času. Z delom za »Slovenski dom« postavljamo vsemu temu žrtvovanju enotno smot, osrednjo točko, ognjišče, odkoder naj žari ideja v vse dele in naj presune in prerodi vso domovino.

Zato: podprite vsi akcijo za zgradbo »Slovenskega doma« v Ljubljani!

Za »Slovenski dom« v Ljubljani so se obvezali darovati, oziroma so darovali do 28. januarja 1939:

10.000 din: Društvo, neimenovano;
po 2000 din: Bogumil Remec, gimn. direktor v pok.; dr. Franc Lukman, univ. prof.;
po 1000 din: Ignacij Zaplotnik, katehet; Jančez Triller, aktuarij; F. R.; Kralj Anton, tajnik Zadrúžne zveze; K. J.; S. J.; dr. Tine Debeljak, urednik; gdč. V. R.; inž. Umek Franc; dr. Hacin

— Pri zaprtju, molnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josela« grentice.

Ravnatelj popolne gimnazije v Murški Soboti

Kakor je »Slovenec« že poročal, je bil ravnatelj nepopolne gimnazije v Murški Soboti g. ing. Ivo Zobeč imenovan za ravnatelja popolne drž. realne gimnazije v Murški Soboti v IV-1.

Ing. Ivo Zobeč se je rodil 11. marca 1897 v Prioricij pri Ribnici. Gimnazijo je študiral v Novem mestu, univerzo (tehnično in filozofsko fakulteto) pa v Pragi. Proforski izpit iz prirodopisa, kemije in fizike je napravil v Belgradu. Služboval je do leta 1930. na gimnaziji v Novem mestu, potem v Murški Soboti, v Čakovcu itd., nazadnje pa spet v Murški Soboti, kjer je bil pred dvema letoma postavljen za ravnatelja nepopolne, sedaj pa za ravnatelja popolne gimnazije.

Ravnatelj ing. Ivo Zobeč je znan šolnik in je napisal celo vrsto pedagoških člankov (»Vzgoja proforskega naraščaja«, »Zobrazba srednješolskih profesorjev«, »Srednja šola, gospodarstvo in kultura« itd.). Udejstvoval se je tudi kot pisatelj šolskih knjig. Izdal je »Kmetijsko kemijo«, ki služi kot učna knjiga na kmetijskih šolah in kot praktičen priročnik učiteljem kmetijskih nadaljevalnih šol in naprednim gospodarjem, lani pa je izdal »Kemijo« za IV. razred srednjih šol. Veliko je tudi njegovo delo na narodno-prosvetnem polju. Tudi v občinskem odboru v Murški Soboti je vnet zagovornik narodnih in kulturnih potreb Slovenske krajine.

G. ravnatelju ing. Zobeč zaupamo vzgojo prekmurskega inteligentnega naraščaja in mu želimo mnogo uspehov v prosep kulturnemu napredku Slovenske krajine!

Govro, policijski upravnik; Zmazek Franjo, svetnik drž. žel.; inž. F. M.; dr. V. V.; Pivek Janez, katehet; Jakob Teršan; gospa Josipina Perhace; Vindišar Anton; Možina Ignacij; Zibert Viktor; Juršič Karel, knjigovodja; Suknatič Božo; Levec Franc, knjigovodja; dr. Anton Milavec; inž. Josip Porenta, tehn. višji svetnik; dr. Karel Capuder, gimn. direktor; J. J.; inž. Lambert Muri; inž. Janez Oblak; inž. B. C.; Janez Jalen, katehet v pok.; Hvastija Franc, žel. poverjenik; Jošt Josip, višji svetnik žel. dir.; Cimperman Viktor, žel. uradnik; Bertonec Miroslav, žel. svetnik; T. V.; Mašič Pavle, nar. poslanec; Hojs Franc, pomočnik žel. direktorja; inž. Kavčič Rudolf, direktor drž. žel.; Šifer Stefan, višji kontrolor; Stalowsky Avgust, žel. višji kontrolor; dr. Campa Matija, žel. svetnik; ga. Antonija dr. Natlačenova, soproga bana; Ernest Tomec, profesor; dr. F.; Zajec Albin, višji rač. inspektor v pok.; Srečko J. Kulundžič; Jos. Sch.; Jože Avenek, profesor; Anton Štiglič, trgovec; dr. Fabijan Janez; dr. Alojzij Odar, univ. profesor; Sink Franc; Lesjak Franc; Janko Mlakar, profesor; Franjo Erce, podravnatelj ZGB; gdč. Ema Blejce; J. Z.; Ivo Breje, uradnik PAB; Milan Kham; dr. Matija Slavič, redni univ. profesor; Boštjančič Josip; Škofje Toni; dr. Kotnik Jakob, profesor; dr. O. F.; dr. L. F.; dr. H. L.; dr. M. B.; S. F.; W. R.; M. J.; R. Š.; dr. K. J.; C. V.; Ciril Schiffer.

Darovalcem najiskrenejša hvala, slovenski inteligenci pa priporočamo v požrtvovalno posenjanje! — Akcijski odbor.

Iz našega delavskega gibanja

Razmerje med ZZZ in Jugorasom — Razgovor našega urednika z delegati ZZZ

Naš urednik se je v zadevi ureditve delavskih organizacij v državi, o čemer smo že včeraj na kratko poročali, zglasil pri delegatih Zveze združenih delavcev g. Prežljaku Francetu, predsedniku ZZZ in g. Križmanu Andreju, uredniku »Slovenskega delavca«, ki sta ta pogajanja vodila v imenu ZZZ, zaradi izčrpnih informacij.

Kako je prišlo do pogajanj? Bili smo telefonično naproseni, da nemudoma pošljemo k g. ministru Cvetkoviču svoje pravomočne zastopnike. V Belgradu naju je minister g. Cvetkovič sprejel obenem z glavnim odborom Jugorasa ter predstavniki Delavske zbornice zaradi ureditve delavskih vprašanj v državi, zlasti pa še pri nas.

Ali ste imeli kake predpovedi? V Ljubljani smo imeli tozadevne odbore seje in se posvetovali prej doma in tudi v Belgradu s predstavniki naše skupnosti, tako, da smo bili v svojem stališču do vseh perečih vprašanj popolnoma na jasnem.

O čem ste se pogajali? O medsebojnih odnosih med ZZZ in Jugorasom. Razpravljali smo o skupnih osnovah in sorodnostih gibanj ter ugotovili, da imamo isto gledanje na narodna, delavsko-organizacijska in protiboljševiška kulturna vprašanja.

Kako ste se pogajali? Zveza združenih delavcev ostane samostojna strokovna organizacija za področje dravske banovine s svojimi lastnimi pravili, s svojim dosedanjim programom in sama vodi v Sloveniji ves narodno-delavski pokret. Dosledno je izključena vsaka konkurenca organizacije s slično smerjo. Tistim organizacijam, ki so se doslej ponujale Jugorasi v Belgradu, da bi doma naše izpodbile, ne preostane nobena druga možnost, če hočejo delati na narodno-delavskem pokretu, kakor da se vključijo v ZZZ.

ZZZ prevzame v svoje roke vse socialne ustanove na svojem teritoriju, v kolikor jih že nima.

V primeru, da pride do prisilne enotne državne delavske organizacije, bo ta organizirana decentralistično in razčlenjena po teritoriju Delavskih zbornic. Za dravsko banovino prevzame funkcijo te organizacije ZZZ.

V glavnem odboru Jugorasa dobi ZZZ svoje delegate, v centralnem tajništvu Jugorasa pa svoja referenta.

Kaj ste vi za to dali? Mi za to fungiramo za dravsko banovino v dosedanjih formah Jugoslovanske delavske zveze (Jugoras).

Mi priznavamo Jugoras za nacionalno, narodno, državno delavsko organizacijo, ki dela na ugotovljenih osnovah v koordinaciji z ZZZ na ostalih državnih teritorijih. ZZZ kot organizacijska celota v Sloveniji postane član Jugorasa.

Opravljam v obvarovanju prej navedenih prido-bitev posle Jugorasa v Sloveniji.

Vaše končno gledanje. Smatramo, da je ta spo-

Belgrajski Slovenci o svoji organizaciji

Belgrad, 27. januarja.

Po krajšem zastopu se je najmočnejša slovenska organizacija v Belgradu, Prosvetno društvo, znova razgibalo. Vsi društveni odseki lepo nadaljujejo začeto delo ter se pripravljajo za večje nastope v prihodnjih mesecih. Za članstvo bodo odslej zopet redni prosvetni večeri, ki bodo po vsem mestu razkropljene Slovence še bolj pritegnili na organizacijo.

Zadnji prosvetni večer je bil v četrtek, dne 26. t. m. Predaval je g. dr. Stanko Mencinger o temi: »Sodelovanje Slovencev pri ustvarjanju Jugoslavije«. Predavatelj se je s tem vprašanjem pečal že več let ter je o majski deklaraciji napisal tudi disertacijo kot slušatelj pariške univerze.

Po predavanju, za katerega je žel govornik toplo odobravanje, je bila živahna razprava, v katero je poseglo več govornikov.

Belgrajsko Prosvetno društvo bo imelo odslej redne sestanke, na katerih bodo posamezni predavatelji obravnavali razna važna vprašanja. Tako bo prvi prosvetni večer 9. februarja. Na dnevnem redu je predavanje g. kanonika dr. Avguščina Jurčiča o hrvaško-slovenski odnosih v preteklosti. Na naslednjem prosvetnem večeru dne 15. februarja bo govoril g. senator Smolej o slovenskih narodnih manjšinah. Tretji večer, ki bo brez dvoma zbral vse članstvo v prijetnem razpoloženju dne 18. februarja, bo velika družabna prireditev v vseh zgornjih prostorih Ruskega doma. Zadnja društvena prireditev v februarju bo tretji prosvetni večer dne 28. februarja. Predaval bo načelnik državnega statističnega urada dr. Andrejka o demografskih problemih Slovenije.

Prosvetni večeri se pričnejo točno ob pol devetih v društvenih prostorih v ulici Jovana Ristića 34.

Globoko smo znižali cene!

Peke

Jubilej uglednega kmeta

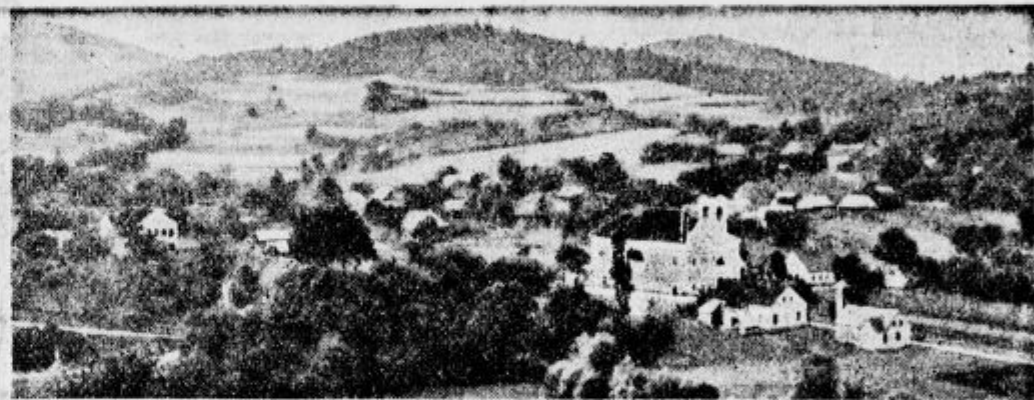

Petrič Franc, posestnik v Podmilu, župnija Poljsnik, obhaja te dni 70 letnico svojega rojstva. G. Petrič je ugleden mož in uživa splošno zaupanje. V občinskem odboru je že dolgo vrsto let, večkrat je bil tudi svetovalec, še danes je pa občinski blaginik. Veliko let je bil predsednik krajevnega šolskega odbora, načelnik Kmetijske podružnice, okrog štirideset let pa je že ključar podružne cerkve na Mamolu. Svoje otroke je lepo vzgojil, en sin je duhovnik, druge sinove in hčerke pa je pošiljal v gospodarske, obrtne oz. gospodinske tečaje. V njegovi hiši imajo prostora samo krščanski časopisi. Na »Domoljubac« in »Bogoljubac« je naročen že, odkar izhajata. Vrlemu možu k lepemu življenjskemu jubileju iskreno čestitamo z željo, da bi ga Bog še dolgo vrsto let ohranil v zdravju in zadovoljnosti.

Krema zdravlja in lepote!

V dolini češenj pod Gorjanci

Brunice — dolina češenj pod Gorjanci

Od Trdinovega vrha (Sv. Jere) do Krke se razprostira brusniška dolina, dolina češenj, znana po svojih izbornih brusniških hrustavkah. V tej lepi kotlini kraljuje prostorna župna cerkev sv. Križa, ki hrani razne znamenitosti; tri krasne slike Mateja Langusa, eno Groharjevo (sv. Družina), dva močna kamenita stebra pod korom, ki ju je privleklo 40 parov volov, nam pričata o veliki verski gorečnosti naših prednikov, ki so si poma-

gali, da se je zgradil ta lepi božji hram. — V bližnjem Zerjavinu hrani posestnik Ambrožič kip sv. Jere in angelčka, ki ju je v nahrbtnem košu prinesel njegov prednik, ki je bil silno močan človek, iz Gorjancev, in ju tako rešil propadanja. Ambrožič je imel za ta kipa že številne ponudbe, pa ju ne da za noben denar. Ob Krki se dviguje pomnisi grad Struga, ki je daleč naokoli znan po svojih ljubeznivih lastnikih.

Krasen je pogled na to dolino, kadar češnje cveto, hrib in dol se ti zdi kakor s snegom posut, kakor en sam vrt. In kadar češnje zorijo! Hej, prijatelj, pridi tedaj tu doli v vas, pa ti bodo postregli naši pridni, gostoljubni gospodarji s tem božjim darom. Naša zanamci bodo imeli že precej tega sadu, ker cepi in precej vse, staro in mlado; že sedaj pridne roke režejo cepiče, da jih bodo shranili do pozne pomladi. So pa tudi češnje prvi in edini dohodek te doline. Izkupeček zre za davke, zavarovalnino in za kruh, ki je tu grenak, pa še kako.

Ze več let zaporedoma trpijo ti kraji pod Gorjanci zaradi raznih ujim; toča, suša, povodnji in pozebe jemljejo našemu kmetiču ves u. — Od zadnjega ljudskega štetja se je prebivalstvo naše doline pomnožilo od 1800 na 2200 duš, to je prirastek, ki je zelo redek. To znači, da živi tu narod, ki je še klen; siromaki so, saj pripada nad 50% prebivalstva delavskim družinam, pa vendar se ne branjajo otrok in raje trpijo pomanjkanje, kakor pa da bi se dali zapeljati od »modernih« nazorov. Oblast nas pozna in ve, da so tu večinoma siromaki in skuša pomoči. Kako drugače bi bilo tu, če bi imeli kako industrijo, če bi se izpeljala elektrifikacija in nastala kaka tovarna, tako pa so naši ljudje odvisni le od priložnostnega bornega zaslužka.

Lepo je tu na zunaj, toda prijatelj, pridi in poglej v podgorsko Gabrje, videl boš obraze, ki se ti bodo v srce zasmilili. Stopi v naše kočje, ki so polne otrok, poglej na peč, kjer se gnete vsa družina, skratka revščina, kamor ee ozreš.

Prosimo oblast, da še v naprej in v izdatnejši meri pomaga našim ljudem ne s miločinami, ampak z javnimi deli, ker niso naši ljudje zakrivilj ničesar drugega kakor to, da imajo čut za družinsko življenje, česar je gotovo vesela tudi država. Poudarimo: siromaki so tu, a poštenjaki, ki popolnoma zaupajo svojim slovenskim voditeljem in so jim hvaležni za vso naklonjeno podporo. Pomaga jim jim brisati kaplje, ki padajo na naš prelepi češnjevi cvet — Oh, kako radi bi zapeli: »Tudi na Dolenjskem je fletno...«

Nagradno žrebanje!

Ob važni spremembi, ki je naš najbolj razširjeni slovenski dnevnik »SLOVENE« postal tudi največji slovenski dnevnik, je lastništvo »Slovenca« sklenilo dati svojim naročnikom

300 raznih bogatih nagrad

ki bodo med naročnike razdeljene z žrebanjem, ki bo 29. aprila t. l. pred komisijo naročnikov in ob navzočnosti javnega notarja.

Nagrade so:

- 2 šivalna stroja,
- 5 radijskih aparatov,
- 4 nevestine bale,
- 10 moških in ženskih koles,
- 20 žepnih in zapetnih ur,
- 4 lepe harmonike,
- 5 plugov,
- 5 bran,
- 50 knjižnih zbirk,
- 50 raznih skupin kuhinjske posode,
- 50 skupin razne porcelanaste in steklene posode,
- 5 zlatih nalivnih peres,
- 50 kosov različnega blaga za obleke, rjuhe itd.
- 40 raznih drugih nagrad, ki jih bomo še objavili.

Do žrebanja imajo pravico vsi stari in novi naročniki »Slovenca«, in sicer:

- vsi, ki so naročeni na »Slovenca« najmanj že 3 mesece in ki bodo imeli plačano naročnino tudi na dan, ko bo nagradno žrebanje.
- vsi, ki se nanovo naroče na »Slovenca« za tri mesece in ki bodo plačali do 15. aprila t. l. trimesečno naročnino.

Z nagradami, ki smo jih med svoje naročnike razdelili pri lanskim žrebanjem, so bili srečni izžrebanci zadovoljni, zato smo prepričani, da jim bomo z letošnjimi nagradami še prav posebno ustregli.

Naj zato vsak pravočasno postane naročnik »Slovenca«, kajti poleg visokovrednega časopisa, ki mu bo s svojo vsebino pravilno odkrival vsa dogajanja na različnih področjih človekovega delovanja in mu postal tudi najboljši oblikovalec njegovega duha, bo vsakdo lahko deležen lepih nagrad, ki jih razpisujemo!

Ne odlašajte niti dneva, ampak postanite takoj naročnik »Slovenca«

Sreča Vas čaka!

Lastništvo »Slovenca«

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 29. jan.: 4. nedelja po Razglasenju Gospodovem; Francišek Sal.
Ponedeljek, 30. jan.: Martina, dev. in mučenica; Hiacinta, devica.
Torek, 31. jan.: Janez Bosko, spoznavalec; Marcela, vdova.

Osebnosti

— Iz poštne službe. Pogodbena pošta Prosenjakovi v Prekmurju je podeljena gđ. Selan Ani, poštni odpravnici iz Ljubljane.

Važno za obrtnike

Iz dobro poučenih krogov smo zvedeli, da priredi Obrtni odsek zbornice TOI v Ljubljani anketo, na kateri se bo razpravljalo o uredbi stroškovnega zavarovanja obrtnikov. Vabljeni so vsa združenja, kakor tudi funkcionarji drugih obrtniških organizacij in sploh obrtniki, kateri se za to važno obrtniško vprašanje zanimajo.

V Ljubljani bo anketa 31. januarja ob 9. dopoldne v zborniški dvorani.

V Celju dne 1. februarja v Obrtnem domu, in v Mariboru dne 2. februarja.

Ker bodo na teh anketah storjeni dokončni sklepi in bodo avtentični tolažniki in zahtev slovenskih obrtnikov, zato se naj vsak, kdor se za stvar zanima, tega važnega zborovanja udeleži.

Zveza slovenskih obrtnikov v Ljubljani.

meravajo za svoje žebelo (po 5 kg na en panj) naročiti, tajniku svoje podružnice. Gg. tajniki podružnic se naprošajo, da sestavijo spisek naročnikov sladkorja. Zaključene spiske je dostaviti Zvezi, denar pa poslati Zadrugi gospodarski banki, podružnici v Kranju pod oznako »za sladkorni skladišče najkasneje do 10. februarja t. l.

Že vonj

kvalitetnega domačega mila
HUBERTUS

dokazuje, kako je dobro. — Svileno-mehko opere Vaše perilo.

— Blažev semenj v Krškem. V okraju Krško so bili letni živinski sejmi zaradi razširjene živinske bolezni slinavke in parkljevke že od meseca novembra prepovedani. Ker pa je v tukajšnjem okraju imenovana bolezen popolnoma prenehala, so živinski sejmi zopet dovoljeni. Letni živinski sejem bo v Krškem dne 3. februarja t. l., tako imenovani »Blažev sejem«.

— Puščen na svobodo. Kakor smo že svoj čas poročali, je bil v Smartnem ob Savi aretiran mizarski pomočnik Ludvik Blas, ker je bil osumljen deliktov prikrivanja zločina. Njegova aretacija je bila v zvezi z odkritjem okostnjaka l. 1936. izginulega čevljarkega pomočnika Viktorja Marna, ki ga je umoril njegov brat. Ta je bil konec decembra ponovno aretiran zaradi zločina bratov, mora in se je pozneje pred sodno sam sodil v zaprtih justičnih palačah. Ludvik Blas je bil sedaj,

Doboj-Tuzla-Valjevo-Belgrad, in to od Banjaluke do Celinca v dolžini 14 kilometrov. Po proračunu bo ta del proge veljal 32.949.147 din. Z graditvijo bodo pričeli takoj, rok za dovršitev pa traja tri leta.

• Umetniška razstava v Čakovcu. Likovni umetniki Hrvatskega Zagorja, Medmurja in Prekmurja odpro danes ob 10 dopoldne razstavo svojih del v dvorani hotela »Zrinjski« v Čakovcu. Razstava bo adprta do 7. februarja.

• Prodali so ubogo deklico, da sama ni vedela za to. Iskajoč službe je našla v hudo nesrečo 19-letna Rasema Suljič iz Podkarnja v dobojskem okraju. Rasema je proti koncu novembra preteklega leta krenila, kakor več njenih vaških tovarišic, v Dobojo, da bi našla kakšen zaslužek. Ker se ji to v Doboju ni posrečilo, je šla v Brodski Brod, kjer se je začela njena nesreča. V Brodski je našla na trgovalca Sulja Čurena, ki jo je odpeljal na svoj dom in jo tam zadržal tri dni. Nato je z njo odpotoval v Belgrad, češ, da ji bo tam kaj našel primerno službo. Nastanila sta se pri neki Mariji, ki je poslala Suljo po baje uglednega trgovca Nikola Sejlula. Po daljšem popivanju v Maričini hiši je Sulja prodal Rasemo trgovcu Sejlulu za 1000 dinarjev. Sejlul je deklico najprej odpeljal v Skoplje, od tam v Tetovo in nato v vas Grgurice. Tam je prodal deklico nekemu Mersimoviću za 4000 dinarjev pod pogojem, da mu spomadi da še 1000 dinarjev. Mersimović je peljal deklico na svoj dom, kjer jo je zadržal šest dni. Nato jo je odpeljal v Tetovo in ji naročil, naj sama potuje v Skoplje. Ostala je na cesti in ni znala ne kod ne kam. Zato se je prijavila orožnikom, ki so jo odpeljali na okrajno načelstvo, kjer so jo zadržali. Okrajno načelstvo je trgovca s človeškim blagom ovadilo državnemu tožilstvu, deklico so pa s spremstvom odpeljali domov.

• 15 letni deček — roparski napadalec. Zagrebška kriminalna kronika je v zadnjem času zabeležila že več drznih, skoraj gangsterskih podvigov, ki so jih izvršili mladostniki pod vplivom pustolovskih romanov in slabih filmov. Predčerašnjim jutraj se je v Zagrebu na Salati zopet pripetil takšen razbojniški napad. Petnajsetletni deček je z revolverjem v roki ustavil pošto uradnico Miro Vernič, ki je šla v mesto. Mladi razbojnik je naperil v gospodično revolver in ji dejal: »Ubijem vas, ako mi ne daste denarja!« V bližini ni bilo nikogar, zato se je Verničeva prestrašila, vendar je ohranila prisotnost duha. Zadržala je napadalec: »Smrkavec, zgini, če ne dobiš eno po glavi!« — »Meni je vseeno, morate mi dati nekaj, če ne bom streljal,« je odgovoril predrež. Verničeva je nato segla v torbico in dala napadalcu dinar, rekoč, da nima več. Mladi gangster se je s tem zadovoljil in jo brzo odkuril. Verničeva je takoj odšla na policijsko stražnico, kjer je prijavila dogodek. Detektivni in redarji so takoj obkrožili Salato in res kmalu prišli mladega napadalec. Izkazalo se je, da je to komaj 15 letni gimnazijec iz okolice Siska, ki je pred kratkim pobegnil svojim staršem. Ko so ga vprašali, zakaj je napadel Verničevo, je dejal, da zato, ker je potreboval denar. »Bil sem lačen, pa sem čital v nekem romanu, kako delajo ameriški gangsterji, pa sem se jaz poskušal.« Pri mladem razbojniku so našli nabiti revolver, za katerega pravi, da ga je našel. Na policiji je ekesano izjavil, da v bodoče ne bo več poskušal takšnih reči.

• Strahovi sarajevskih trgovcev pod ključem. V Sarajevu je bila v zadnjih mesecih na delu izredno drzna in dobro organizirani vlomileka tolpa, ki se je uspešno odedajevala z vlemi v sarajevske trgovine. Izvršenih je bilo okrog 20 vlovov, med njimi dva v središču mesta na Aleksandrovi cesti. Tu so vlomilci poneli prezezi debela etekla izloženih oken in pobrali vse blago iz izložb. Sarajevska policija je pričela lopove energično zasledovati. Njena prizadevanja so bila kmalu uspešna. Prijela je vso tolpo, ki je štela 8 članov, 6 moških in dve ženski. Moški so kradli in vlamjali, ženski pa sta prodajali ukradeno blago po hišah v Sarajevu in bližnji okolici.

• V zahvalo, da jim je popravil avto, so ga okradli. V vasi Bukovju pri Krizevcih je te dni poneti zaradi defekta na motorju obstal avtomobil, v katerem so se vozili štiri potniki. Potniki so poskušali v vasi mehanika Vida Trniniča. Trninič je šel takoj na delo. Sledel je kožnato suknjo, v kateri je imel tudi nekaj denarja in revolver znanke Steyer in jo dal enemu od potnikov, da jo pridrži. Trninič je v kratkem času popravil avtomobil in upal motor. Potniki so sedli v avto in se odpeljali s Trniničovo suknjo vred. Trniničev honorar za popravilo avtomobila je bil torej ta, da je ostal brez suknje in trpi škodo 1200 din.

Anekdota

Rihard Wagner je znal biti posebno pri vajah zelo surov. Pri vaji na nekem manjšem dvornem gledališču je baletni mojster, ki je imel opravka pri režiji, slonel ob kulisi in prisluškoval. Mojstrovo budno oko ga je kmalu zapazilo.

»Kaj pa stojite tukaj, stari osel,« je zagrmelo iz mojstrovih ust. »Saj o tem nimate niti pojma. Zginito rajši na svoje mesto!«

Baletni mojster, izpostavljen tihemu smejanju navzočih, se je splazil proč.

Po vaji je Wagner povabil svoje umetnike na večerjo. Užaljeni baletni mojster je pa izjavil, da bo prišel le v tem slučaju, če mu mojster da zaodeno. Gledališče se je izpraznilo, obednica pa napolnila. Tudi užaljeni baletni mojster je prišel.

»No,« ga je ves začuden vprašal tovariš, »ali vam je mojster dal zaodeno?«

»Seveda,« je odvrnil baletni umetnik. »Ko je mojster zvedel, da ne bom prišel na večerjo, se mi je približal in dejal: Sedaj pa vidim, da ste res stari osel!« — Razumljivo, da se nisem mogel še dalje upirati.

»Dobro, da vas vidim, gospod zdravnik. Ze nekaj dni ne spim ponoči in pa križ me boli. Le kaj bi mi bilo?«

»Kar slecite se, gospa, da vas preiščem!«

Ljubljana, 29. januarja

Gledališče

Drama, Nedelja, 29. jan. ob 15: »Pikica in Tonček«. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Upniki — na plan!« Izven. Ponedeljek, 30. jan.: Zaprti. Torek, 31. jan.: Zaprti. Sreda, 1. febr.: »Upniki — na plan!« Red Sreda. Opera, Nedelja, 29. jan. ob 15: »Roxcy«. Izven. Znižane cene ob 30 din navzdol. Ob 20: »Giocondo«. Gostuje Ljubica Karna. Izven. Znižane cene ob 30 din navzdol. Ponedeljek, 30. jan.: Zaprti. Torek, 31. jan.: Zaprti (generalka). Sreda, 1. februarja: »Lohengrin«. Premiera. Premierski abonma.

Rokodelski oder

Drevi ob pol 8 bo v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, premiera izredno zabavne veselice »Pred poroko«. Igra je polna zelo posređenih komičnih zapletljivih in vznjuja ves čas živahno veselost. Sodelujejo izborne moči. Režiser je g. Franc Gajeta. Predprodaja vstopnic je danes od 10—12 dopoldne v Rokodelskem domu.

Radio Ljubljana

Nedelja 29. januarja: 8 Salonski kvartet — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnoveške cerkve — 9.45 Verski govor (g. dr. Ignacij Lenček) — 10 Sramel kvartet »Stirje fantje« — 11 Za oddih (plošče) — 11.30 Koncert operne glasbe. Sodelujejo: ga. Pavla Lovčeva, koncertna pevka, g. Robert Primožič, član opernega gladišča. Radijski orkester. Dirigent D. M. Šijanc — 13 Napovedi, poročila — 13.20 Harmoniko igra g. Rudolf Piliš, vmes nekaj zborov na pločah — 17 Kmetijska ura: Gospodarska škoda pri elinavki in parkljevki (dr. Zibert Šimon) — 17.30 Veselo popoldne: Trboveljski pevski jazz kvartet in plošče — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nacionalna ura — 19.50 Klavirski koncert: ga. Maria Valjalo — 20.30 Veseli zvoki (Radijski orkester) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos plešne glasbe iz restavracije Emona, igra orkester New Melody-boys.

Drugi programi

Nedelja, 29. januarja, Belgrad: 20 Koncertni večer, 21 Narodne pesmi, 22.15 Koncertni prenos. — Zagreb: 20 Ork. konc., 21 Celjo, 21.30 Slagerji, 22.20 Plesna gl. — Praga: 15 Opera, 19.30 Igra, 21.10 Plesi in korale. — Sofija: 19 Nar. gl., 19.30 Trio, 20 Vok. konc., 20.55 Operetni odlomki. — Budimpešta: 19.50 Ork. konc., 20.50 Pevski konc., 22 Ork. konc. — Trst-Milan: 21 Violina in pianino. — Rim-Bari: 21 Pisan konc. — Dunaj: 18.45 Pihala, 20.10 Veliki konc. — Hamburg: 20.10 Ljudski konc. — Vratislava: 20.10 Opereta »Gasparonec« — Frankfurt: 20.10 Ital. gl. — Lipsko: 19.30 Verdijeva opera »Simon Boccanegra«. — Monako: 20.10 Opera »Lovel biserovc«. — Bernmünster: 22.05 Simfonični koncert.

Prireditve in zabave

IV. tradicionalna družabna prireditve bano-vinskih uslužbencev dravske banovine bo v soboto 4. februarja t. l. ob 20 v veliki dvorani hotela Metropol v Ljubljani, Masarykova cesta. Častno predsedstvo v danekomiteju je prevzela iz ljubeznivosti soproga g. bana gospa dr. Natlačenova. Vabljeni člani, njihove družine in po njih vpeljani gostje.

On in njegova sestra je naslov predpustni burki v štirih dejanjih s petjem in godbo, ki jo ponovi Františkanska prosveta M. O. na Svečnico, v četrtek 2. februarja, ob 5 popoldne v františkanski dvorani.

Pismonoši imajo 1. februarja ob 8 zvečer v Delavski zbornici svojo prireditev. Prinesli bodo sreče cele torbe. Zato pa prosijo tudi vas, da jih obiščete. Preskrbeli so za okusen prigrizek in dobro kapljico.

Društvo nižjih mestnih nameščencev v Ljubljani ima v sredo 1. februarja v dvorani hotela Metropol na Masarykovi cesti dobrodelno prireditev. Začetek ob 20. Igra godba jazz. Obkleka promenada. Vstopnine ni, le prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

Klub Primork v Ljubljani priredi 1. februarja v Zvezdi svojo tradicionalno prireditev. Ves čisti dobitek je namenjen šolanju dijakov ter revnim družinam.

Koncert Glasbene Matice v proslavo 60 letnice rojstva skladatelja Antona Lajpca bo v ponedeljek 6. februarja t. l. ob 20 v veliki filharmonični dvorani. Uvodno besedo bo govoril prof. Lipošek Marijan. Nastopili bodo ženski zbor Gl. Matice s spremljevanjem simfoničnega orkestra, operni tenorist Jože Gostič. Koncert zaključijo mešani zbor Glasbene Matice ljubljanske in izvaja naslednje zbere: Bolest je kovač, Večerna pesem, Napitnica, Kroparji, Lan in Zeleni Jurij, v katerem poje solo gđ. Valerija Heybalova. Vstopnice bodo v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice od torke dalje.

Primarij dr. Šavnik

ne ordinira do 13. februarja 1939

Predavanja

Karitativno predavanje (3. v letošnji zimi) bo v torek 31. t. m. ob 8 zvečer v beli dvorani hotela Union. Predaval bo prof. Etbin Boje o temi: Karitativnost in narod. Vabljeni so vsi prijatelji karitativnega gibanja kakor tudi vsi, ki jim je pri sreju naroda blaginja.

Ljubljana-Dravje. Prosvetno društvo ima drevi ob pol 8 v cerkveni dvorani prosvetni večer. Predaval bo dr. Valter Bohinec o »Prirodi in človek v Sredozemskem morju«.

Františkanska prosveta M. O. v Ljubljani ima v torek 31. t. m. ob 8 zvečer v františkanski dvorani skioptično predavanje iz vsakdanjega življenja papežev pod naslovom: Nepoznani Vatikan.

Predavanje Prirodoslovnega društva. V torek 31. januarja ob 18.15 predava v mineraloški predavalnici univerze g. prof. Miroslav Adlešič o »Sodobnih problemih akustike«. Predavatelji bo podal oris razvoja merilnih metod različnih komponent tonov, zvokov, glasov, šumov itd.

Kino

Zvočni kino Vič. Danes ob 4, 6 in 8 poje slavni tenor Nino Martini v filmu »Veseli bandedite«. Za dodatek zvočni tednik. Za svečnico pride največji vellefilm »Beil jorgovan«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Trška cesta; v ponedeljek: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

OGLEJTE SI SEDANJE CENE V NAŠIH IZLOŽBAH!

OGROMEN POPUST

ANTON BRUMEC, LJUBLJANA
NASPROTI GLAVNE POŠTE

LIVAR OBLEKE:

— Svetosavsko nagrado na zagrebškem vseučilišču v znesku 2000 din je prejel med drugimi tudi Slovenec g. Franc Artenak iz Ptuja, absolvent veterinarske fakultete v Zagrebu.

— Kamniška podružnica Slomskove družbe bo imela svoje zborovanje v nedeljo 5. februarja v trzinški šoli ob 9. Po zborovanju je družabni sestanek s skupnim kosilom. Običajne skupne sv. maše ne bo, ker je redna služba božja že ob 8.

— Maskerski tečaj bo v nedeljo 29. t. m. za društvenike v beli dvorani hotela Union ob 9 dopoldne do 5 popoldne. — Režiserski tečaj bo za režiserje prosvetnih odrov v nedeljo 5. febr. istotako v beli dvorani hotela Union. Oba tečaja organizira Prosv. zveza v Ljubljani, kamor se je treba prijaviti.

— V počastitev spomina pok. ge. Ane Skubie, matere šol. upravitelja v Ilrušici pri Ljubljani, je namesto venca daroval tatkajšnji učiteljski zbor 150 din za podporni sklad drž. pomožne šole v Ljubljani. Svojeizreka upraviteljstvo iskreno sožalje, darovalcem pa najlepšo zahvalo.

— Podružnica Slomskove družbe za krški in brežički okraj. Vsi člani in učitelji naših misli pridite v nedeljo, 5. februarja, v Sevnico na podružnično zborovanje. Ob pol devetih bo skupna sv. maša v farni cerkvi. Ob desetih bo zborovanje v poslopju ljudske šole. Po skupnem obedu bo družabni sestanek do odhoda vlakov. — Odbor.

Potujoče občinstvo

opozarjamo, da se je podružnica biljetarice »PUTNIK« preselila iz hotela »Metropole« na Miklošičevo cesto 17.

— V Službenem listu kraljeve banske uprave dravske banovine od 28. t. m. je objavljen »Pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpita v stroki agrarne reforme in agrarno-reformnih poslov v resoru ministrstva za kmetijstvo«, dalje »Avtentično tolmačenje odst. 4. čl. 44 uredb o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov«, »Ratifikacija Iraka« in »Konvencija za izenačenje nekaterih predpisov glede mednarod. prometa po zraku — Pristop Aden«.

— Sladkor za spomladansko krmljenje žebel. Zveza gorenjskih žebelarskih podružnic Antona Janše v Kranju opozarja vse žebelarje — člane podružnic, ki so včlanjeni v tej Zvezi, da se čim prej odločijo za nakup sladkorja za krmljenje žebel ter izročijo denar za sladkor, kolikor ga nam.

Kaj pravite?

Ugleden francoski list poroča, da je papež angleškima ministroma Chamberlainu in Halifaxu pri njunem obisku v Vatikanu povedal sledeče:

»Zelo star mož vama govori, holan mož, kateremu ostaja le še nekaj dni zemeljskega romanja. Vse svoje življenje sem se boril in boril se bom do svoje bližnje smrti za vrsto idej, ki so nam vsem skupne in drage: za brambo duha pred surovosilo; za varstvo slabega protizatiranju; za pravice malih narodov napram velikim; za svobodo proti tiraniji; za resnično pravičnost proti samovolji.«

Potem se je sv. oče za nekaj trenutkov ustavil, na kar je svoja obiskovalca pogledal odločno in toplo ter jima dal sledeči opomin: »Jaz bom skoraj moral ta boj opustiti; toda Vi gospodje imate dolžnost, da ga še dalje bojujete. Vi morate ogroženo civilizacijo braniti.«

Kaj pravite, mar niso te besede sodobne in vredne poglavarja katol. Cerkve?

Po državi

• Ze tretja eksplozija v Belovarski tvornici koles. V središču Belovarja na Hrvatskem stoji tovarna koles, ki je last industrija Ottona Brarja. Predčerašnjim dopoldne ob 11 je v tovarni eksplodirala s silno detonacijo velika peč za sušenje laka. Pok je bil tako silen, da je po vsem mestu zavladala panika. Iz tovarne se je dvignil ogromen oblak črnega dima. V akcijo so stopili gasilci, ki so preprečili, da bi se ogenj iz peči razširil. Vsa tovarna je povsem demolirana, poškodovanih pa je tudi nekaj sosednjih poslopj. Daleč naokrog pa so popokale šipe. Človeških žrtev ni bilo, ranjena je le neka delavka, ki je bila v času eksplozije v bližini peči. Stanovalec v hišah okrog tovarne so silno razburjeni zaradi te eksplozije, ki je že tretja v kratkem času. Zatevajo, da se tovarna preseli iz središča mesta.

• Smrtina nesreča v rudniku. V premagovniku Monte Promina Siveriču v Dalmaciji je te dni v nekem rovu nastal ogenj. Pri gašenju sta sodelovala tudi inž. Jermol in rudar Goreta, ki sta pa dobila tako hude opekline, da je Goreta v strašnih bolečinah umrl, inženir pa leži med življenjem in smrtjo.

Abesinski čaj

„Karkadé“

e dospel. Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu!

• Na jugu se grade prometne zveze. Iz Sarajeva poročajo: Posebna komisija gradbenega ministristva in tehniškega oddelka banke uprave v Splitu je te dni obhodila teren, po katerem bo žel prvi del velike in moderne ceste Sarajevo-Split, in sicer Solin-Klis. Sarajevska banska uprava je predložila tri variante za ta del ceste, komisija pa preiskuje, katera od teh naboli odgovarja terenu. Za ta prvi del ceste je že odobren kredit 5 in pol milijona din. — Iz Banjaluke pa poročajo, da je prometno ministristvo sporočilo podjetniku inž. Hilmiyu Beslagiču, da mu je odobrilo gradnjo prvega dela železniške proge Banjaluka-

Ljubljana

Kruh, mleko, meso in sladkor

Pred mesecem dni smo priobčili nekakšen pregled o ljubljanskem konumu, vendar se je ta pregled nanašal le na prvih 11 mesecev l. 1938, dal pa je popolnoma jasno sliko, koliko Ljubljančani zaužijejo raznih vrst živil. Sedaj je statistika mestnega trošarinskega urada za vse leto 1938 gotova in iz nje podajamo nekaj najbolj važnih podatkov. Pred nekaj dnevi smo priobčili tudi podatke o mestni klavnici, ki se skoraj ujemajo s podatki trošarinskega urada. Ljubljančani so lani zaužili 9.366.833 kg moke in žita in 79.624 kg testenin. Vsteto je vmes vse, kar spada v oboje vrst, namreč razne vrste kaš, ješprna, kruha, peciva itd. O živilu, uvoženem v Ljubljano, smo že objavili podatke iz mestne klavnice. Največ je bilo uvoženih telet, namreč okoli 20.000 glav, druge živine pa skupaj okoli 30.000. Konj za klanje je bilo uvoženih 170. Drobniče je bilo uvoženo približno 3500, prašičkov pa okoli 25.000. Povrh tega pa je bilo še uvoženežnega okoli 150.000 kg raznih mesnih izdelkov. Koliko Ljubljančani zaužijejo mesa, je težko ugotoviti, ker Ljubljana mnogo mesnih izdelkov tudi izvažja. V Ljubljano namreč pripeljejo razne mesarske industrije meso, potem pa izvažajo klobase, konzerve itd. ali pa jih oddajajo v razna skladišča. Mleka je Ljubljana lani porabila 5.609.793 l.

Vsaj toliko so ga trošarinski uradi zabeležili. Sira je Ljubljana pojedla 20.232 kg, toda le navadnega, vsteto pa je tudi čajno maslo in druge vrste mlečnih izdelkov, etiketiranega sira pa 7848 kg, najbolj finih inozemskih sirov pa je Ljubljana pojedla 926 kg. Ljubljanski trg je popolnoma založen z domačim sirom. Važen je tudi sladkor za človeško prehrano, ki ga je Ljubljana lani porabila 1.652.370 kilogramov. Konsum sladkorja v Ljubljani narašča, čeprav je obupno drag. Državna trošarina na kilogram sladkorja znaša namreč 8.50 din, mestna trošarina pa se je znižala od 0.20 do 0.15 din. Račun, kolikor je samo Ljubljana plačala za sladkor, nam pokaže, da je Ljubljana plačala samo na trošarini za sladkor lani državi 13.283.145 din, mestu pa komaj 234.000 din. Ljubljana plača državi za sladkor več kakor za vino in za vse alkoholne pijače skupaj. Umevno je, da se zahteva ljubljanskih konsumentov glasi, naj se davek na potrošni sladkorja čim prej zniža. Pri tem pa še niso prišli davki, ki jih Ljubljančani plačujejo za sladkor v čokoladi, v kakavu in kanditnem blagu.

O vinu, pivu, šampanju, žganju in o drugih »dobrotah«, ki jih ljubljansko grlo zauživa, bomo pa še spregovorili.

4. februarja ob 20.30 uri zabavna prireditev absolventov drž. trgovskih šol v Ljubljani pod geslom

DEBET-KREDIT

Pokrovitelj trgovinski minister g. ing. Nikola Kabalin Spored • Buffet Trgovski dom

Ljubljanski gasilci polagajo račune

Ljubljana, 28. januarja.

Snoči je bil, kakor smo že včeraj kratko poročali, redni občni zbor prostovoljne gasilske čete Ljubljana-mesto. Vodil ga je predsednik g. Leopold Zupančič, ki je pozdravil zastopnika mestnega župana, g. upravnika Saleharia, dalje mestnega fizika dr. Mauricija Rusa, mestnega nadsvetnika insp. Perka, komisarja dr. Ivana Freliha, zastopnika ljubljanske župe g. Erbeznika ter vse člane, ki se jih je udeležilo prav lepo število. Spominjal se je dalje pokojnih tovarišev in podpornikov, kakor kanonika dr. Mihe Opeke, kumice praporja Franje dr. Tavčarjeve, podpornih članov Alojzije Gorjupove in Franca Dolinarja. Diplomlo častnega članstva je to leto dobil g. Struželj. Dalje je poročal predsednik o napredku orodja v preteklem letu in o načrtih za bodoče leto, zlasti pride v poštev nabava aparata za gašenje s peno. Četa prihodnje leto praznuje 70 letnico svojega obstoja in bo tedaj najbrž tudi gasilski kongres. Izrekel je zahvalo mestni občini za vso podporo. Četa je imela tudi lep naraščaj mladine.

Zastopnik župana g. Salehar je imel kratek in prisrčen nagovor, v katerem je naglašal težave mestne občine s financiranjem gasilstva, izjavil pa je, da se mestna občina dobro zaveda velike važnosti gasilstva. Tudi g. župan in ves gasilski svet, zlasti pa gasilski odbor, bodo skrbeli za čim lepši razvoj prostovoljnega gasilstva v Ljubljani. Končno je g. Salehar tudi v svojem imenu obljubil vso naklonjenost.

Poročilo gasilskega poveljstva je podal g. Stan-ko Pristovšek, ki je navajal, da je četa lani sodelovala pri gašenju 12 večjih požarov, med temi je bil eden največjih, kar jih Ljubljana pomni, požar opekarne na Viču. Veliko je tudi število izvršenih požarno policijskih stražnih služb na raznih prireditvah in v gledališču. Razne vaje in predavanja, ki se jih je članstvo marljivo udeleževalo, je vodil mestni fizik dr. Rus. Gasilstvo je sodelovalo tudi pri raznih javnih nastopih, kakor pri preizkušnji v slučaju zračnega napada itd.

Tajniško poročilo je podal g. Franci Bahar, ki se je zahvalil banski upravi in mestni občini za podporo. Za požarovalno delo na gasilskem polju so bili odlikovani predsednik g. Leopold Zupančič, podpoveljnik g. Jakob Stergar in od- delni vodja g. Miroslav Cerar, vsi s srebrnim križcem, s kongresno kolajno pa g. Alojzij Sin-kovec. Četa šteje danes 75 izvršujočih članov, 13 naraščajnikov, 13 častnih članov in 168 pod-pornih članov.

Blagajniško poročilo je podal g. Albin Kovač, ki je poročal tudi o proračunu. Iz poročila je razvidno težko stanje čete in njuna potreba je, da javnost bolj podpre četo. Poročilo orodjarja je podal g. Janko Vidmar, poročilo samarijanskega odseka pa g. dr. Rus. Polno priznanje je izrekel nato predsednik nadzornega odbora g. Ivan Bre-skvar, ki je predlagal razrešnico z zahvalo pred-sedniku in vsem funkcionarjem, kar je bilo so-glasno in brez debate sprejeto. Sprejet je bil nato proračun za prihodnje leto. G. tajnik je nato še prečital poziv gasilske zajednice, naj gasilci še v večjem številu pristopajo k gasilski samopomoči, kjer so pogoji znatno olajšani. Nato je predsednik g. Zupančič zaključil lepo uspešni občni zbor.

Za Vaš avto
samo

VARTA

Zastopstvo in service:

A. GOREC d. z o. z., poleg nebotičnika.

1 »Odkup Prešernove rojstne hiše«, je bil naslov predavanja, ki ga je imel pisatelj Finžgar v petek na prosv. večeru. Gospod predavatelj je moistroško razvil pred nami dogodke, kako se je to delo v hitrem času izvršilo. Vsi navzoči so bili e predavanjem nad vse zadovoljni. Prihodnji pro-večni večer bo v petek, 3. februarja pa bo po-svečen češkoslovaški državi. Predaval bo dr. T. Debeljak o tvarini: Pregled v smisel češke zgodo-vine v luči današnjih dogodkov.

1 Nočni častilci presv. Srca Jezusovega opravi-jo v noči od 2. na 3. februar (prvi petek) v ljub-ljanski stolnici molitve 8. molitvene ure v čast preblazene Device Marije. Može in mladence ljubljanske vljudno vabimo, da zastdujejo božje-mu Zveličarju in izprošijo blagoslova prihodnjemu kongresu Kristusa kralja!

1 Križanska moška kongregacija praznuje praz-nik svečnic z družbenim duhovnim opravilom jutraj v zvečer ob šestih. Med jutranjo ev. mašo skupno obhajilo. — V nedeljo, dne 5. februarja

Ob/nstveno kanceleji/rano mizarsko in pogrebno podjetje

M. Gogala na Bledu

ima v zalogi vsakovrstne lesene in kovinske krste z vložki za prevoz in grobnice od preproste do najfinejša izdelave. Obenem Vau nudi vse vrstne spda, oče potreb-čine, dekoracije »ube« itd. na znatno znižanih cenah. V slučaju potrebe kličite telefon 352 in zahtevano se Vam v najkrajšem času dostavi na dom — Postrežba točna, plačilni pogoji ugodni.

Po 31. januarju in tekom leta bo stroga kontrola. Proti vsem, ki ne bodo pravočasno nabavili davč-nih kart, se bo moralo uvesti kazensko postopanje po čl. 95 zak. o nepor. davkih in se jih bo kaz-novalo s petkratnim zneskom davčne karte. Davč-na karta stane 52 din, prispevek za banovinski bednostni sklad, ki se plača istočasno, pa znaša 25 din. Davčna karta se dobi le pri davčni upravi, Vodnikov trg 5/II, soba št. 9.

1 Starši. Dobro in vestne inštruktorje Vam preskrbi Društvo brezposelnih profesorjskih kan-didatov, Ljubljana, Krakovska ulica 35. Uradne ure vsak delavnik od 10—12 istotam. Odbor DBPK.

„MENZA“

Kolodvorska ulica šte. 8

nudi kompletno kosilo z mesom za din 5.— do 8.—

Abonenti popusti

1 Ogromna množica teloh in pomladanskega cvetja. Prvo cvetje, ki vzklije, so nedvomno telohi. Zastdujejo le nekoliko januarskega sonca, in že prikljuje telohi. Na ljubljanskem trgu jih je zdaj naravnost ogromna množina. Največ jih prinesejo s Šumarije gore, pa tudi z drugih hribov okoli Ljubljane, sicer pa v gotovem času raste teloh skoraj v sleherni meji. Otroci, ki prodajajo to lepo zgodnje cvetje, pa le zaslužijo sem in tja kakšen krajcar. Pojavili so se tudi že prvi »vončki«.

1 Stanovniške odpovedi v januarju. Pri ljub-ljanskem okrajnem sodišču je bilo ta mesec poda-nih že do 80 stanovanjskih odpovedi. Zavarovalna banka »Slavija« je 4 strankam odpovedala lokale za mesec maj, da bo lahko podrla staro poslopje.

Priprava za kongres Kristusa Kralja

Danes je prvi dan za pripravo na kongres Kristusa Kralja. Prireajo ga Frančiškovi otroci, katerim mora biti vesoljno kraljestvo Kristusovo najbolj pri srcu. Davi ob 6 so se zbrali ljublj-an-ski tretjerredniki v frančiškanski cerkvi, kjer je bila sv. maša za dober uspeh kongresa. V isti namen so tretjerredniki darovali sv. obhajila. Po-poldne ob 5 pa prirede Veliki Frančiškovi kri-žarji za pripravo na kongres posebno akademijo s sledečim sporedom: 1. Janko Moder: Kristus Kralj Slovencev. Deklamacija: Veliki Križar. — 2. Govor gen. lektorja p. Krizostoma O. F. M. — 3. Himna za kongres Kristusa Kralja. Zborna deklamacija: Veliki Križarji. — 4. Bachov koncert: glasovir in violina. — 5. P. Krizostom O. F. M.: »Sv. Tarcizij, mučenec presv. Eucharistije«. Verska drama: Veliki križarji. Vstopnice dopolne in po-poldne pri blagajni.

Rakovnik

Danes obhajajo na Rakovniku praznik sv. Frančiška Saleškega, zavetnika Salezijanskega dru-žbe. Od prve jutranje maše dalje je izpostavljeno Najsvetejše v celodnevno čiščenje, ki se zaključi popoldne ob četrti na 6. Pri tej priliki ima na-govor pref. g. kanonik dr. T. Klinar, nakar slede petletitnice in blagoslov. — Sv. maše kakor red-no ob nedeljah; mesto blagoslova popoldne ob polštirih pa shod salezijanskega sotrudišča.

Ptuj

Modistinja Langus Anica, Ptuj, je razstavila na Slovenskem trgu najnovejšo pomladansko izbi-ro damskih klobukov. — Domači in pariški modeli.

Maribor

500 otrok se potika po gozdovih

Mladinska zavetišča v delavskih predmestnih naseljih nujno potrebna

Maribor, 28. januarja.

Te dni se je vršila v ljudski šoli na Teznem seja krajevne šolskega sveta, na kateri je bilo zopet govora o vprašanju šolanja otrok iz znane delavske naselbine na Spodnji Dobravi, ki nosi značilen naziv »Abesinija«. Ta naselbina spada pod občino Hoče, deca pa hodi v šolo na Tezno, ker je tja dosti bližje in imajo lepšo cesto, kakor v Hoče. Zopet se je na seji naglašala potreba, da se čimprej zgradi posebna šola v Spod. Dobravi, saj zahaja sedaj že nič manj kot 195 otrok v te-zenško šolo. Pa še na nekaj drugega so nekateri udeleženci na seji opozorili: na potrebo poseb-nega mladinskega zavetišča za šolska mladino v »Abesiniji«. S tem so načeli velevažno vprašanje, ki bi mu bilo treba čim prej posvetiti vso pozor-nost na merodajnih mestih. Nikjer ni namreč mla-dina tako pripuščena sama sebi in nikjer ni tako brez nadzorstva, kakor v teh žalostnih delavskih naseljih, ki so zadnja leta nastala v mariborski okolici. Predvsem eta to dve veliki naselbini — Abesinija pri Teznem in Ciganca vas za Radva-njem. V Abesiniji je že okrog 200 hišic s kakimi 1500 prebivalci, Ciganca vas v Radvanju pa šteje tudi že okrog 1000 prebivalcev. V obeh stanujejo sami delavci, ki so si postavili vsak sila skromno hišico na majhnem prostoru, na katerem so iz-trebili gozd. Nekateri hišice, ki obstojajo veči-noma samo iz enega stanovanjskega prostora, so delane iz blata, druge pa zbite iz desk. Stano-valci so izključno delavci, zaposleni v mariborskih in okoliških tovarnah. V največih primerih eta zaposlena oba roditelja, oče in mati, otroci pa, ki so v teh delavskih rodbinah prav številni, so v tem času popolnoma sami sebi prepuščeni. V obeh omenjenih naselbinah je skoraj 400 šoloobveznih otrok, nad sto pa takih, ki doraščajo za šolo, ali pa so jo pravkar končali. Vsa ta mladina živi za-tudi zaposlenosti staršev brez vsakega nadzorstva ter se podi po tezenskem ali radvanjskem gozdu, ki ji je leto in dan igrišče in zavetje v njenem prostem času. Da se iz takega življenja ne more nič dobrega izčimiti, je jasno. Posledice se že se-daj vidijo pri doraščajoči mladini: kriminal nam-reč strahovito narašča. In če bodo manjši otroci še naprej hodili v »šolo« takih atarejših pokvar-jencev, potem bo naraščal še bolj! Edino pomoč bi nudila tukaj mladinska dnevna zavetišča, v ka-terih bi imeli šolo abvezni in tudi manjši otroci čez dan, kadar niso v šoli, svoje zavetje. Ni tre-ba, da bi bila ta zavetišča tako vzorno urejena in opremljena, kakor je uredilo mariborsko mesto svoji dve mladinski zavetišči. Velik uspeh bi se dose-gel z mnogo skromnejšimi ureditvami. Lahko bi se taka zavetišča priključila kar krajevni šoli,

vse tapetniške izdelke in ves ta-petniški pribor kupite najceneje pri »OBNOVA«, F. Novak, Jurčičeva ul. 21

m Učiteljice lavantinske školije! 5. febr. bo obnova in zborovanje ZKU na Betnavi pri Mari-boru. Začetek v soboto zvečer ob sedmih. Pren-o-rišče in hrana 20 din. Prijaviti se je do 2. febr. — Zveza katoliških učiteljev.

m Sestanek fantovskega odseka Maribor II bo jutri v ponedeljek, 30. jan. ob osmih zvečer v običajnih prostorih. Predava dr. J. Meško o narodno-obrambenem problemu. Vsi!

m Ob semestru na srednjih šolah. 1. febr. za-ključijo srednje šole 1. semester šolskega leta in bo zato ta dan pouka prost. Dijaki so imeli pro-sto tudi včeraj na praznik sv. Save, danes je prost dan, ker je nedelja, v torek je semester, v četrtrek je zopet praznik, v soboto imajo dijaki zopet prosto, ker praznujejo Strossmajerja, no, potem pa zopet sledi nedelja. Profesorji pravijo,

Sodba v zadevi Hirschlovih načrtov

Celje, 28. januarja.

Danes točno ob pol 12 je predsednik senata dr. Dolničar v nabito polni dvorani razglasil sodbo v lito-penski aferi. Sodišče je spoznalo Evgena Mi-loševiča krivim, da ei je prisojil v Kemični to-varni in pražarni v Celju načrte za lito-pensko peč, Karla Jezernika pa krivim, da je načrte preisal.

Miloševič je bil obsojen po § 314. k. z. na 8 mesece zapor, na izgubo častnih pravic za eno leto in na 1000 din povprečnine, Jezernik Karl pa na 3000 din globe, v primeru neizterljivosti na za-

da pri takem praznovanju pač ni mogoče, v šoli kaj prida napraviti. Tudi starši so tega mišljenja. m Leški rudarji so se hoteli preseliti v Nem-čijo. Znana je beda rudarskih družin v Lešah pri Prevaljah, ker rudarji zaradi opustitve rud-nika nimajo zaslužka. Ti rudarji bi se radi pre-selili v Nemčijo, pa so poslali posebno deputacijo na pristojne oblasti, da bi dobili dovoljenje za odhod. V počtev bi prišlo okrog 100 delavcev. Dobili so pojasnilo, da bo sprejemala Nemčija samo poljske sezonske delavce, ne pa tudi rudar-jev. Baje so se potem leški rudarji pripravljali, da bi šli skrivaj čez mejo, da vendarle poskusijo svojo srečo v tujini. Vseh 100 oseb se je priprav-ljalo, da se poda na to pot, vendar so pa potem opustili svojo namero.

m Društvo stanovanjskih najemnikov v Ma-riboru poziva člane, da se javijo kot delegati na konferenco stanovanjskih najemnikov, ki se bo vršila v kratkem času v Zagrebu.

m »Pohorska politika« je že izšla včeraj ter se dobi v vseh mariborskih trafikah. Opremljena je z izvrstnimi karikaturami. Kolportirali jo bodo na veliki jubilejni planinski prireditvi, ki se vrši v sredo, dne 1. februarja v unijski dvorani.

m Zborovanje predstavnikov človekoljubnih ustanov bo danes dopoldne ob pol 10 pri Gam-brinu. Sklepati bodo o pravilniku, ki je hudo zadel vse humanitarne ustanove in društva. Po-sebno v Mariboru so prizadete s tem pravilnikom nekatere velike dobrodelne organizacije.

m Ljudski oder je v izložbah obeh prodajalnih Tirkarne sv. Cirila razstavil krasne slike neka-terih prizorov iz igre »Četrta božja zapoved«. Igro bo ljudski oder ponovil na svečnicu in v nedeljo, 5. jan. Oskrbite si vstopnice v predprodaji v Prosvetni knjižnici na Aleksandrovi cesti.

m V Ljudski univerzi predava v ponedeljek, 30. jan. ob osmih zvečer hrvaški zgodovinar dr. Rudolf Horvat o zgodovini republike Du-brovnik.

Javna zahvala.

Gospod primarij dr. Janko Černovšek, specialist za očesne, usne in nosne bolezni v Mariboru, je rešil s strokovnjaško izvedeno nevarno operacijo mojo ženo sigurne predčasne smrti ter ji pripomogel s pomočjo g. sekundarja dr. Franca Cundrača s skrbno nego zopet do zdravia. Obema gg. zdravnikom ter usmiljenkam, zlasti C. sestri Pankraciji ki so jo oskrbovale ljubezno in požrtvovalno, izrekam tem potom najtoplejšo za-hvalo. — V Krčevini, dne 28. januarja 1939.

Stanko Lavrič, šolski upravitelj.

m Sestanek nemških državljanzov v Mariboru. Včeraj popoldne so imeli nemški državljani, ki bivajo v Mariboru in okolici, svoj sestanek. Pra-vico do vstopa so imeli le nemški državljani, ki so se izkazali z izkaznicami.

m Ukradene tračnice. V opekarni Černejek v Kamnici so neznan zlikovec ukradli in odnesli tračnice poljske železnice. Skušali jih bodo pro-dati kot staro železo.

m 3 leta zapor za uboj. Svoječasno smo poro-čali o žalostnem dogodku, ki se je pripetil dne 3. decembra lanskega leta v Preradcu. Ubit je bil Franc Tobijas, zločin pa je izvršil 20 letni delavec Anton Jurhan. Omenjenega dne je bil Jurhan v družbi svojega očeta ter dveh sosedov v domačem vinogradu. Sedeli so pred kletjo ter pili vino. Pri-šel je mimo tudi Franc Tobijas, ki je bil močno vinjen. Prišel se je prepirati z Jurhanom in nje-govimi tovariši ter je sčel sukno, da bi se spo-prijel z njimi. Vendar pa se je premislil ter je odšel, čez nekaj časa pa se je spet vrnil. Tedaj je Jurhan skočil proti Tobijasu, ki je zbežal. Jurhan je tekel za njim in ko je Tobijasa dohitel, ga je z vso silo lopnil s kolom po glavi. Tobijas je padel in kmalu izdihnil. Včeraj se je zagovarjal Jurhan zaradi tega udara pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Bil je obsojen na 3 leta zapor. Zagovarjal ga je odvetnik dr. Le-skovar.

Gledališče

Nedelja, 29. januarja ob 15: »Vse za šaloc. — Ob 20: »Pesem s ceste«. Globoko znižane cene. Zadržiti. — Ponedeljek, 31. januarja ob 20: »Auto-melody«. Premiera. Red C.

Ljutomer

»Dva para se ženita«. To je bilo dobre volje in smeja v naši dvorani Katoliškega doma, ko so člani dramskega odseka uprizorili veseligrro: »Dva para se ženita«. Nabito polna dvorana je bila neprestano polna radosti in veselega razpo-loženja. Je to prav posrečena komedija, primerna za veseli pustni čas. Zato je za to igro še vedno nepričakovano veliko navdušenje, ko jo bomo po-novili na svečnico popoldne, da bodo tudi tisti, ki zadnjic niso videli te veseligrro, prihiteli v naš dom ter tam z nami vsaj par uric uživati pristno veselje. Od drugod so železniške zveze ugodno, zato so na prireditve javljani še posebno oni, ki bivajo izven ljutomerske župnije.

Jesenice

Na Črnem vrhu nad Jesenicami bodo danes amužarske tekme, ki jih priredi Triglavsko fantov-sko okrožje na Jesenicah. Ob 8 jutraj ev. maša v župni cerkvi pri sv. Križu za vse udele-žence. Po maši skupni odhod na Črni vrh. Ob 10 zbranje startnih števil, ob 11 vstopaloz za se-niorje in juniorje. Ob pol 2 popoldne smuk skozi vrata za okrajni edniški zbor.

Kino. Popoldne ob pol 3 in v ponedeljek, 30. januarja ob 8 zvečer predvaja »Kino Krovega prosvetnega društva« dvojen spored: »4 mašče-valci« in »Cin-Cin — begunka iz Kitajske«.

Drvi ob 8 ste vabljeni vsi, da se od srca na-mejete, v Krovem dom, kjer vprižori gledališko društvo »Aljaž« burko »Tisočak v telovniku«. So-deluje orkester.

teden dni zapor in na 2000 din povprečnine. Oba obtoženca morata plačati tudi vsak eno četrtino kazenskih stroškov procesa. Metalnok akcionarska društvo v Celju kot zasebni udeleženeec se zavrne na pot civilne pravde.

Obtoženci Franc Medič, inž. Mirko Pibernik in Karel Detela so bili oproščeni. Vsi obtoženci pa so oproščeni zasebne obtožbe. Metalnok akcio-narsko društvo v Celju mora plačati polovico ka-zenskih stroškov in 6000 din povprečnine.

V Rim!

Prosvetna zveza priredi VII. romanje v Rim, in sicer od 22. do 29. maja. Namen tega velikega romanja je, prositi sv. Očeta, da prišteje našega škofa Slomška med blažene. Romarji bodo ponesli s seboj vse podpise in akte, ki se tičejo Slomškove beatifikacije. Drugi naš namen je, zahvaliti se sv. Očetu, da je prišel blaženi Emo, eno največjih dobrotnic Slovencev, med svetnice. Tretji namen pa je, da se pokloni slovenska mladina, združena v naših organizacijah, v svojih krogih in z zastavami poglavarju katoliškega sveta, ki letos obhaja svoj biseromašniški jubilej.

To so nagibi in cilji našega VII. romanja. Potovali bomo s posebnim vlakom. Ustavili se bomo v Florenci in si ogledali njene znamenitosti. V Rim pridemo 23. maja proti večeru. Naslednji dan je na sporedu dopoldne poleg sv. maše v cerkvi sv. Petra ogled te cerkve, popoldne pa obisk vati-lanskih muzejev. 25. maja bi bil dan avdicence pri sv. Očetu. Če bo stoloval v Rimu, bo obisk v Vatikanu, ako bo pa že na počitnicah, ga obiščemo v Castel Gandolfo zunaj Rima. Naslednji dan si ogledamo cerkev Marije Snežne in cerkev sv. Janeza v Lateranu. Popoldne pa moderni Rim, zlasti velike športne naprave na Forumu Mussolini. 27. maja je na sporedu obisk cerkve sv. Pavla in katakomb ter groba sv. Cirila. Popoldne prosto. Na binkoštno nedeljo dopoldne prisostvujejo romarji slovesni sv. maši v cerkvi sv. Petra. Popoldne krožna vožnja po Rimu. Zvečer pa je odhod proti Benetkam, kamor pridejo romarji okrog 7 ure naslednjega dne. Po sv. maši je na sporedu ogled cerkve sv. Marka. Dožve palače in pomladne razstave. Po kosilu okrog 3 popoldne je odhod proti domu. V Ljubljano pride posebni vlak na binkoštni ponedeljek zvečer.

Predvideni stroški za to romanje, to je: vožnja za III. razred, hrana in stanovanje za vse dneve ter kolektivni potni list znašajo za osebo 850 din; za II. razred 1000 din.

Priglasiti se je treba do 1. aprila pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Pri vpisu je treba plačati na račun potovanja 250 din in priložiti 2 slike za skupni potni list v velikosti 5x5 cm. Člani in članice mladinskih odsekov in krožkov, kakor tudi včlanjena društva dobijo podrobno navodilo v posebni okrožnici. Pripomnimo, da je hrana in stanovanje v dobrih hotelih. Katoliški Slovenci, udeležimo se tega potovanja v velikem številu, da pomagamo našemu prvemu prosvetnemu delavcu Slomšku, ki je naučil slovenski narod brati, na svetniški oltar!

TVRDKA

Jos. Eberle

SE PRIPOROČA Z VELIKO ZALOGO
DRAGULJEV, ZLATINE, SREBRNINE,
UR, JEDILNEGA PRIBORA ITD., ITD.

Svétnik France Šušteršič - 50 letnik

Tiho in skromno bo danes obhajal svoj petdeseti god med farani v Seleh nad Škofjo Loko. g. svetnik Šušteršič. Tudi ta spomin mu ne bo po volji in srcu, ali naj bo zapisan v veselje vsem tistim, ki bi radi pokazali svojo hvalečnost in dali kako priznanje tihiemu in požrtvovalnemu delavcu. In teh je veliko! Toliko jih je, da se ko naj stavljenec sam zaveda. Saj tega ne išče in noče, a prav zato ima toliko častilcev, ker vidijo, kako nesebično in tiho, zaradi stvari same dela, ne da bi veliko govoril in komu dajal čuti do-brote, ki jih je bil kdaj izkazal. Kdor pa je kdaj premeril Seško dolino, ve, da ima g. svetnik pri-jateljcev v vsaj njeni dolžini in širini. Dala mu jih je najprej cerkev in vestno, ljubezni polno in goreče pastirovanje, dalo pa tudi nevsiljivo, glo-boko in požrtvovalno delo izven cerkve. Sočutna beseda, razumevala srce, dejanska pomoč v rev-ščini in boleznih premagajo tudi najvišje ploteve. Pametna beseda v gospodarskih zadevah, red v cerkvenem gospodarstvu, spretnost v popraviljanju in obnavljanju fare, podružnične cerkve, red in snaga v cerkvi in župnišču so priča njegove de-lavnosti, skrbnosti in rednosti. Kakor so vsakomur na vpogled čisti računi v gospodarstvu, tako so čisti računi v občevarstvu, zato ni čudno, če se ob njegovi odkriti in človeški besedi vsakdo čuti ogre-tega in poživiljenega. Želimo mu veliko zdravja in uspehov!

Celje

e Slomškova družba v Celju bo imela v so-boto, 4. feb. ob 11 dopoldne v mali dvorani Ljud-ske posojilnice svoj letni občni zbor. Po obnem zboru bo predaval šolski nadzornik g. F. Bobič o temi »Jedro novejših pedagoških preobrazbe«.

e Zanimiva predavanja o Češkoslovaški. Ka-toliško prosv. društvo v Celju priredi jutri v vrt-nem salonu hotela »Evropa« predavanje o Češko-slovaški. Ob 8 zvečer bo predaval o vtiših po-tovanja po Češkoslovaški g. prof. dr. P. Blaznik, za njim pa g. inž. J. Dolinar o današnjem češko-slovaškem gospodarskem položaju. Posebno zani-mivo bo predavanje v torek, dne 31. jan. ob pol 9 zvečer o temi: Pogled na češko zgodovino v luči današnjih dogodkov. To predavanje bo imel g. dr. T. Debeljak.

e Dekliški krožek ima v ponedeljek, 30. jan. ob pol 8 zvečer v Domu svoj redni sestanek.

e Vojnini žrtvam. Krajevni odbor Združenja vojnih invalidov v Celju sporoča: Izvedeli smo, da se nekateri obračajo na zakotne pisarje, ki jim za drag denar sestavljajo prošnje in ne mo-rejo počakati, kaj jim bo svetlovalo Združenje in-validov. Opozorjamo vojne invalide, vojne vdove in starše padlih vojakov, naj ne verjamejo grož-njam, da bi bila njihova prijava prepoznana. Saj določa nova uredba, da je treba izvršiti prijavo

SLOVENSKO OBRINO DRUŠTVO
vabi na prireditve, ki bo v sredo, dne 1. februarja, v Narodnem domu v Celju.

KINO UNION

29. do 31. januarja »Kralj apokaliptični«. — 1. do 4. fe-bruarja »Nedolžnost« (v češkem jeziku).

KINO METROPOL

od 29. do 2. februarja »V majski noči« (Marika Rökk), od 2. do 6. februarja »Kavčuk«.

Otvoritev dalmatinske restavracije v Narodnem domu v Celju. Dalmatinska vina iz lastnih vino-gradov ter štajerska in dolenska vina. Domača in primorska kuhinja. Vsako sredo in petek direktno dobavljene sveže morske ribe.

Priporoča se Z. Blažević.

Temeljito

prati se pravi:

perilo zaupati blagemu Schichtovemu
terpentinovemu milu. Schichtovo ter-pentinovo milo razkroji nesnago te-meljito in prizanesljivo in ohrani
perilo dolgo časa kot novo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo!

Martti Jukoła, Hersinki:

Olimpijske igre imajo za Finsko národen pomen

Ko so se leta 1894 osnovala moderne olimpijske igre in ko so se narodi sveta začeli zbirati na tej veliki slovesnosti mladine in narodnega zdravlja iz vseh delov sveta, tedaj na Finskem še ni bilo urejeno športno življenje. Bitnost finskega naroda in njegove življenjske navade so medtem prožile vso možnost za uvedbo športa vseh vrst. Mnogo onih športnih panog, ki se dandanes gojijo, so spadale v dnevne življenjske potrebe naroda, kakor na primer smučanje, veslanje, jadranje itd. Poleg tega so se gojile na Finskem že davno raz-ne ljudske panoge športa: vaje za preizkušnjo moči in junaške igre. Pod vplivom inozemstva so se uvedle na Finskem novodobne športne panoge že proti koncu preteklega stoletja, toda šele v prvem desetletju sedanjega stoletja se je pričelo pravo športno življenje.

Prilike, ki so bile tedaj v državi, so mnogo pripomogle k razvoju športnega gibanja. Finska je imela pod rusko vladavino avtonomijo v pravem pomenu besede, vendar so se v pričetku dvajsetega stoletja pričele zelo kršiti vse pravice, ki so bile z zakonom priznane Finski. In delo finskih športnih združenj je bilo na mnogo načinov otež-kočeno. Nasilna vlada Petrograda je izzvala pri Finskem odpor, ki so ravno na športnem polju našli obilno delo. Nepristano so se osnovala nova športna nacionalna društva, vedno se je va-dilo in vsa prizadevanja so šla za tem, da se vzgoji močna mladina za obranitev in obrambo finske zemlje.

Ko je v letih 1905 in 1906 pritisk postal ne-znosen, so se v Finski — istočasno z nemiri, ki so izbruhili v Rusiji — začeli kazati znaki aktivnega odpora. Rusija je nekoliko ublažila pritisk. Končno je uspelo dobiti odobrenje za pravila finske zveze, ki naj bi združila obstoječa športna društva, ki pa je dejansko neslužbeno že obstajala celo vrsto let. Ta finska telovadna in športna Suomen Voimistelu-ja Urheiluliitto je postala članica mednarodne športne zveze in to je pomenilo, da je Finski v mednarodnem športu priznan po-ložaj samostojnega naroda.

Finska je doživela tedaj svojo narodno po-mlad, ki je vzbudila veliko navdušenje tudi v športnih krogih. Postala je enakopraven športni nasprotnik drugim narodom in se je takoj odo-čila, da pošlje na olimpijske medigre, ki so bile predvidene v letu 1906 v Atenah štiri svoje za-stopnike.

Udeležba Finske na olimpijskih igrah se je dogodila ob važnem narodnem dogodku. Zaradi tega so imele olimpijske igre pri finskem narodu morda globlji pomen kakor v krogih ostalih na-rodov. Navdušenje, s katerim je Finska sodelo-vala na olimpijskih igrah v Londonu leta 1908 in v Stockholmu leta 1912, ni bilo samo športnega značaja, temveč je prihajalo v prvi vrsti iz močne narodne zavesti in iskrene želje, da se pokaže svetu sposobnost Finske na olimpijskih igrah in v tekmovalnih in športnih igriščih in kot nekaj odgovor finskega naroda carski Rusiji. Zaradi te-ga so postale olimpijske igre stvar vsega finske-ga naroda.

Grobnice in spomenike

Vam v zimskem času izvrši po globoko znižanih cenah

kamno-škofsko kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

Prireditve po deželi

Mekinja. Fantovski odsek in Dekliški krožek priredita v nedeljo, dne 29. januarja 1939 ob 4 popoldne v Društvenem domu v Mekinjah aka-demijo.

Dol pri Ljubljani. Kat. prosvetno društvo vpripori v nedeljo, dne 5. februarja, ob 3 popoldne v Prosvetnem domu štiridejansko komedijo: »Konec stanovanske krize«.

Litija. Prosvetno društvo v Litiji upripori v sredo 1. februarja t. l. ob 8 zvečer in pa na Sveč-nico ob 3 popoldne v dvorani Ljudskega doma veseloigro v štirih dejanjih »Ugrabljeni Šabince«.

Starigrd pri Ložu. Tukajšnji cerkveni pevski zbor bo vpriporil na svečnico, dne 2. februarja popoldne ob 3 v dvorani Prosvetnega društva lepo M. Tomčeveo spevoigro: »Slovenski božič«.

Hoče pri Mariboru. Prosvetno društvo vpri-zori na svečnico ob 3 popoldne in pol 8 zvečer s sodelovanjem Dekliškega krožka novo igro »Tri matere«. V odmorih igrajo mladi tamburaši.

Ponikva ob juž. žel. V prid gradnji »Slom-škovega doma« gostujejo na svečnico ob 3 v dvo-rani »Slomškovega doma« Celjani z veseloigro »Dva para se ženita«.

Ko je Finska leta 1918 srečno končala svojo vojno za osvoboditev in se znebila tujega jarma, je postalo sodelovanje na olimpijskih igrah tudi za bodočo ena najvažnejših nalog mlade države. Tu se je nudila izredna prilika, da se inozemstvo seznani z njeno državo. V Antwerpnu leta 1920 in v Parizu leta 1924 izvojevanje zmage so vzbudi-le v lastni državi veliko zanimanje, ki je doved-lo finsko mladino do velikega in zdravega življe-nja s pomočjo športa.

Če pomislimo na vse te okoliščine, se ne sme-mo prav nič čuditi, če so olimpijske igre za finski narod toliko velikega pomena. Resno razumevanje olimpijskih iger in sodelovanje na njih, je prišlo v teku zadnjih desetletij na več načinov do izraza. Kot dober primer moremo navesti zbiranje pri-sepkov za udeležbo na olimpiadi, ki je bilo čes-to na dnevnem redu za finansiranje treningov in potovanj finskega olimpijskega moštva. Seveda je tudi država podprla te ekspedicije. Toda sred-stva, ki so se dobila od te strani, še zdaleka niso bila dovolj velika. Največji del je nabral narod sam s prostovoljnimi prispevki vseh krogov. Na ta način je bilo Finski mogoče poslati razmeroma močna moštva na olimpijske igre. Ko se vrše olimpijske igre, to veliko tekmovalcev, trenerjev in služ-bene predstavnike listov, tedaj se številni finskih predstavnikov, ki so sodelovali na olimpijskih igrah, dvigne na preko 800.

Olimpijska zgodovina in organizirano športno življenje Finske je proslavilo v olimpijskem letu 1936 svoj tridesetletni obstoj. V tem času je so-delovalo 724 aktivnih finskih športnikov na mo-dernih olimpijskih igrah. Če prištevamo k temu še vodje moštvev, športne sodnike, trenerje in služ-bene predstavnike listov, tedaj se številni finskih predstavnikov, ki so sodelovali na olimpijskih igrah, dvigne na preko 800.

Omeniti je treba dalje, da teh 724 športnikov ni šlo na »zabavno potovanje«, temveč je prineslo domov 60 zlatih, 66 srebrnih in 69 bronastih olimpijskih kolajn. Poleg tega pa je Finska vsakokrat osvojila toliko točk, da se je pri končnem rezul-tatu v vseh olimpijskih disciplinah vedno uvrstila med prve narode. Ti uspehi — če upoštevamo šte-vilo udeležencev — so takega značaja, da bi se mogli težko nadkriti. Prav gotovo se pa ne more nadkriti ta rezultat, če ga primerjamo s številom prebivalcev posameznih držav, ki so bile zastopa-ne na olimpijskih igrah. Finska ima namreč samo nekaj nad tri in pol milijona prebivalcev.

ZFO

Prijave za smučsko Zvezno prvenstvo

Te dni bodo dobili Fantovski odseki jan.ar-sko številko »Dopisov«. Med drugimi važnimi stvarmi je objavljen tudi podroben razpis I. dela smučarskih tekem, ki se bodo vršile v soboto, 4. in v nedeljo, 5. febr. na Črnem vrhu. Ta stvar je trenutno najvažnejša, ker bo treba pohiteti s prijavi tekmovalcev. (Fantovski odseki morajo prijaviti tekmovalce Zvezi do srede, 1. febr. t. l.) Snežne prilike so se v planinah zelo zboljšale in obetajo biti v času tekmovalstva odlične.

Smučski znak ZFO

Smučski tehnični svet ZFO je izdelal znak za smučarje-člane ZFO. Predsedstvo je ta predlog sprejelo in uvaja ta znak za vse smučarje-člane ZFO. Znak je v obliki našitka na rokavu smučar-ske obleke. Ta znak bo nosila prvič smučarska reprezentanca, ki pojde tekmoval v CSR. Kdor si želi znak nabaviti, naj pošlje v znakah 6 din na naslov: Društvena nabavna zadruga, Miklošič-eva cesta 7-I.

Nastop naše smučske reprezentance v CSR

Po sklepu seje predsedstva ZFO bo nastopilo 10 članov ZFO pri mednarodnih smučarskih tek-mah za prvenstvo Zveze katoliških gimnazij, ki bodo od 9. do 12. febr. v Beskidih na Slovaškem.

— Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanj-kanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

KULTURA

Maks Gorličar:

Doneski k zgodovini likovne umetnosti na Slovenskem

Ko sem v zadnjih letih iskal za neke rodovne podatke v najstarejših maticah knjigah po mnogih župnijah savinjske, šaleške in mislinjske doline, ter šmarške (pri Jelšah) in konjiške dekanije, tudi ob Dravi od Maribora do Črne, sem našel na razne maticne vpise, ki bi utegnili zametati raziskovalce in zgodovinarje predvsem likovne umetnosti na Slovenskem.

Našel sem imena slikarjev, recimo, katerih naša umetnostna zgodovina — kolikor vem — ali še sploh ne omenja, ali vsaj ne morda v krajih in okoliščinah, kjer jih prikazujejo naše maticne knjige.

Morebiti bodo ti skromni doneski odkrili do sedaj neznanega slikarja ali vsaj dodali črto, poteto k življenjepisju znanega umetnika, ali morda pomogli razjasniti postopek te ali one umetnine po cerkvah omenjenih župnij. Slike, žal, navadno niso označene, ali če vemo, da je ta ali oni slikar prebival za neko dobo v župniji ali celo stalno, bi se dalo marsikateri sliki določiti početnika z veliko verjetnostjo, zlasti, če bi se še našli kakšni zapisniki v župnijskem arhivu, bi ta verjetnost postala gotovost.

Naj slede podatki po župnijah.

Braslovče

Braslovče. Tukajšnje maticne knjige navajajo konec 17. in v prvi polovici 18. veka tri slikarje. V krstni matici beremo za 21. januar 1686 v latinščini tale vpis: kršten je bil Matija zak. sin Mihaela Perhawer, slikarja v trgu in žene njegove, gospe Katarine. Botri g. Jurij Strojansk, tržan in g. Ana Terezija Kranje.

Ta otrok je prvi, leto dni prej namreč (19. februarja 1685) beleži poročna knjiga poroko našega Mihaela s Katarino, ne da navaja rodbinsko ime neveste.

Ta rod je ostal v Braslovčah še po sinu Matiju in vnuku, saj sledi še v vsej tej dobi več vpisov. Ali se je še kateri potomec bavil s slikarstvom, ni razvidno, niti mi ni znana, žal, nobena slika tega Mihaela, slikarja. Nemški priimek nikakor še ne dokazuje nemškega pokolenja, zlasti, da je med predniki nekdo bil rudarskega poklica.

Drugi slikar, večkrat zapisan v maticnih knjigah, je Primož Stopar, ali kakor ga tu — primeroma savinjski izgovorjavi — pišejo: Stupar. Gospod Viktor Steska navaja nekega Stoparja na koncu svoje knjige v imeniku, brez krstnega imena, ali v knjigi sam sam njegov popis zamenjal. Ali je tam navedeni naš Stopar? Prvi vpis o našem Stoparju je iz leta 1681. Tega leta 29. junija se rodi Primožu Stoparju in Elizabeti prvo dete (František), kateremu botruje Matija Prešern, župnik in komisar braslovski, ter g. Katarina Planko, žena prefekta graščine Vrbovec. Oba sta kumovala že večkrat Stoparjevim otrokom. Razen njiju še neki g. Blaž Rukavina in domicella (gospica) Barbara Peer. (Peeri so bili bržčas posestniki tako imenovanega Peerenhofa v Rakovljah.) Navajamo botre zato, ker so kažipot v družine in gradove, kjer bi se utegnili najti še kake slike našega slikarja. Slično velja o drugih.

Ali je Stopar ostal do smrti v Braslovčah? Podoba je, da ne. Ko se namreč njegov sin Matija ženi v Braslovčah z »Marijo Konstancijo gospe Janeza Čih hčerjot, ga poročna knjiga beleži takole: Matija zak. sin g. Primoža Stoparja parochiamus Razhoenis ex Carniolia (29. I. 1714). Katera župnija na Kranjskem bi to bila, mi ni znano. Sin je bržčas po poroki ostal vsaj za nekaj časa v Braslovčah, ker je tu vpisan v rojstno matico njegov prvi otrok za 9. maj 1715, Anton, kateremu sta kumovala g. Blaž Rukavina in domicella Barbara Peer.

Tretjega slikarja zasledimo v trgu v malo poznejši dobi. Mrtvaška knjiga beleži njegovo smrt tako: dne 11. nov. 1751 je bil na domačem grobišču župne cerkve blažene Device Marije Vnebovzete pokopan František Ksaverij Renzenberg, slikar v trgu braslovčah v svoji dolgi boleznici čisto spreviden s sv. zakramenti, 37 let svoje dobe. Od kod je bil rodom? Iz braslovške župnije ni izviraj, ker ni tu sledu o Renzenbergih, ne pred njim, ne za njim. Brez dvoma je bil iz rodu Renzenbergov, ki so bili v tistem času posestniki (ali prefekti?) gradu v Laškem nižje Celju. V dobi od 1692 dalje najdemo več vpisov otrok generosi dom. Wolfganga a Renzenberg.

Pač pa se v Braslovčah omenja v istem času neki Janez Pildhauer, 1714. l. se mu rodi dete Marija, kateremu kumuje ista Planko Katarina. Žal, da maticna knjiga ne navaja prvega kiparjevega priimka, ker je tu očitno naveden samo poklic, kakor se je to v starejših maticah tupatam dogodilo. Pri drugih vpisih iste družine se je vpisalo zopet pravo ime, in bi se bržčas tudi tu z nekim trudom našlo.

Celje

V celjskih maticnih knjigah najdemo vpise tehle slikarjev: 3. jan. 1620 je bila krščena Judita, zak. hči Mathai Plavez Pictoris. To bo isti, o katerem piše Orožen tole: l. 1613 2. grudna v Gornjem gradu se je pogodil škof Hren s slikarjem Matijem Plavcem, da naslika altarno sliko za kapucinske cerkev povikanje sv. križa in okoli sv. Cecilijo, Valerijana, Tiburcija, Ubrana, z druge strani sv. Janeza Krstnika, Tomaža, Jeronima, Františka, Klaro itd. Tudi okvir in ves kras naj mojster Maties naslika ob naši hrani, platnu, olju in kredu do svečnice za 100 gl.

Še enega slikarja vpise najdemo v Celju v krstni knjigi, žal, da ni naveden z rodbinskim imenom, ampak samo Pictor. 1633 31. dec. bapt. e. Marina filia Georgii Pictoris et uxoris Mariae. Za l. 1635 zopet sličen vpis. Poskušal sem najti ob morebitnih nadaljnjih vpisih pravo ime, a brez uspeha. V istem času se prikaže za l. 1631 vpis: Helena Joannis Bildschnitzer et uxoris Helenae. Namesto priimka zopet samo oznaka poklica.

Za poznejšo dobo omenja Orožen (dekanija Nova cerkev) celjskega kiparja Ferdinanda Gallo, ki je napravil dva nova stranska oltarja za staro cerkev v Dobrni l. 1773, dočim je glavni oltar v stari dobri cerkvi (Orožen l. c. str. 301) naredil Jožef Stane, kipar v Slov. gradu za 300 gl. l. 1740. Poslikal ga je slikar Franc Bechmayer iz Ptuja.

Kakor se vidi iz Orožna (dekanija Gornji grad) je škof Tomaž Hren dajal večkrat naročila Plavcu. V istem l. 1613 je namreč dne 19. brezna zopet sklenil z njim pogodbo, da M. Matej Plavec naslika za veliko cerkev v Gornjem gradu lepo in mojsterski 12 apostolov na vsakem loku po enega v velikosti moža ali še večji..., da oblika čedno in umetniški tudi vseh dvanajst oken in višnji obod... za vsak lok ob hrani in pijači dobi 6 gl. Grudna istega leta je prejel mojster plačilo in kakor se iz računa vidi, je poslikal tudi navim ecclesiae, vse za 103 gl. Prav tako je poslikal tudi oratorij znotraj in zunaj in okna, za vse razen hrane in pijače 80 fl.

Gornji grad

Gornji grad. V tukajšnjih maticah sem našel menda najstarejši vpis slikarja, kar jih beležijo naše maticne. Glasi se: 30. prosinca 1617 je bil kršten nezak. sin Blaž, rojen iz staršev g. Martina Caprario in Alenke, ipsius amas. Botri: Petrus Staidler pictor (slikar) in Mariana Porevnezica. V naslednjih letih je bil večkrat boter »Petrus pictor, Petrus Staidler pictor, honestus vir Petrus pictor, perspicuus et virtute praeditus Petrus Staidler pictor.« Tudi žena Alenka je večkrat kumovala. Njegova družina je brez dvoma bivala stalno tukaj, ker je tu še l. 1712 Jožef Usar iz Mozirja poročil hčer Marijo Janeza Františka Staidler, skoraj gotovo vnukinjo našega slikarja, ki je l. 1646 umrl na kugi; prav v njegovi hiši je izbruhnila, ter pobrala tudi njegovega hlapca in dve dekli. Staidlerji so bili skoraj gotovo domačini in njih priimek, dasi zveni na nemško, še nikakor ne more dopričati tujega pokolenja. Prav verjetno je, da je družina v prejšnjih rodovih prejela priimek po kraju svojega bivanja v Gornjem gradu, v starih urbarjih se omenja neka hiša, da stoji »am Stadel«, pač ob samostanskem (grajskem) hlevu.

Še en slikar se omenja v tej dobi v tukajšnjih maticah s polnim imenom, in sicer — kolikor vem — samo enkrat. L. 1660. Dne 29. III. je bil za botra. Krstna knjiga beleži: Praenobili et clarissimo Dom. Antonio Herculi, Pictore. Anton je brez dvoma krstno ime njegovo. Ali je Hercules v našem primeru tudi (drugo) krstno ime, kakor je bilo pri odličnejših v navadi, ali rodbinski priimek, iz samega tega vpisa ni mogoče presoditi. Pa bodisi, da je samo krstno ali rodbinsko ime, oboje bi kazalo na italijansko pokolenje: Ercole (Hercules) je precej običajno krstno ime še danes med Italijani, in so iz njega pač nastali tudi rodbinski priimki. Pozneje — žal nisem zabeležil letnice — omenja krstna matica še enega otroka: ex Georgio Herculi, vel Sichel et Marina conjuge eius... To bi bil dokaz, da je Hercules (Ercole) le bil rodbinski priimek in da gre tu za potomca slikarjevega, ki se je priženil k Zeheljnu (Sichel). Prav verjetno pa je, da gre tudi tukaj za domačino-Slovenca, ki je svoje ime (recimo Rkelj) prikojil na tuje, kar pri tedanjih umetnikih ni bilo redko.

Menda ne bo krivice, če zgoraj omenjenega g. Martina Capraria smatramo prav tako slikarjem in to zaradi tehle okoliščine: da botruje njegovemu nezakonskemu sinu slikar Peter Staidler, kar nas dovede do zaključka, da sta si bila druga po poklicu in prijatelja, ter mu je kumovanje sprejel iz prijateljstva. Druga okoliščina pa je priimek Caprarius; ker ta priimek kaže na tuja, je verjetno, da je ta tuje bil priseljeni umetnik. Kaj bi sicer počel v Gornjem gradu odlični tuje, da ga ni takole zvanje privedlo semkaj in držalo tu? Toda priimek Caprarius, ali res dokazuje tujstvo? Ali se pod imenom Caprarius ne skriva temveč v tedanjem Gornjem gradu obstoječi rodbinski priimek Zakozlakar? L. 1610 se pojavlja kot krstitelj v krstni matici duhovnik (gotovo član marijanskega kolegija) Tomaž Caprarius, ki se podpisuje včasih tudi Capricus. Ker je tedaj prav veliko članov duhovnikov v gornjegrskem marijanskem kolegiju izviralo iz tamkajšnjih (domačih) rodbin, smemo tudi Capraria-Kozlakarja prištevati domačinom. Ob trgu je bila okolica Kozlak, za Kozlakom in je potem takem Caprarius samo polatinjeno za Kozlakar, saj ta priimek tudi res nahajamo tu v maticah. Marsikateri razumniki, duhovniki, umetniki so v tedanji dobi preveli svoje ime v latinščino, zlasti ako je slovensko ime nekam predomalo zvenelo. Tako je neki duhovnik v Konjicah svoj priimek Volar polatinil v Peudarius, neki drugi: Pevec v Cantor, Jereb v Perdix. Vidi se, da je duhovnik Caprarius-Kozlakar bil sodobnik Martina istega imena in da je ta utegniti biti slikar, saj bi sicer kot naveden tržan ne bil polatinil imena.

Še en vpis v tej krstni knjigi je zajemljiv, ki se glasi: 11. aprila 1671 je bil kršten Marko zak. sin Melhiorja Dieringer in Kancianele, žene njegove, botri g. Martin Arihar, marijanskega kolegija duhovnik in g. Ana Gervazon.

Za leto 1696 pa beleži krstna matica v Mozirju nezak. otroka slikarja Matije Düringerja. Vsakemu človeku je takoj jasno, da moramo ta dva slikarja spraviti v zvezo, toda vprašamo se, kakšno zvezo? Ali ju smemo istiti? Različno krstno ime bi še ne delalo preveč težave. Mogla bi biti, recimo v Mozirju, majhna zamenjava iz Melhiorja v Matijo. Večja zapreka je v tem, da krstna knjiga pravi samo illeg, in ne ex adulterio. Verjetneje se zdi, da je bil Matija sin gornjegrškega Melhiorja, in tudi letnice bolj pričajo za to. Priimek Düringer bi kazal na izvor iz Alzacije ali Lorene, kjer je to ime precej običajno.

Dodajmo tukaj iz Orožna (dekanija Gornji grad), kar navaja o slikarjih in kiparjih, ki jim je škof Tomaž Hren dajal za Gornji grad naročila. Dne 16. okt 1586 je potrdil Nikodem Weisman, slikar in tržan v Beljaku, da je za sliko v koru (presbiteriju) gornjegrške cerkve prejel plačilo. To bo bržčas tista slika v velikem oltarju, o kateri pravi vizitacijski zapisnik iz l. 1631, govorč o glavnem oltarju, da ima prekrasno sliko. (Ieomem pulcherrimam habens l. c.) V istem letu 1586 je slikal isti Nikodem Weisman po naročilu škofa cerkev v Novi Stifiti pri Gornjem gradu, okrasil je vso cerkev z mnogimi slikami na presno. Žal je ta cerkev požorela l. 1850 in z njo so seveda šle v nič tudi slike. Slična osoda je zadela seveda tudi sliko Weismanovo v Gornjem gradu,

ko je škof Attems dal staro cerkev porušiti, ako je namreč slika bila na presno.

Še enega slikarja je zaposlil škof Hren, nekega Marka Höbnerja, s katerim je sklenil pogodbo, da mu poslika kapelo sv. Martina iz Oznanjenja Mar., kjer je bila njegova grobnica, za kar mu je plačal povrh hrane, njemu in pomočnikom, 90 gl. V mesecu decembru 1611.

Orožen omenja še dva kiparja, ki sta po škofovem naročilu delala v Gornjem gradu. S Petrom Hoferjem se je Hren pogodil, da mu bo delal eno celo leto pridno, zvesto po najboljši umetnosti, za kar bo imel stan in hrano z duhovniški in v denarju tedensko 90 kr. Drugi, Lenart Khern, pa je naredil veliki oltar, o katerem pravi vizitacijski zapisnik iz l. 1641, da se mu je čudil sam škof, ko je prišel v tem letu v Gornji grad (altare perpuhrum).

Še en kipar se pojavi. L. 1627 je Jurij Skarnos naredil glasom računa škofa Hrena oltar bratovščine sv. Rešnjega Telesa v Gornjem gradu. To vse je bilo seveda v stari cerkvi. Kam so izginili ti oltarji, meni ni znano.

Marenberg

Marenberg. Proti koncu prve polovice 18. stoletja naletimo na slikarje tudi v maticnih knjigah marenberške župnije, kjer je tedaj še bil naseljen samostan dominikanc, danes zapuščen, tih in deloma razdejan, skoraj da razvalina. Smelo trdimo, da je samostan gotovo že tudi v prejšnjih stoletjih povabil marsikatega umetnika k sebi, ne samo slikarje, ampak tudi druge. Priča temu so n. pr. lepi srebrni relikviarji, ki se nahajajo danes v župni cerkvi, ki brez dvoma izvirajo iz nekdanje samostanske cerkve. Gotovo je marsikateri umetnik, slikar, kipar, zlatar in dolgi dobi šestih stoletij odložil med temi tihimi zidovi delo svojega uma in svojih spretnih rok, saj so samostani vnelo podpirali umetnost vsaj v času najlepšega razvoja svojega notranjega življenja, da okrase hišo božjo, samostanskim prebivalcem ne samo dom molitve in premišljevanja, ampak tudi predvor nebes in podoba svetega raja, proti kateremu je moralo strmeti vse njih hrepenenje. Prav tako so čisto naravno želeli, da imajo v svojih križnihi hodnikih, kapiteljskih dvoranh naslikane prizore iz sv. pisma, pa tudi slike svojih ustanoviteljev in vzornikov, prpošnikov.

Koj v početku maticnih knjig nahajamo dva slikarja, po imenih Fromüller in Pürzel. Ob istem času. Navedimo nekaj vpisov v dokaz, da gre res za slikarje. 7. kimovca 1738 je bila krščena Marija Suzana, zak. hči g. Janeza Fromüllerja, slikarja, in žene Eleonore. Kumovala je g. Eva Radlčnik. Temu prvemu detetu je glasom krstne matic sledilo več otrok: Ana, Marija, Kašpar, Anton, Janez. O tesnih zvezah tega slikarja z duhovščino in samostanom pričajo botri, ki so bili izmenoma duhovniki in samostanski upravitelji oziroma njih zene.

10. jun. 1737 je bil kršten Anton Adama Pürzel, slikarja, in njega žene Ane Klare zak. sin. Botrovala sta samostanski upravitelj Jožef Hanžič in g. Regina Vragova. Dve leti pozneje se je rodil še en sin istim staršem.

Od kod je bil ta Fromüller, tudi Fromiller pisan? Ni podoba, da bi bil Marenberčan po rodu ali rojstvu. Steska omenja Ferdinanda Fromüllerja. Ali je morda naš Janez sin Ferdinanda? Ni izključeno. Morebiti mlajši brat.

Ali sta se slikarja v Marenbergu stalno naselila in tu našla svoj grob, ne morem reči, ker mrtvaške knjige za to dobo nisem pregledal. Je pa umevno, da je treba tu in v dravski dolini iskati njune umotive. Zelo verjetno je, da je nekdanji samostan hranil nemalo slik njunega čopiča, ne vem pa, kam jih je raznesel vihar, ki je za časa vladanja cesarja Jožefa II. razpršil prebivalce tudi tega starodavnega samostana, kakor toliko drugih po Slovenskem, tudi židov, ali pa naših narodnih nasprotnikov, o katerih ne čujemo, da bi za umetnost kaj žrtvovali.

V marenberški cerkvi vidimo na obeh stranskih oltarjih v ladji po dve in dve oljnatii sliki, na vsakem veliko glavno sliko, in nad njo manjšo. Ta štiri olja mora tudi manj izkušen gledalec prisditi zanimali in roki istega slikarja. Prav tako spozna tudi neuk človek na prvi pogled, da so ti prizori prišli na platno pred davnim časom. Kdo je bil umetnik? Morda bo kdo vednejši to uganil, ali iz arhiva z gotovostjo ugotovil.

Še dve olji visita v cerkvi, tudi starejše dobe, v levi in desni stranski kapeli, očitno delo enega umetnika, vendar ne istega kot prej omenjene oltarne slike. Morda se je v sosednih cerkvah ali pri zasebnikih ohranil kakšen umotvor naših slikarjev. Otrokom prvega je bil več pto v boter limbuški župnik.

Sladka gora

Sladka gora. Tukaj, kjer stoji na sončnem griču, odmaknjena velikemu prometu, ena najlepših baročnih cerkva, kar jih imamo na Slovenskem, ne beležijo maticne nobenega slikarja. Ni treba. Eden je bil tu. Morda vsega skupaj dve leti. Skoraj dve sto let bo temu. Eden izmed naših najboljših v tisti dobi. Ko je bil na vrhuncu svojega udejstvovanja, je okrasil s svojo umetnostjo vso cerkev, ki je tako enotna v svojem baroku, kakor da je vzorec vzel iz kalupa. In ta umetnik je samega sebe naslikal — v levici drži srce in v desnici čopič — in se podpisal na obodu cerkvenega kora takole: cor et pictoriae labore Deiparae offert Fr. Illovšek 1753 (srce in slikarske umetnosti trud, Bogorodici daruje Fr. Illovšek 1753). Podpisal se je s tedanjim pravopisom, vendar različno kot Illošek in ne Jelovšek, kakor so jeli današnji dan pisati slikarja, mislim, najprvo Hrvati, in sedaj tudi naši. Iz kakšnih razlogov, ne vem. G. Viktor Steska ima še Illovšek, in je po naših mislih pravilno, ker se je slikar, in to je pač merodajno, sam tako podpisal, vsaj tu proti koncu življenja; ali se je kje drugače, mi ni znano. Drugič pa lahko rečemo, da maticne v starejši dobi sploh ne poznajo priimka Jelovšek, ampak vedno le Illovšek (Braslovče, Šentjur itd.). Illovšek je poslikal vso cerkev, pred vsem oboke in loke. Tudi za našo starejšo narodno nošo so te njegove slike važne, ker mnoge njegove osebe nastopajo v nar. noši tedanjega časa.

Oltarjev je pet. Gotovo so vsi iz ene dobe, od iste umetniške roke, tako se skladajo z zgradbo, tako enotni so v svojem slogu; samo na stranskih oltarjih bi bilo treba odstraniti nekaj poznejših dodatkov, ki ne le kvarijo skladnost, ampak so tudi brez umetniške vrednosti. Lepi sta spovednici, čudežno lepi skupini nad njima. Ni dvoma, na prvi pogled se vidi, da sta delo istega umetnika-kiparja, kakor vsi oltarji.

Kdo je bil ta kipar, ki je vse to izdelal? Moje osebno mnenje je, da nihče drugi kot oni, ki ga krstna knjiga na Sladki gori beleži kot botra za l. 1756 s temi besedami: patirino Dom. Joanne Georgio Merssi sculptore in Lemberg. Sam ta vpis bi seveda še ne zadostoval za dokaz gornji trditvi, da se ne pridružujejo druge okoliščine. Poglejmo. Kipar ni bil stalno tukaj naseljen, ker razen gornjega vpisa ne najdemo v maticah niti o njem niti o njegovih ljudeh prav nobenega vpisa. Torej je bil tukaj samo neko dobo, vendar precej dolgo, recimo kakšno leto, da so ga posilili za botra. Ne moremo dvomiti, da je bil tukaj zaposlen kot kipar. In res, to je prav tista doba, ko so na Sladki gori opremljali novo cerkev, ko je tam slikal naš Illovšek. Od kod je bil Janez Jurij Merzi? V deželnem arhivu v Gradcu sem med slovenjegraškimi listinami našel razne dokaze, da je bil v Slovenjem Gradcu: seznam meščanov iz one dobe ga omenja, kupna pogodba je tu, ko njegova vdova prodaja hišo v tem mestu... Poznejši pregled matic iz one dobe jasno dokazuje, da je bil res tu. Ime je tu pisano Merzi in Merzi, in se mora te pisavi primerno izgovarjati kot naš mehki z, in zlog mer — mar kakor v imenu Omrzel. Kiparjevo ime bo namreč istega korena in torej slovensko: Mrzel, Mrzli. V prvem primeru se končnica el izgovarja med narodom med ev in u, v drugem primeru pa se v primku l izpahuje: Mrzi, ali po stari pisavi primerno izgovarjati pisano sedaj Merzi, sedaj zopet Merzi. Primerni priimek Marzidovšek, Merzidovšek (Šentjur ob j. ž.), nastalo iz Mrzli dol, kakor tamkajšnje maticne dokazujejo: 1734 Helena Antonii Marsidoushek filia v Merzi doli = v Mrzlem dolu. Pri Novi cerkvi: Marzdovnik, istega izvora. Naš kipar bi se torej po našem sedanjem pravopisu pravilno pisal: Mrzel. Od kod je izviraj, bo nadalnja preiskava pokazala in njegova umetnost zasluži, da se to vprašanje razšiti. Seveda ni rečeno, da je vse delo na Sladki gori — pet oltarjev in spovednici — opravil sam, temveč je imel gotovo pomočnike. Resnica pa je, da mu je tamkajšnje delo v čast. Prepričan sem, da bo natančnejše raziskavanje potrdilo nazor, da je kipar navzile navedeno tujemu imenu bil Slovenec po rodu in tudi po imenu.

Slovenj Gradec

Slovenj gradec. Če župnijske maticne šaleške doline ne beležijo v tej dobi niti enega slikarja, četudi je bilo tamkaj toliko starih gradov in nekaj starodavnih župnij, je pa sosedna, mislinjska dolina, toliko bogatejša z umetniki, slikarji in kiparji. Vendar hočem našeti samo imena in nekaj pripomb dodati, saj je tu odkril, zlasti na osnovi maticnih knjig, cel rod slikarjev in kiparjev, sedanjí mestni g. župnik, odlični in martilvi raziskovalce in poznavaoce umetnost, g. Soklič, in že tudi mnogo popisal.

Kakor je omenjeni gospod ugotovil, je tukaj delovala cela slikarska in kiparska šola v 17. in 18. veku. Naštetemo samo nekatera imena: Skobelj, Janez in Franc Schauer (oba mrla 1683), Kunej, Boštjan Schorting. Krstna knjiga v Starem trgu ga dne 1. maja 1705 beleži pod imenom Boštjan Scharteringer. Tomaž Tajnik, ki se poroči 1646. Kremer, o katerem veli matica, da je bil iz Dolnje Avstrije. Mihael Sartori, slikar: vpis poroke v matici stolne cerkve v Mariboru: 3. novembra 1667 se je poročil Mihael Sartori z Veroniko, Kristova Sulz hčerjo. »Straus Andrej, Straus Franc Mihael. Glede teh dveh poslednjih bi bilo treba omeniti, da sta brez dvoma domačina in da tudi tu nemški priimek nikakor ni dokaz za tuje pokolenje. Strause nahajamo v tej in še mnogo starejši dobi ob Savinji (Gornji grad, Braslovče), v šaleški dolini (Šoštanj), v Vivanju, Novi cerkvi. Vojniku, Šentjurju ob j. ž. itd. Zajemljivo je, da vitanjske maticne to ime v starejši dobi stalno pišejo Stros, pozneje Strous in šele v 19. veku se piše Straus. Če bi bila prvotna oblika Straus (po pliču noju), bi narod, ki samoglasnike rad razpotegne ali zavije, nikoli ne bil napravil iz Straus stros, pač pa je jako možno, da je stros nastalo iz strož — in strož pa je nastalo iz straž — v straž, na straž — ker ta a tukaj zapojejo v nekako zmes med a in o ter i v mestniku čisto odbijejo. V straž — v strož — in ker ni znaka v latinščini za ž, so pisali v stros, iz česar bi bila nastala potem oblika strous in straus zaradi ljudske izgovorjave. Maticarji, čisto tuji, so zapisovali imena po ljudski izgovorjavi. Poreče kdo, da je to zelo samovoljno tolmachenje. Naj primerja vpis: Jacobi Vostros. Kdor pozna način vpisovanja v najstarejših maticah, bo vedel, da to ni nič drugega kot »v stros« = v straž = v straži, saj imamo teh oblik mestnika, ko se mu odbije i, prav mnogo v maticah.

Priznam pa, da sem ta razvoj, če je pravi, opazoval samo v Vitanju.

Zajemljiv je tudi vpis v mrtvaški knjigi slovenjegraški za l. 1608; sepulta est Ana Margerita Straussin nata Sonzin. Sonzin je ženska oblika za priimek Sonce. Priimke so za ženske osebe dosledno vedno predjali v slovensko žensko obliko na a, ali pa opremili — to pa največ v mestih — z nemško končnico in. Priimek Sonce ni bil običajen v Slovenjem gradu, pač pa menda na Kranjskem. V Šentjurju ob j. ž. je bil v blizu tisti dobi župnik in komisar Sonce. Ali je kateri Straus temkaj slikal in spoznal ter oženil kakšno sorodnico župnikovo? Stare slike na presno so se tam našle pred leti.

Ti slikarji so ne samo cerkve v Slovenjem gradu okrasili s slikami na presno in v olju, ampak gotovo tudi hrame božje v bližnji in daljni okolici, saj se odkriva vedno več slik, ki so nedvomno ali vsaj verjetno njihova dela. Strausi n. pr. so se celo večinoma podpisali. Mnogo slik je pač čas uničil, porazgubil...

Med kiparji v tej dobi nahajamo v maticah zabeležene te-le: Catar, Wiser, Stane ali Stanec, v poznejši dobi še enega, o katerem hočemo govoriti pod »Sladko goro«. Neki Jožef Stane, kipar v Slov. gradu (Orožen, dekanija Nova cerkev, str 301) je napravil l. 1740 nov oltar za prejšnjo župnijsko cerkev.

(Dajle.)

Dodatek k Slovenj Gradcu. Dva zajemljiva vpisa sem naknadno našel v krstni matici v Šentjurju ob juž. žel. 12. januarja 1671 je bil kršten Anton fil. illeg. Domini Joannis Andree Straus et Ursulae... Botra je bila virgo Marija nata Sonzin. V tistem času je bil, kakor že omenjeno, župnik Janez Jožef Sonce. Predlasko leto, mislim, so našli v šentjurski cerkvi pod ometom stare slike na presno, sicer toliko poškodovane, da jih ni bilo vredno ohranjevati. Ali so bile morda to slike omenjenega Straussa in da je oni dobi tam delal? Drugi vpis je iz poznejše dobe. 27. maja 1710 botrini neki trški rodbini Dominus Franciscus Moller. Poslednje ime ni rodbinski priimek, ampak bo označba poklica, kot priimek se tu vobče razen na tem mestu nikoli ne pojavi. Ta boter bo istoveten z onim, ki ga neki prejšnji vpis imenuje Franciscus Italus. Gre torej po vsej verjetnosti za italijanskega slikarja, katerega pravo ime pa ni navedeno.

MLADI SLOVENEČ

Bog

(Ruska pripovedka.)

Zivel je car, ki bi rad videl Boga. Poklical je predse vse duhovnike in učenjake ter jim rekel: »Ukazujem vam, da mi pokažete Boga, in sicer najpozneje v treh dneh! Če mi želje ne izpolnite, vas vržem v ječo!«

Duhovniki in učenjake je obšla huda skrb. Vedeli so, da strogi car ne pozna šale. Čez tri dni so se vrnili preden in trepetajoč čakali kazni.

V trenutku, ko je car že hotel izreči strašno sodbo, je prihitel v carjev dvorec mlad pastir. Stopil je pred carja in rekel:

»Dovoli, spoštovani car, da jaz izpolnim tvojo željo!«

»Dobro,« je odgovoril car. »Vedi pa, da boš moral svojo predrznost plačati z življenjem, če mi želje ne izpolniš!«

Pastir ga je prostil, naj odide z njim na dvorišče. Ko sta bila na dvorišču, je pastir iztegnil roko, pokazal sonce in rekel:

»Poglejte!«

Car je dvignil glavo in uprl oči v sonce. Pa je kmalu okrenil glavo in vzkliznil:

»Ali hočeš, da oslepim? Le kako naj moje oči preneajo tako svetlobo?«

Pastir mu je odgovoril:

»To, kar si hotel gledati, mogočni car, je delo gospoda Boga, en sam majhen drobec njegovih neštevilih del. Če niti soncu ne moreš gledati v obraz, kako bi mogel samega Stvarnika gledati iz oči v oči? Če hoče videti Boga, ga poišči v svoji duši!«

Carju je bil pastirjev odgovor na vso moč všeč.

»Razumen človek si,« je rekel, »in ker cenim tvoj razum, mi odgovori še na to vprašanje: Kaj je bilo prej, ko še ni bilo sveta?«

Pastir se je zamislil in odgovoril:

»Mogočni car, začni šteti!«

Car je začel šteti:

»Ena, dve, tri, štiri...«

»Ne takole ga je prekinil pastir. »Tako bi mal sak. Začni šteti pred številko ena.«

»To ni mogoče,« je rekel car. »Pred številko ena ni ničesar.«

»Tako je, mogočni car! Tudi pred ustvarjenjem sveta ni bilo ničesar.«

Ta odgovor je bil carju še bolj všeč.

»Bogato nagrado zaslužiš in jo tudi dobiš. A še prej mi povej, kaj Bog dela?«

»Dobro,« je rekel pastir, »tudi na to vprašanje dobiš odgovor, toda dovoli, da najprej zamenjava oblačilo. Ti si nadeni mojo obleko, jaz pa tvojo.«

Tudi na to je car pristal. Ko sta zamenjala oblačila, je pastir sedel na carski prestol, vzel v roko žezlo in rekel:

»To, kar se je zdaj zgodilo, je delo božjih rok. Enega dvigne Bog na carski prestol, drugega pa poniža.«

Na te besede je pastir spet oblekel svoje skromno oblačilo.

Car se je globoko zamislil in rekel:

»Da, zdaj vem, kaj je Bog!«

Bogato je nagradil modrega pastirja in ga prijazno odločil z vsemi duhovniki in učenjaki vred.

Žirafa in listje

Sinko: »Očka, zakaj ima žirafa tako dolg vrat?«

Očka: »Zato, da lahko doseže listje, ki je visoko na drevesu.«

Sinko: »In zakaj je listje tako visoko?«

Očka: »Da ga žirafa ne bi mogla doseči!«

Stričkov kotiček

Dragi Kotičkov striček! — Prihodnji mesec bom stara že 6 let, zato bo menda že kar čas, da Ti pišem. Več, na dan, ko praznujemo sv. Pavla, me bodo slovesno prsteli med človeško družbo. Dozdej so me imeli za neznanega otročička. S tem dnem pa bom dobila že več pravice.

Pa da ne boš mislil, striček, da Ti pišem sama. Pisati že znam, ampak tako, da bi moje čarke znale samo putke brati. Zato sem naprosila sestro, naj Ti piše v mojem imenu. Nekaj pa vendarle znam. Pridi k nam, pa Ti bom pokazala, kako znam iz navadnega papirja narediti lepe stoličke, mizice, košarice in še marsikaj. To me je naučila naša gosposodična iz otroškega vrta. Ona je pravi mojster v tem!

Več, pri nas smo imeli tudi jaslice in majhno božično smrečico. Svečke na noben način niso hotele stati na vejah. Popravljala sem in popravljala toliko časa, da je drevesce omahnilo. Komaj sem ga ujela, da ni padlo na tla. Vse, kar ni bilo trdno privezano, se je združilo na tleh. Najraje bi bila jokala. Na vso žalost sem bila še kregana. Rekli so mi, da sem zelo nerodna in da za cerkvnika ne bila. Škoda, da Te ni bilo zraven! Pomagal bi pobirati zdrobljene sladkorčke in jih hrustati. Če bi bilo tega premalo, bi bila že mamico pregovorila, da bi te pogostila s kakšno krvavico.

Priarčno te pozdravlja — Pavli Anžur, D. M. v Polju.

Draga Pavlica! — Tako živo si mi opisala križe in težave svoje mladosti, da sem bil kar ganjen. Meni se zdi, da Ti delajo hudo krivico, če Ti mečejo nerodo pod nos. Kakor da med odraslimi ne bi bilo nobenega nerodnega človeka! Hu, pa še koliko jih je! Ti si samo po nesreči prevrnila božično drevesce, da so se sladkorčki zakotalili po tleh in se zdrobili. A koliko je na svetu ljudi, ki prav nalašč delajo škodo svojemu bližnjemu in so najbolj veseli takrat, kadar koga zadenejo naravnost v srce, da se zdri in zakrvari iz stoterih ran! Ti si bila žalostna, ko si videla, kaj si po nesreči napravila. Hudobni ljudje pa si še zadovoljivo manejo roke, če se jim kakšna grdobija posreči. Ne, ne, zaradi nerodnosti si pa res ni treba težiti srea, še manj pa zaradi cerkvnika! Cerkvnik res ne boš mogla postati, že zato ne, ker si dekle. Če bi bila pa deček, bi se tudi temu imenitnemu poklicu lahko posvetila, če bi le hotela. Poznam cerkvnika, ki je bil kot deček še stokrat bolj neroden kakor Ti. In danes? Niti

Po ovinku

Francek: »Očka, ali je črnilo drago?«

Oče: »Ni drago! Za pet dinarjev dobiš polno stekleničico.«

Francek: »Tako? Torej res ni drago?«

Oče: »Saj sem ti že rekel, da ni. Zakaj pa izprašuješ?«

Francek: »Veš, zato... zato... ker sem črnilo zlił na novo preprogo!«

Ljudožrc

Metka: »Mama, ali je naš očka ljudožrc?«

Mati: »Le kako ti more kaj takšnega priti na misel?«

Metka: »Saj sem ga včeraj slišala, ko je rekel, da mu teta Špela leži v želodcu!«

ene vaze za rože, niti enega svečnika na oltarju ne prevrne sam, ampak ga smerom in povsod prevrne mali ministrant Jakec. Vsaj tako trdi cerkvnik sam. Mali ministrant Jakec pa spet trdi drugače...

Iz navadnega papirja znaš delati lepe stoličke, mizice, košarice in podobne reči. Le kaj potlej domači še hočejo od Tebe? Komaj šest let boš stara, pa že zdaj znaš vsa mizarška dela. Gotovo si vse prostore v domači hiši opremila s svojim pohištvo? Domači naj bodo kar veseli, da imajo tako spretno in marljivo deklico pri hiši! Upam, da bom od te svoje hvale imel tudi jaz majhno korist. Daj no, napravi še meni mehek, udoben naslonjač za stara leta! Zadovoljno bom čepel v njem in dremal in kadil preljubo pipico kot Turek. Jaj, kako bo to lepo!

Iskrene pozdravke Ti pošilja — Kotičkov striček.

Leto dni mojega življenja v številkah

Napisal sem — čeprav nisem bogve kako navdušen za pisanje — okoli 100.000 besed. Če bi vse te besede dal tiskati, bi bila knjiga približno tako debela, kot jo vidite na sliki...

Prebral sem seveda mnogo več kot napisal. Če seštejem skupaj vse besede, ki sem jih prebral v raznih časopisih, v knjigah, v pismih in reklamnih napisih, bi jih bilo gotovo za poldrugi milijon.

Spal sem lepo vrsto ur, vsak dan najmanj osem ur. Če te ure seštejem skupaj, vidim na svoje presenečenje, da sem prespal štiri mesece, to je približno tretjino svojega življenja... (Konec.)

Mlada njiva

Naš Mirko

Zjutraj, ko naš Mirko vstane, modre očke si pomane, hitro se umije, obleče — hej, kako žari od sreče!

Preden Mirko zajtrkuje, željo mame izpolnjuje: Bogu vse priporoči, kar čez dan ga doletí!

Mirko nima mamice. Dobro roke Manice, mleka mu nalivajo, hlačke, jopič šivajo.

Sestrica mu je in mama, zanj skrbi in dela sama. Mirko pa zato ima Manico rad, kar se da.

Dnevnik pridnega dečka

Zjutraj, ko se prebudim, najprej križek naredim, prosim angelčka lepó, naj me čuva prav skrbno.

Ko se umijem in najem, brž veselo v šolo grem; v šoli pridno se učim, ubogam rad in ne kričim.

In potem, ko sem doma, skačem, vriskam, kar se dá: staršev nikdar ne jezim, kar rečejo — vse storim.

Po večerji vsakokrat molim in grem zgodaj spat; zjutraj, ko se prebudim, vse kot prejšnji dan storim.

Jožef Mihelič, Dobrava pri Kropi.

Prijatelji mladi, ljubite in spoštujte svojo domovino! Kakor smo hvaležni svojim dedom, da so nam ohranili materin jezik in vero, slovensko pesem in slovenske knjige, tako bodo nekoč tisti, ki pridejo za nami, hvaležni vam za vse, kar boste za domovino dobrega in koristnega storili.

Domovina je dežela, ki je vsa prepojena z znojem in krvjo naših prednikov. Dežela, v kateri počivajo naši dedi, ki so dali imena njenim goram, rekam in krajem, rastlinam in živalim. Dežela, po kateri so utrčili pota in steze in si gradili božje hrame. Dežela, v kateri je narodova duša sanjala in ustvarjala svoje pravljice in pripovedke, svoje pregovore in pesmi.

Točen odgovor

Strogi gospod narednik vpraša vojaka novince: »No, ali veš, kdo je izumil smodnik?« Novinec ga ves prestrašen pogleda in zajecja: »Po-pokorno ja-javljam, ja-jaz ga že nisem!«

Za vsak slučaj

Majda vpraša mamo: »Kam pa greva?« »Na izprehod,« odgovori mama. »Pa si vzela s seboj sladkorčke za vsak slučaj, če bi jaz jokala?« zaskrbi Majdo.

Mirko Kunčič:

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

15.

Zakladi na Janševem Gorelšu ali storija o tiču, ki se je v človeka spremenil

Skalnata Bela peč nad vasjo Dovje je dobila svoje deviško ime po drobnem, kakor sneg belem pesku. Ta pesek meljejo nevidne roke gorskih škrtov in ga razigrano spljejo po strmih žlebu navzdol.

Pod vzhodjem Bele peči leži obsežen rovt. Tako obsežen je, da ima ob košnji šestdeset najspretnejših koscev z njim dela dovolj. Kdo ga je v sivi davnihi krasil na prečudno ime Janševo Gorelše in čemu, je ušlo iz spomina celó staremu Šurkovemu Martinu, ki zlepa ne pozabi kakšne reči. Toliko je kot pribito, se pridruša stari Šurek, da gorelo na Janševem Gorelšu ni nikoli. O kakšnem pogorišču na njem ni duha ne sluha.

Meni, radovednemu škricu, prečudno ime Gorelše noč in dan ni dalo miru. Še v sanjah se je motovilo okoli mene in me zalezovalo kot ognjena pošast. Pa sem neke noči zbral ves svoj pogum, kar sem ga imel raztresenega širom kraljestva Zlatorogovega. Zgrabil sem prečudno ime Gorelše za vrat, se pognal nanj kot divja mačka in ga zajahal kot čarovnica svojo metlo. Nategnil sem vajeti in zapilil ostroge. Vááá! je reklo — in že sem kot blisk svignil iz zgornje sedanosti v molčečo preteklost nazaj.

Pod Belo pečjo sem razjahal prečudnega zračnega konjčiča in ga privezal k rogovihi košate bukve. Sam pa sem se stisnil k bližnji skali, ki se je v mesečini lesketala kot sladkorni stožec, okopan v beli smetani. Obdal sem se z grobnim molkom, napel ušesa in razširil oči.

Nad tihim planinskim svetom je sanjala kresna noč. Praprotni je cvetela in radodarno sipala svoja žudežna semena drhteči zemlji v naročje. Kresnice so kot zlate ribice plavale in se poigravale nad rosnimi bilkami. Vrhovi macesnov, bukev in smrek so se zanosito dvigali in upogibali. Pel so v zboru veličastno kresnonočno himno. Bela peč se je kot temkošna pevovodkinja sklanjala k njim in jih strogo motrila. Pesem je iz

komaj elišnega pianissima rasla v mogočen fortissimo in se nazadnje sprostila v divje, neubrano bučanje. Mrka pevovodkinja se je zganila iz do-stojanstvene okamenelosti. Devičko beli obraz ji je zaplamltel v sveti jezi. Spozabila se je in ogorčeno vrgla med neposlušne pevce zobčast odkrhek. Pssst! je svarače zašustelo v zraku. Nemir se je pri priči polegel. Pevski zbor je onemel in pokorno prisluhnil. Stroga pevovodkinja Bela peč je dala nov znak. Pridružen šepet: Šššš enkrat! Šššš enkrat! je šel od pevca do pevca. Slišati je bilo šumenje nevidnih not. Vrhovi macesnov, bukev in smrek so se spet zanosito vzravnavali in zapeli kresnonočno himno od začetka...

Tedaj mi je pogled kot omamljen obvisel nad strnim pobočjem Janševoga Gorelša. Ognjeni jeziki so začeli hlatasti iz tal. Sprva čisto majhni, neznašli, so se razvneli in razšopirili v mogočne kresove. Krvavo rdeči zublji so se v zverženih podobah sukliji kvišku. Svetloba je naraščala z nadnaravno močjo. Poslala je tolikšna, da me je zaščemela v oči. Moral sem si jih zavarovati z dlanjo. Skozi ozke špranje med prsti sem opazoval čudoviti prizor. V sladki, skrivnostni grozi sem ves trepetal.

Zakladi gorijo!

Iz gošče je pokukal drobec, starihak obrazek s kožo brado. Hoplat je rekel in planil izza debla. Obleden je bil v zelene hlačke dokolenke in sivo suknjico, na glavi pa je imel rdečo čepico.

Gorski škrt, čuvar zakladov! me je vroče spreletelo.

Pritlikavi možicelj se je začel podjetno sukati okoli plapolajočih ognjev in drezati vanje z grčavi koročcem. Iskre so se ko razdražene ose vsipale na vse strani. Možicelj je prešerno poskakoval in pel z odurnim glasom:

»Zaklad gorj, zaklad gorj,
sredi tihe polnoči.
Pridi, človek, pridj ponj!
Kopljesh ga vso noč zastoj...«

Kar sem hotel vedeti, sem izvedel. Škratova družina mi ni bila nič kaj zaželena. Po vseh štirih sem se splazil k bukovi rogovihi, kjer me je potrpežljivo čakal zračni konjčič — prečudno ime

Gorelše. Vzravnaval sem se, da bi ga naskrivaj odvezal. Suhljad pod menoj se je združila. Rezko je zaškrtalo in zapokalo.

Škrat se je sunkovito obrnil na peti in se grozeče ozrl. Razširil je nosnice, poduhal v zrak in se s pisajočim glasom zadril:

»Po človeški lakomnosti smrdi! Po človeški lakomnosti smrdi! Tovariši škrtje, na plan! Zdrubimo veljave v prah, preden sine nov dan!«

Jaz pa sem se že ko divja mačka pognal zračnemu konjčiču, prečudnemu imenu Gorelše, na hrbet. Nategnil sem vajeti in zapilil ostroge. Vááá! je reklo — in svignil sem kot blisk iz pravljice preteklosti v pusto sedanost nazaj.

★

Ob jutranjem svitu sem se neutegoma odpravil k staremu Šurku v reber. Zaradi lepšega sem vzel s seboj šilce žganega. Pomotil sem ga prijetno vznemirjenemu dedu pod nos in mu z žarečim obrazom sporočil veselo novico:

»Oče Šurek, zdaj pa že vem, kako je s to rečjo!«

Stari prebrisaneč je presunljivo pogledal zdaj mene zdaj steklenko, ki mu je kot morski svetilnik vabljivo blestela nasproti. Debelo je požrl slino, ki se mu je bila naredila na koncu jezika in izgovoril:

»Katero reč mislite, prosim? Ali tole?«

Potrkal je z nohtom po steklenki, da je mlo-glasno zazvenelo.

»Kaj bi tišto! Kako je z imenom Gorelše, to vem,« sem mu pojasnil.

»Ahale! je olajšano zinił in preudarno porinil vitki vrat steklenke med brezboze željusti. Lok, lok, lok! je zamolklo zaklokotalo v požiralniku. Po izsušeni strugi je veselo stekel nov potokček...

Začel sem mu opisovati svoj čudoviti nočni izlet v silo davnihi. Svoje pripovedovanje sem zaokrožil z besedami:

»Kakor torej vidite, dragi oče Šurek, je vse dokaj enostavno in preprosto. Naši pradedje so morali vedeti, da na Janševem rovtu gorijo zakladi. Zato so mu dali ime Gorelše.«

Stari Šurek je zamišljeno pljunil Paštbarjevemu psu na rep, otožno ošinil z levim očesom prazno steklenko in modro pokimal:

»Nemara bo res tako. Vse iztuhlate in iztaknete. Ali ste mi tišče!«

Laskavega priznanja, da sem tišč, sem bil bolj vesel kot zlate medalje, ki bi mi jo kdo na junaške prsi obesil. Kar razkošatil in prevzel sem se. Ponošno sem se useknil v nov robec in si moško zavijal brke, ki jih nimam in jih nikoli ne bom imel. Potlej sem se kar na lepem spomnil, da me doma brenpeče čakata črnilo in papir. Tebi nič, meni nič sem pokazal staremu Šurku hrbet in jo na vso sapo ubral čez prag. O, zakaj mi ni

bilo dano videti starega Šurka nemilo razočarani obraz, ko je s prazno steklenko ostal sam.

Doma sem si z mladostno vneto zavijal rokave, podjetno pljunil v žuljave dlani in ukazal razigranim mislim: Zapik!

Na okno je potrkala pravljica o večni na Janševem Gorelšu. Povabil sem jo v izbo in jo gostoljubno posadil na stol. Z nežnim, božajočim glasom mi je začela odgrinjati zastor v svojo skrivnost. Komaj sem utegnil njene besede sproti lo-viti na papir.

In tedaj... šele tedaj, med pisanjem, mi je šinilo v glavo, da sem bil staremu Šurku od samega veselja pozabil napolniti steklenko z novo kapljico. Ta pozabljivost je imela zame usodne posledice. V dno duše užaljeni in ogorčeni Šurek je svoje besede, da sem tišč, enkrat za vselej preklcal. Tako mi je zaupno povedal njegov dobri, zvesti prijatelj Paštbar, ki svoje gošlje — po domače rečeno, kakor pravi on — nikoli po nepotrebnem ne odpre. In še to mi je povedal, da je stari Šurek svoj preklc podkrepil s krepkim udarcem po mizi in nelzproso ugotovitvijo:

»Kaj bo tišč! Prifrknjen človek je in ekop kot vsi škrti!«

To bi bila pravljica o zakladih na Janševem Gorelšu ali storija o človeku, ki je postal tišč in se je iz tiča spet v človeka spremenil. Pravljica o večni na Janševem Gorelšu pa je čisto drugačna in mnogo lepša.

16.

Vešča na Janševem Gorelšu

Na Janševem Gorelšu, kjer vlada božji mir in se ti zdijo zvezde tako blizu, da bi jih kot zlate oranže trgali z neba, je svoje dni pasel oves star pastir. Kako se je pisal, sta menda vedela samo dva: on in gospod Bog. Vsi, od najmanjšega kričarja do najstarejšega modrijana v vasi, so ga poznali samo pod imenom kruljavi Štefan.

Kruljavi Štefan je bil srečen človek. Rojenice so mu bile že ob zibki prerokovale, da bo njegova edina družica v življenju — samota. Človek je človeku prenogokrat v eni osebi lisjak in volk. Na gostijo te zvabi — in izpije tebi samemu kri. Gradove ti obljublja in steklene palače — za hrbtom pa ti teše tesen domek iz deok. Samota človeka ne ukani in ne razočara nikdar. Ostane mu enako dobra in zvesta do smrti. Kruljavega Štefana s tremi pari volov ne bi zvelikli od nje. Kadar mu je legla na srce daljna bridkost, je potožil njej, svoji samoti, in odleglo mu je. Pogovarjal se je z njo zaupno in pristržno kakor sin z materjo, kakor brat s sestro.

(Konec prih. nedeljo.)

DRUŽINA

Otroci brez govora

'Skoraj ni lepšega doživljanja za mater, kot je ta, ko naslani iz nerodnih otroških glaskov živa beseda.

Koliko izražanja more ta prva beseda vsebovati! Nam odraslim, ki smo zlato teh prvih besed že zdavnaj zmenjali v drobni vsakdanji govorjenji, se nam dozdeva ta prvi poskus kot nekakšna šegava igračka, ker ne pomislimo na to, da ima otrok zmeraj toliko besed v zalogi, kolikor jih potrebuje v svojih razvojnih dobah in kolikor jih more duševno obdelati. Kar mu pa nedostaja besed, to pa nadomešča z bogato muzikalno barvitostjo.

Samo umetniki jezika obdržijo del tega blagoslovljenega zaklada, kakor se sploh imenuje »biti umetnik« to, da ostanejo in se izoblikujejo v človeku tisti darovi, ki jih imajo otroci, in kateri prvečini odraslih spet izginejo, ko so izpolnili svoje naloge glede na svoj razvoj.

Tem bolj obupno in žalostno pa je, če mati zaman čaka na prvo besedo, da si mimo že 16 mesec po rojstvu in tud. že 24. mesec, pa otrok le še ni spregovoril nobene besedice.

Dva vzroka poznamo, ki ovirata otroka v govornem razvoju. Ali je v neredu centrala in otrok ne more govoriti, ker ne delujejo dotični pogoni v možganih, ali pa je otrok gluh. V ranih otroških letih je jako težavno določiti razliko med tema dvema vzrokoma in je to zaleva za zdravnika. Celotno zdravnikovo je tako dognanje težavno, posebno še takrat, če ni imel otrok nobenih tozadevnih bolezní.

Samo zdravniku se bo pojasnilo, ali je otrok gluh, ali pa je tako živčno bolan in ali bo nemost trajna ali samo začasna. Brez dvoma je ta doba,

ko starši čakajo, kako se bo vse izteklo, neskončno mukepolna.

Ce je ušesni zdravnik dognal, da je uho nezmožno delovanja, se starši sami sebe slepijo, če mu ne verjamejo in tekajo od zdravnika do zdravnika in od padarja do padarja.

Tu je potem le še gluho nemnica na mestu, ki usposablja otroka, da se nauči govora e pomočjo oči. in ki nauči otroka, da je sposoben življenja.

Se pred nekaj desetletji so morali gluho nemci otroci čakati, da so izpolnili sedmo leto starosti, preden so mogli vstopiti v zavod za gluho neme. (Tako v Nemčiji; kako je pri nas?)

Kar se je medtem porazgubilo v tej tako važni razvojni dobi glede na govor otroka. ni moči nikoli nadomestiti. Zato so se pa razvile vse druge lastnosti, ki so potem skupaj tvorile vsoto tistega čudnega stanja, ki mu pravimo gluho nemost.

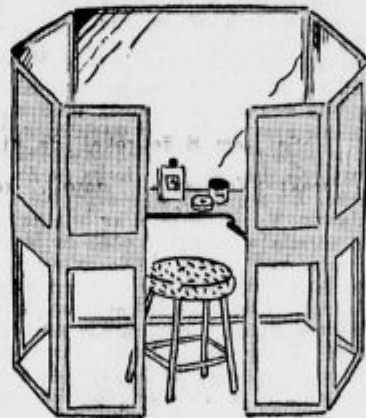
V poslednjem času so ustanovili (na Dunaju!) otroški vrtec za gluhe in naglušne otroke, kjer so se otroci učili govora in so bili sebi primerno vzgojeni.

Na Dunaju je že deset let otroški vrtec za gluho neme otroke. (19. okraj, Hofzeile 15.) Prejšnje dunajsko mestno načelstvo je dovolilo staršem takih otrok in otrokom brezplačno tramvajsko vožnjo do zavoda. Pouk je bil brezplačen in revni gluho nemci otroci so dobivali brezplačno zajtrk, kosilo in malico. (Kako je pod novo nemško vlado, ni znano; bržkone se je pa tudi ta zavzela za te revčke. Pričakujemo, da se tudi v naši državi in zlasti v Sloveniji ne bomo bali žrtve za ustanovitve otroškega vrtca za gluho neme otroke in za čim večje število gluho nemnic!)

Pripravnalebleka za smučanje

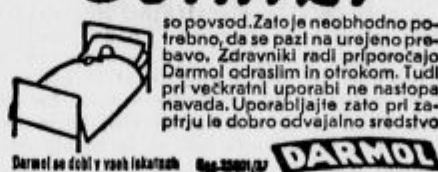
Čim bolj preprosta in uporabljiva je kaka smučarska obleka, tem bolj je lepa. Na sliki je jako priporočljiva obleka. ker ni le primerna, ampak je tudi lična. Kapuca in jopica sta peščenosive barve, vsi našivi pa so modre barve. Hlače so modre. Spodaj tičijo v gamašah, ki so prav tako peščenosive. Gamaše varujejo noge pred snegom, hkrati pa so noge tudi bolj trdno na smučih. Hlače so gladke in ožje, kar lepše pristoji, kot če so široke. — V burji oblečeš volneno perilo in posebno smučarsko jono. — Glavi je volnena kapuca.

Izbica za česanje

je na teje skici. Izbica ima troje vratice, ki so v njih ogledala, v sredi pa je večje ogledalo. Tako se nemoteno češeš in oblačiš, čeprav ni-maš svoje sobe.

Bolniki

V BOJ ZA NAŠE ČASOPISJE!

Nogavice

Neka francoska kraljica je dobila v dar par avilnih nogavic od svojega najbolj iskrenega čestilca. Katera kraljica je to bila, tega pač več ne vem, vem samo, da se je začela s tem žaloigra, ki se ponavlja vsako jutro, vsak dan in ki ima vsaka ženska svojo posebno vlogo v njej.

Jutro je. Skočim iz postelje. Pozno je že in žolske knjige leže razmetane po mizi, kot sem jih pustila, ko sem včeraj zvečer končala latinsko nalogo. Hitro si oblečem obleko in obračam nogavice. Imam namreč grdo navado, da jih vsak večer pri slađenju zvlečem na narobno stran. Pogledam, ali je sploh par, ker sem nekoč prišla v šolo v eni sivi in drugi svetlorjavni nogavici. O groza! Kaj opazim? Luknja! Pomislite: luknja! Po vseh mogočih in nemogočih krajih iščem: škarje, volno za krpanje in šivanko. Spomnim se, da ima mama navado, da natika šivanke, ki jih najde na tleh ali kje drugje v sobi, v zastor. Tam res spet ena tiči. Vdrem se in v jeto šivam. Nit se mi vozja Komaj zašijem eno nogavico, že najdem na drugi prav na istem mestu spet luknjo. — Potrpiljenja je konec. Ura pa gre po svoji poti naprej.

Zdaj iščem. če ni mogoče kakega para v omari. Ene so raztrgane, druge imajo črne madeže na členkih.

Iščem. Brskam kot kura po predalu in zmečem vse perilo v nered. Zaprem predal, a ne popolnoma, ker se mi v naglici pripre vogal erjake. Končno skočim v sosednjo sobo in si naskrivoma izposodim sestrine nogavice.

Vsak dan je vedno ista žaloigra nogavic. Ali se tudi vam godi tako? Ali se tudi vi čudite zjutraj luknjam v nogavici ki jih zvečer niste videli? Ali tudi vam v cerkvi, ko pokleknete, počti zanka na kolenu in zdrkne po nogi navzdol? Ali se tudi vi jezite, da se vam vrtijo in sukajo nogavice, če oblečete kakšno predebelo ali predolgo krilo? Ali pa greste v gledališče, ko nalahno dežuje in pokapate se po nogi, da nogavica izgubi svoj lesk?

Zgodaj zjutraj včasih študiram. Moja miza stoji ob oknu, skozi katerega gledam včasih na dvorišče, zlasti kadar se mi zdi zgodovinska knjiga, ki pripoveduje le o junakih in bojih, strašno dolgočasna. Vsako jutro pripeljejo mlečne vrče in ropotajo z njimi, ko jih postavljajo na cementni tlak dvorišča ali pa nosijo klobase iz prekajevalnice v trgovino. Vsa okna okrog in okrog so zastrita in za zavesami spe uradniki, gospodinjice, dve akademiki in tam spodaj prodajalka. Še pod streho je eno okno. Tam stoji prekajevalčev hlapec in nekaj mečka v roki. Tepe ga samski stan — vsako jutro krpa nogavice. Moja mama bi rekla: »štumfe štola.« Vsaj, če gre z menoj v trgovino, vedno pravi: »Par štumfov za mojo hčerko, prosim.«

No, in prodajalka takoj ve, kaj hoče. Celotno smešlja se, če hočem samo kaj popravljati.

Zadnjič sem med učno uro govorila s svojo prijateljico Metko o tem, kako bi bilo, če bi šli v Ameriko. Tam namreč prav nič ne šivajo nogavic — najbrž, ker imajo malo časa. Če jih raztrga, jih zalutajo skozi okno nebotičnika — in zbogom.

Fižolova juha

Četrtil kilograma belega fižola prebereš, popariš z vrelo vodo, in pristaviš in zaliješ z 21 vode. Fižol naj se kuha 2—3 ure. Medtem na masti premešaš malo moka in daš v fižol in še osoliš. Pol ure prej, preden daš na mizo, daš v fižol še nekaj krompirja, in če hočeš, malo govejega ali svinjskega mesa.

Mešanica

V raztopljen mast daš rezine surovega krompirja, na te plast na kocke razrezanega telečjega in svinjskega mesa, osoliš, popopraš, dodaš še čebulo, nato spet krompirja. Po vrhu potreseš s koščki masti; vse to malo dušiš in kuhaš pol-druugo uro.

Moderno jekleno pohištvo — ali kadar staršev ni doma.

Nova linija

Kakor je razvidno s pričujoče slike, so te obleke kakor iz leta 1900, samo da so krila odrezana, in sicer precej odrezana. Novost te linije je zažet pas. Zares je ozek in vitek in novi stezniki poudarjajo boke. Če so kdaj pisali in govorili, da so stezniki škodljivi zdravju, pa to

zdaj ni nič več res — kakor tudi še marsikaj drugega ne.

Da je ozki pas bolj viden, pa je na razpolago več sredstev. Najvažnejši pripomoček za to je pač široko krilo, ki ima včasih široko, modreu podobno partijo okrog pasu, če ne tvori bluzu spredaj konic, ki je potegnjena po krilu nizdol. Včasih pa je krilo nabrano kakor kmečko krilo, a je pa daljši, do bokov. Na prsih je bluzo ohlapna, rokavi pa tudi podčrtajo obilnejše oprasje. K širokemu krilu spada majhen klobuček iz krzna. Nekateri se videti kakor pičije gnezdo, ki v njem gnezdi ptiči raznih vrst. Semkaj bi pripomnili, da ima več ko polovico vseh žensk lase spet na tilniku, ne vemo pa, če jih imajo še ali pa že spet.

Vrh takih oblek oblečeš plašč iz krzna ali kak drug plašč, kasneje bo modern plašč, ki se po sredi zapenja, ali pa kratka kočemačka iz istega blaga, kar bo spomladni velika moda.

Zeliščna kopel

Takšne kopeli poživijo kri in so zlasti koristne pri izpuščaji, slabi prebavi in revmatizmu. Skuhaš ½—1 kg timijana, rožmarina in nageljnovih žbic v vrečici pol ure dolgo v loncu, kjer ni preveč vode, in izcedek vlijesh v vodo v banjo.

Kopel iz smrečja

Kopel iz smrečja, pa boš da si jo pripraviš iz tozadevnih praškov, esence ali doma narejenih izcedkov, brez dvoma jako dobro vpliva na zdravje. Skoraj zmeraj občutiš, kako te koža prijetno peče in pordi. To dražilo vpliva na kožo kakor masaža in s tem oživlja kri in prebavo.

Dalje pa se zato dobro počutiš po taki kopeli, ker vonj po smrekah ovesežujoče vpliva na duševno nastrojenje, kakor pogled na lepo pogrnjeno mizo izpodbuja tek do jedi.

Kemični zajtrk

Usodimo se za mizo k zajtrku. Lepo in čedno je pogrnjena, prt s pisanimi vzorci je radostna podlaga, na njem so sinje pisane porcelanaste skodelice in krožniki; pribor, ki ne zarjavi z ročaji iz umetne roževine, in še množica dobrih jedi: kava z vtepeno smetano, razlumenno presno maslo, med in žem (Jam = različno, vloženo sadje), hrustljate bele žemljice, jajca in tako dalje... Komu se ne bi kar silne pocedile? Gorje pa, če smo v družbi suhoparnega, strokovnjakega kemika, in da smo pri tem tako neprevidni, da ga vprašamo, kaj da je vse to!

Začnimo s prtom: belo platno? Ni, pač pa so tkana lanena vlakna ali bolje, vlakna od linum usitatisimuma, ki jih pridobivamo iz lanenih stebel, katere sušimo ali pražimo, točemo in jih odstranimo od ostalih delov stebela. Vlakna sestojijo iz celuloze, in so zato spričo kemičnih vplivov mnogo bolj odporni kot drugi deli stebela. No, in kaj je celuloza? To je polisaharid (poli = mnogo, sacharum = sladkor). Sestoji torej iz množice sladkornih molekulov.

O vезenini na prtu pač ni kaj reči. Je, ostanino kar pri umetni svili: celuloza, ki smo jo prej omenili in ki je tako trpežna, pa je v nekaterih spojinah vendarle topljiva; na primer v modrem bakrenokislastem amonijaku. Ta izhaja iz bakrenega vitriola in amonijaka, ki ga navadno poznamo kot salmijak. Ali se raztopi v ledenem jesihu, to je octova kislina, ki ne vsebuje prav nič vode; ali pa v jedkem kaliju, ki jo gospodinjice poznamo kot lužnato esenco, in v žveplenogljiku kot tako zvali alkalijski celulozi. Tudi po ovinkih spojin salpetrovih kislín celuloze (kolodijeva volna) je moči izdelovati umetno svilo. Te gošče raztopine pa pretlačijo potem skozi tanke luknjice bziklje, a snov za taljenje se iz-

pere. Tako dobimo nitke umetne svile ali pa tudi »dreva« nekaterih okusnih klobasic in zavojce za kečke, kar je vse iz celuloznih raztopin. Pisane, blesteče se barve umetne svile so katranove barve. A katran je vendar črna, smrdljiva maža — V surovem stanju že, a iz njega pridobivamo najkrajše barve in še mnogo drugih snovi, kakor zdravila, dišave, razstrelilne snovi. Vendar bomo zdaj govorili le o barvah. Tule, tale rumena barva, ima ime auramin in izvira iz tetrametil-pr-diamidoben cofero-nimida. Rečilo te le evetke se imenuje fuksin in je tako zvana triaminotrefanilmet-anova snov. Tale modra barva bo difidiroantrahinonazin, ali kratko: indantrenovno modrilo. In še na tisoče takih barv pridobivamo iz katrana, ki imajo pa vse, kakor vidimo, čudovito zveržena imena. — Vendar, pri prtu se ne smemo toliko zamuditi, da bi pozabili jesti, zakaj, lačni smo.

Zatorej si natočimo kave. Stoj, to je raztopina iz ogljikovih hidratov (karamelizovan sladkor), kofeina, klorogenove kisline, nekaj soli in še mastnih, eterič. olj. Eterična olja vsebujejo vsakovrstne dišaveke snovi in snovi za okus. Tisto, kar nas pa poživlja v kavi, ali v čaju, je trimetilksantin, ki ga poznamo z imenom kofein.

In zdaj mleko! Krava, ki nam daje mleko, brez dvoma ničesar ne ve, kaj je, na primer, emulzija maslene maščobe v mlečnem serumu? Zdaj pa smo prav tako brihtni kot krava! Emulzija! Maslena maščoba! Mlečni serum! Kaj je emulzija, bi pa že vedeli: to je fina in tesna porazdelitev dveh tekočin druga z drugo, ki nista raztopljivi. Mlečni serum — menda ni v kaki zvezi s cepitjem? Mlečni serum ni, pač pa je krvni serum. Serum so sploh vse tekočine, ki se tvorijo bodisi v človeškem ali živalskem organizmu, in ki vsebujejo vodo, soli, sladkor in beljakovine. A ostanimo pri mleku! Soli, predvsem sofate, potrebujemo za trdnost kosti; beljakovino (mlečni

albumin) imenujemo tudi kazein, ki ga uporabljamo pri siru. Potem je še mlečni sladkor v mlečnem serumu, ki povzroča luknje v siru. Tako, zdaj bi imeli tudi že sir, a kaj pa presno maslo? No, in maslova maščoba! Kakor vse maščobe, je tudi ta triglicerid, spojina glicerina in maščobnih kislin. Če se ta spojina razrahlja, se osvobodijo maščobne kisline, ki smrdijo in so trpkega okusa, in presno maslo je — žaltovo. Preden pa dopustimo, da bi postalo žaltavo, si rajši namažimo z njim kruhek in dodajmo še malo medu na vrh.

Kruh je iz moka, to vé vsak otrok. Toda kaj pa je moka? Pšenična moka, ki narejamo iz nje belo pecivo, sestoji iz skroba in klica; pa imamo spet polisaharid, namreč skrob. Hruetljata, zlatorumena skorja se tvori iz dekstrinov, ki nastanejo iz skroba, če ga razgremo. Dekstrini so pa prav tako polisaharidi, vendar sestojijo iz manjšega števila medsebojno spojenih sladkornih molekulov kot skrob, ki pa vsebuje spet manj sladkornih molekulov kot celuloza, zato so dekstrini v vodi raztopljivi. Skrob se le napne, celuloza se pa sploh ne zgane. Klej, ki se imenuje tudi aleuron, je beljakovina, ki je jako zverženo sestavljena. Sestavni deli vsebujejo dušičnate spojine, ki se zovejo aminojevke kisline, kot so glikokol, alanin, triptofan itd. Kruh je zato tako rahel, mehak, ker kvas raztopi skrob v sladkor in se sladkor spremeni v alkohol in ogljikovo kislino. Mehurčki, ki so v testu, se pri peki raztezajo in ga rahljajo. Zdaj pa tudi vemo, zakaj povzroča mlečni sladkor luknje v siru, ker začne kipeti zaradi bakterij in gliv.

Pa med! Sladkoba v njem izvira iz sladkorja invert. Sladkor invert sestoji iz zmesi dveh, tako zvaljenih novitih sladkorjev, in sicer iz sadnega in groznega sladkorja, ki pa le nista tako preprosta, kot je slišati, saj sestojita iz šestih

atomov ogljika, dvanajstih atomov vodika in šestih atomov kisika. Ker sta v tem ogljikovih spojinah kisik in vodik v takem razmerju kot v vodi, se imenujejo ogljikovih hidrati (hydor = voda). Ta dva preprosta sladkorja, ki se zoveta tudi monosaharida (monospedino), sta pa tudi paroma v sladkorju iz pese in trsa, zato se imenujejo trsni in tudi sladov sladkor in mlečni sladkor: disaharidi (di = dvojno, v paru). Zdaj pa vemo, kaj je med in kaj je sladkor. Ali pa si namažemo kruh rajši z žemom?

Tu imamo tako lepo grenak oranžni žem, ki tako krasno diši! Ta so eterična olja. V grenki oranži je v lupini tako zvano olje bigarade, ki vsebuje različne dišaveke snovi in snovi za okus s strahotnimi imeni, kakor: olje kritronel, decilaldehid, antranilovokisli metilester, limonencitril in tako dalje.

Toda, od same kemije so se jajca ohladila; ta so tako strašno muhasta sestavljena! Beljakovina, je menda, že znana, vendar vsebuje mnogo nerazrešenih ugank. Moremo jo razdeliti na ovalbumin, konalbumin, ovoglobulin, ovomukvid, toda o zgraji teh beljakovinskih teles iz aminojevkih kislin ne vemo skoraj nič. Mimo tega vsebuje beljakovina še maščobe, ogljikove hidrate in razne soli. V rumenjaku imamo nekoliko beljakovinskih snovi, maščobe in tako zvane fosfate (to so organske fosforove zveze), ogljikove hidrate in železnate pepelnate sestavne dele. Jajčna lupina je skoraj samo iz kalcijevega karbonata ali iz — apna. — Kako da se beljak tako strdi? Po domače povedano zato, ker se pač sešede in je v vodi neraztopljiv.

Kaj bomo še jedli? — Jaz, za svojo osebo, kar vstanem od mize, ker me od vse te učenosti že kar glava boli. Zato prosim, da mi da zgovorni gospod kemik prašek dimetilamido — formidimetilpirazonol, to se pravi — piramidon.

Moja prva učenka v Hamburgu

Prijatelju, skladatelj, je bilo znano, da sem še brez službe. Nobene besede mi ni šel, vendar sem slutil, da se je trudil, da bi mi kaj primerne priskrbel. Nekoč je moja žena prišla iz gledališča in mi je povedala: »Ravnatelj ti ponuja službo zborovodje pevovodje. Vodiš bi tudi glasbo pri operah.« Seveda mi je tudi kaj namignila, da bi ji ne bilo všeč, če bi to ponudbo sprejel. Še istega dne sem vprašal prijatelja za svet. Videti je bilo, da ga nisem presenetil in je brezbržno pripomnil: »Pevovodja... Veste, to 'e pot do pulta pred suflerko.« Razumel sem ga in sem bil prepričan, da je bila ponudba njegova zamisel.

Pripoznat sem moral tudi ugovore svoje žene. Pevovodja je moral biti vsak dan od devetih v gledališču je moral vaditi zbor, pripravljati ga, ponavljati. Pri vseh vajah na odru je moral biti navzoč. To je trajalo navadno od devetih dopoldne do štirih popoldne. In sleherni večer je prebil za kulisami...

Moje zdravje je bilo rahlo. Zdravnik me je večkrat opozarjal na moja nezanesljiva pljuča. Zakulisno orodje je bilo prečesto, saj je ondi šestdeset ljudi pelo po več ur skupaj. Srce me je vlečlo, a pamet je zmagala. Odklonil sem.

Čez nekaj časa nato mi 'e dejal prijatelj: »Ali bi me hoteli rešiti? Tu je neka dama, ki mi že tri leta piše, naj jo poučujem v glasbeni teoriji. Dasi sem jo vedno zavrnil, ne jeni s svojimi prošnjami. Ponuja mi smešno visok honorar, celo za Hamburg je ta vsota fantastična. Pisal ji bom, priporočil vas bom in vi me boste rešili. Prav?«

Seveda mi je bilo prav, saj ni bilo nobenega drugega izhoda, če sem se hotel kako ustanoviti v tem mestu. Čez nekaj dni sem prejel vizitko, ki 'e dehtela po majnicah: »Pričakujem Vas. Felicita Doré.«

Prijatelj mi je povedal naslov neznanke. Na levem bregu rečice Alster, ki tvori v osrčju mesta veliko jezero, sem našel v zatlišu starih dreves visoka, okrašena vhodna vrata, zvonec in zraven na zidu tablico z imenom: »Doré.«

Takšni prvi poseti mi niso bili nikoli pri srcu. Obojestranska plahost, zaskrbevanje, vprašanje glede na honorar — zmeraj sem bil vesel, če je bila za-leva pri kraju. A v tem primeru je bila stvar s- l-trana, saj sem prišel kot namestnik, brez d-e-začeljen, neznan tujec, namesto priznanega i-ka.

Pozvonil sem. Kakor na povelje so se na neka stranska vrata, a videti ni bilo nikogar. Le nekakšen čuden vonj je zaplaval vame. Vstopil sem na krasno urejen cvetoč vrt in pogled mi je radostno obstal na veliki trati, ki so se mimo nje vile z rumenastim peskom posute steeze, katere so kakor trakovi prepletale obsežno ploskev vrta. Koj nato sem uzel monadotropno hišo, ki so ji bile stene do strehe porizane z zelenjem, in neka' odprtil oken, in zaslišal sem akorde, ne da bi mogel spoznati, ali so to zvoki harfe ali klavirja.

Vhod za v vilo je bil odprt in na pragu je stala spletna v črni obleki in beli avbici. Vljudno, a brez besede mi je odzdravila in mi je pokazala vrata na desni, v pritličju. Srce mi je hitreje zatrepalo. Potrkal sem, za hip počakal, vendar nisem zaslišal nobenega poziva, da naj bi vstopil. Moral sem kar sam začeti. Spletna je bila tiho izginila in vsa, vzorno lična in izbrano opremljena hiša je vplivala, ko da ne bi nihče bival v njej.

Odprl sem vrata in sem vstopil v prostorno sobano, ki je sličila bolj dvorani kakor stanovanjski sobi. Nikogar ni bilo v njej. Ozrl sem se krog sebe. Kakor da bi bil ožarjen z umetno svetlobo, je stal na desni velik, črn klavir, po obliki sem ga koj spoznal, da je bil Steinwayeve vrste; od stegah so stale knjižne police, sredi sobane 'e visel dragocen lesenec, čigar brušena stekla so se mavrično lesketala. Na levi, je v kotu in socrračnem zatlišu stala velika miza, ki je bila obložena nekaj s knjigami, nekaj pa z miniaturnimi kipci; med njimi me je koj očarala krasno izdelana roka iz belega marmorja, ki je bila pravkar prejšnjena s sončnimi žarki, ki so se iz vrta zatekali v sobo. V zadregi sem obstal in sem skušal raman dognati, ali vodijo mogoče kaka vrata v so-vednje prostore.

Ali je ta začelna tišina trajala dolgo? Ne vem. Nenadoma je bila prekinjena. Za mizo je zadonel ljubeč glas: »Pozdravljeni — pristrčno pozdravljeni!«

In že sem držal v svoji roki roko izredne lepote — očividno original tiste, ki je bila v marmornju svezkovečena na mizi; hkrati sem začutil, kako zro zame globoke, žalostne oči, ki je njih žametasta črna še podkrepila bledoto nenavadno oblikovanega, malce tujerodnega obraza. Poljubil sem to roko, iz-kekel nekaj besed, in tedajci se je pojavila, spet nedolžno, ko da se je dvignila iz tal, starka helih las in v beli avbici, v črni obleki, ki je težko dhlala in o je vodila mlajša dama. »Moja mati in moja sestra.« Pozdravil sem obe, nkar sta odšli na vrt.

»Povedati vam moram, kaj bi rada,« je nadaljevala gospa. »Jaz dobro igram klavir, sem učenka Saint-Saëna in sem popolnoma vešča glasbene teorije. A jaz bi rada prodrila v globino, rada bi razumela to, česar ni moči napisati in nakazati, tisto skrivnostno, izven tostransko v glasbi. Rada bi prestopila tisto mejo, ki tako strogo loči dilentanta od resničnega umetnika. Vaš prijatelj je o vsem poučen in on mi je vas priporočil, zato mi je njegovo priporočilo poroštvo za to, da me boste dobro vodili.«

V naslednjem razgovoru sem se moral silno ču-diti nenavadni inteligenci: te svoje prve hamburske učenke in njenem obširnem obzorju, njeni zmožnosti presojanja, njenim izkušnjam v vsem in — njeni skromnosti. Svoje nazore je tako rekoč plaho razvijala, pri čemer se mi je vprašujoče zazrla v oči, kakor da pričakuje bolj ugovora kot pritrdila. Prišla eva na drugo področje. Sovražila je realiste in razumarje: »Spoštujem razum, a mu ne verjamem. Neresničen svet, svet v sanjah je bliže resnici. Kakšnega mneja ste vi? Verjemite mi, da bi me zanimalo razgovarjati se s prepričanim razumarjem. Ne morem si niti

predstavljati, da bi mogel kdo navzlic vsemu moder-nemu znanstvu zasukati nekakšen strah občutljive duše sprčo ugank v življenju, dalje tisto skrivnostno hrepenenje večno hlepeče, nezadovoljne in vznemir-jene duše, tisto čustvo, da smo rojeni za jutrišnji dan, kakor je zapisal Verhaeren.«

Vesela je bila moja naloga, da sem s takim duševno bogatim bitjem proučeval klasična in moderna glasbena dela.

Zmeraj sem se veselil najinih razgovorov in sem bil dva dni v tednu zaradi teh dveh ur tako rekoč v nekem vzhvičenem, vzvišenem nastrojenju. Krog gospe Felicite je valovilo nekaj skrivnostno privlačnega, in tudi vsa ta tiha hiša je bila napolnjena z nekakšno, tako rekoč sveto vzvišenostjo, kakršna je v prostorih starih samostanov. Najinim rednim »uram« so se kasneje pridružili večeri, ko sva se po prigrizku ušesda h klavirju in pregledala novosti vsega sveta, med njimi tudi dela čeških in ameriških skladateljev.

Nekoč, v neki zaupljivi uri, ko sta bili mati in sestra že odšli k počitku, mi je bilo dodeljeno, da sem smel pogledati v dušo svoje učenke. Kot hči španskega generala in Francozinje, se je vzgajala v Parizu, ker je očeta kmalu po rojstvu te svoje najmlajše hčerke zadela kap. Kmalu zatem je Felicita stric, ki je bil tudi višji častnik, umrl na ladi: med vožnjo po daljnem morju in ta je zapustil svoji ne-čakinji, ki jo je naravnost oboževal, svoje veliko premoženje. Bogato dednjo so kaj kmalu obkrožali šte-vilni snubci. Ker je bila jako inteligentna, si je izbrala za moža človeka, ki se je zelo zanimal za umetnost in je bil tudi darovit zanj. Pisal je pesmi, igral viol'no in je svojo zaročenko presenetil nekoč s svojo lastno skladbo, z romanco za viol'no in klavir. Poroko so obhajali le med domačimi. Kmalu po svetbi pa je Felicita doživela bridko razočaranje. Armand ni bil niti darovit niti plemenitega duha. Sledil so mučni nastopi in so pokazali, da eta mlada zakonca živeva vsak v svojem različnem svetu. Armand, po poklicu mornariški častnik, je bil poslan na daljšo vožnjo, in

ko je nekoč njegova ladja priplula v znano mesto v Južni Ameriki, se ni več vrnil na krov. Sele drug dan so ga pogrešili, ko ni nastopil svoje službe. Gospa Felicita je za vsa zadevo zelo pozno zvedela; dolgo časa je v nemiru preživela, ne da bi bila prešla niti najmanjšo vest o svojem možu. Odtlej je minilo štiri leta. Še zmeraj čaka z materjo in s sestro nanj. In njena mati ponavlja odtlej, če sploh kdaj kaj spre-govori, le en sam stavek: »Da, da, naši možje so nam odšli...«

Kot glasbeni učitelj sem bil spoznal mnogo dru-žin in tedaj sem moral, žal, samega sebe vprašati, zakaj je je usoda taka, da je najplemenitejša žena po-zakaj le je usoda taka, da je najplemenitejša žena po-zvezana z najnevrednejšim možem — in obratno...

Skoraj tri četrt leta sem hodil v žalostno hišo v dvoredu ob sinji Alsteri. Tako dolgo sem živel v čudovito lepih sanjah. Ko sem se po počitnicah vrnil domov in sem prišel spet v hišo gospe Felicite, sem dobil ondi novega lastnika in prejel sem pisanje od prijatelja, ki se je glasilo: »Hvala, hvala, hvala ti!« Takoj odpotujem v Francijo. Armand se je na smrt bolan vrnil domov. Bog s teboj, prijatelj moj. V des-nem vogalu je bil ushel listič vrtnice in spodaj dve črki: F.F. z dostavkom: »Doj! Nemara smo deli, kot si mislimo!«

Nehote sem se bridko zadet vprašal: Ali je to zdaj konec? Ali ne bom nikoli več videl teh globokih, krasnih oči? Nikdar več slišal tega jasnega glasu, tega resnega zvoka cerkvenih zvonov; nikoli več po-liubil te bele, svilnate roke?

Ali je mogoče, da se dve duši srečata in se takole ločita druga od druge? Ali sta le zato spoznali druga druga, da eta šli kot slučajna sprehajalca nekaj časa skupaj po svoji življenjski poti in se zdaj ne bosta nikdar več sešli?

A listič vrtnice molči; in nikogar ni, ki bi ga mogel vprašati. (J.B. Foerster.)

Due roži v dar

Kraj zavite, prikužno glavne ceste malega meta, je stala stara hiša z visoko streho. Do njenih izrezljanih hrastovih vrat so vodile kamnitne stopnice.

Ljubi Bog, prebivalci te hiše so bili sami etari in nadložni ljudje, ki so se zmeraj vzradostili, če so moge njih utrjene roke še odpreti velika vhodna vrata in se je razprostrla pred njimi široka veža, ki je imela na obeh straneh različna vrata. Kazala so pot v majhne kamrice, ki so v njih stare žene iz mesta preživljale svoje stare dni.

Hiša je bila last Petra Jelena. On sam je bival v zadnjih prostorih na vrtni strani, sicer je ves ostali del hiše prepustil mestu v uporabo. Saj ni vedel, počemu bi mu bila hiša in pomirjen je bil ob misli, da ni sam v tej veliki stavbi.

Nocoj je bil tih večer. Peter Jelen je sedel ves v dve gubi v svojem naslonjaču in pogledi njeg-ovih trudnih, motnih oči so mu begali po sobi okoli. Soba je bila jako prostorna, stene so bile obdane s hrastovim opažem, ki se je v niem lesketal odsvit svetilke, ki je stala na posebni mizici. Vsa oprava je bila nekoč brez dvoma jako lepa, zdaj pa je bilo vse zanemarejeno in zapuščeno.

Peter pa tega ni opazil. Njegovi dnevi so pote-kali enakomerno, bili so brez laeka in brez sonca in brez senc. Le nocoj je bilo drugače. Le nocoj se je dozdevalo, kakor da bi se bila neka skriv-nostna luč utrnila v njegovih očeh in je radi nje videl vse tisto, kar je bilo skrito za vsem tem, ki ga je obdajalo. Ta svetla luč je svetila njegovi duši, da je našla pot, ki že tako dolgo ni hodila po njej, pot iz današnje sivine v sijaj vse s soncem ožar-jene mladosti. V tej sobi je imela ta njegova mla-dost svetlišča in oltarje; tu je kot deček sanjal svoje prve sanje, tu je poslušal pravljice svoje ma-tere; tu je ves blažen zrl lučko pri jasicah in svečke na drevesčku; tu je kot mladenič stal ob strani mladenke na sveti večer in je z njo vred sanjal o sreči radostne bodočnosti. Kako zdavnaj je bilo že to, kako zdavnaj! In vendar ni ničesar pozabil, ampak je bilo danes po toliko letih vse epet pred njim, ker je vedel, da je nekdanja mla-denka iz davnih dni bivala že nekaj časa v tem mestu in je etanova la nedaleč od njega.

Peter pa tega ni opazil. Njegovi dnevi so pote-paj eobi eem in tja, držeč roke globoko v žepih in sklanjajoč svojo staro glavo na prsi. Čez čas je pri-stopil k oknu in je pogledal skozi nezastrite šipe na temni vrt. S temnega neba je padal sneg v ve-likih snežinkah in je pokrival grmičje in veje. Dolgo je Peter zrl ven, a njegove stare oči so bile motne in mrtve in niso ničesar videle. Le ko je zagledal, kako se je v sosednji hiši, ki je mejila na njegov vrt, zalesketala luč, se je za hip zdrzil in ni mogel odtrati pogleda s svetlih oken. Mi-getajoče sence plesočih otrok so begale po belih zastorih in nato je razvenelo vriskajoče petje, ki je bilo bolj in bolj vesela in zvonko.

Petru se je izvil globok, stakajoč vzdih iz prsi, obe roki je položil na okno in se prebridko raz-jokal.

Počemu vse te žalostne misli? In počemu so ga navdale vprav danes a tako muko?

Iznova je začel hoditi po sobi. Toda koraki so mu postajali bolj in bolj težki in počasnejši, dok-ler sledilni ni obstal pred omaro in vzel poble-delo sliko iz nje. »Tvoja Marija,« je bilo ondi na-pisano. Bog pomaga, kako dolgo je že odtlej! Dol-go, zmeden življenje se je razprostiralo med teda-njimi in današnjimi dnevi. Kaj je bilo, da sta se morala raziti? Ali je bilo to, kar mu je še zdaj v preklestvo njegovega življenja?... In nenadoma je stopil preden tisti dan, ko se je bila njegova ereča na koece razdrobila.

Počemu ti etari spomini? Saj jih je bil že zdavnaj zatrl, utopil v pijači. Zdaj pa je vstajal nekdanji čas iz noči. Kaj hoče od njega?

Spet je začel nemirno etopati sem in tja. Iz vseh kotov je štrlelo vanj kakor same temne, težke obtožbe. Sleherni kos pohištva mu je go-vo-ril, ta o njegovi materi, oni o njegovem očetu; ta o radostni mladosti, vsi pa o Mariji in njegovem hudem grehu in o izdajstvu. Toda on ni hotel ni-česar ne videti ne slišati, hotel je prepoditi vse b-pominjalce — pa je vendar ostalo vse pri njem.

Marija! Njegova Marija... Kdaj je že bilo vse to! — Kakšna je neki zdaj? Bogve, ali so tudi njeni lasje tako sivi kot njegovi? In ali še kdaj misli nanj? — Zdaj je spet v mestu in stanuje v hiši svojih etaršev, tam zraven cerkve. Kako dobro je poznal tisto hišico! Sicer ni bil odtlej nikdar več šel mimo nje, vendar jo je videl tako razločno kot nekoč.

Utrujeno se je naslonil nazaj in vse stare sa-nje so ramale mimo njega in tako je pozabil na svojo osamljenost.

Tedajci so se blizili težki koraki po hodniku in neki glas je vprašal:

»Ali ste doma, gospod?«

Prestrašen se je dvignil. »Sem. V temi sedim.«

To je bila Katarina, njegova stara služkinja.

»Tako, v temi sedite? Kaj takega, pa kar sami zvečer! Pojdite rajši v cerkev!«

»Prav, nemara pojdem.«

Potem je bil spet sam.

Dolgo je stal in okleval, ali bi slušal njen svet. Nato se je ogrnil s starim plaščem, tiho je šel pa veži in stopil skozi velika vrata na cesto.

Se zmeraj je snežilo. Vsa cesta je bila bela. Šel je tik ob hišah do trga. Tu ga je srečala ena izmed onih žensk, ki so etanovale v njegovi hiši. V rokah je imela šopek telohov, da si jih bo dala k svojim jasicam.

»Moj Bog, v tem vremenu pa hodite okoli!«

Ni ji odgovoril.

»Res, res, če je človek takole sam. Vse dneve ei lahko sam, samo na sveti večer ne zdrži.«

Ko ji ni odgovoril, mu je brž stisnila dva te-loha v roki in rekla: »Da boste imeli vsaj kaj za veselje!«

Odšel je dalje po snegu. Kmalu je stal pri cerkvi. Svetlo so se lesketala velika okna skozi snež-ni metež in orgle so bučale v nastajajoči mrak. Počasi se je približal in vstopil. Ali nenadoma se je zdrzil in noge so mu vzdrtle: v duhu je za-gledal svetla okna v hiši Marije. Nasloniti se je moral na eteber. Nato je šel trudnih korakov do hiše in se naslonil na ograjo. Skozi nezastrita okna je mogel videti v sobo. V sredi je bila miza. Neka žena je stala zraven, krasila mizo in zdaj pa zdaj odstopila, da vidi učinek okrasov.

Kaj to, to da je Marija? Ta vitka ženska v temni obleki in sivih las?

Zdaj je vse opravila, ušesda se je k mizi, skle-nila roke in se zagledala. Le na kaj je mislila?

Radostno patrkavanje se je oglasilo z zvonika. Glasovi so se prepletali, odbijali, peli. In potem so zavrsnili deški glasovi v cerkvi.

Drhtenje je prešinilo Petra in svetla solza mu je epolzela po uvelih licih.

Zdelo se je, da je tudi Marija zaslišala petje. Okrenila se je k oknu, smehljaj je šinil v njene poteze, kakor da bi ji na obraz posijalo sonce.

Počasi je vzel Peter roke z ograje. Domov bi moral, Pa ni mogel. V njem je bila sila, ki ga je držala, da je moral še in še gledati v sobo. Ta, ki stala v sobi, tej je prizadejala hudo bolečino, strl vse njeno življenje. Vsa ta leta je živel tjavendan, misleč, da ni nikomur nič dolžan. Zdaj je vedel, kako se je sam sebi lagal. Vendar svojega greha ni mogel več popraviti. Le eno bi bil rad zvedel: ali mu je ona odpustila, ali ga še zaničuje. Res je, ali more drugače, ko da ga zaničuje? Kakšen je po zunanjem videzu! Kakor potep, vse zanemar-jen! Ali bi smel iti k njej, ko ona vsa tako čista in ašana etoji pri mizi? Saj bi moral prej še da-mov, da bi se preoblekel v kak suknjič, kar jih ima še iz prejšnjih časov. Ne. Prav takega, kakr-šen je, naj ona vidi, da bo vedel, ali mu more od-pustiti ali ne.

Za hip se je še pomisljal; potem ga je poglala ieta sila, ki ga je prej pridržala, v vežo. A ko je obstal v veži, ga je bilo epet agram in strah in že se je hotel obrniti.

Tedajci so se odprla vrata in avetel pramen svetilke iz sobe je oplazil njegovo bedno postava.

Tam daleč je sreča

Tam daleč na moji planini pa cvetejo rdeče ciklame; namaka jih virček srebrni, prešerno šumljajo čez kamne — Izvira moj vir pod skalovjem, kjer rože dehtijo omamne med redkim, slabotnim grmovjem.

Tam vriskajo naši pastirji — njih pesem do neba odmeva; nad njimi v prejasni modrini zbor plitčič veselo prepeva.

Ah mrzla in pusta je ječa, kjer deklica mlada sameva.

Tam daleč, tam daleč je sreča...

(Marija Brenčič)

»Moj Bog, ti si, Peter!«

»Da, Marija, jaz sem.«

To je izrekel tiho in boječe.

Nobene besede več ni mogla ona spregovoriti, marveč je le stala in se z obema rokama držala za podboj pri vratih. Peter je v zadregi mečkal klo-buk, velikih, posebnih oči je zrl to ženo in proseče povzel:

»Ne boj se me, Marija. Prišel sem, ker drugače nisem mogel. Moral sem k tebi, da te poprosim odpuščenja. Vsa ta leta in vsa ta bolečina!«

Se zmeraj je bleda in drhteča stala pri vratih. »Pridil!« je rekla nato in drugega nič in je odšla v sobo. Šel je za njo. Ko sta bila notri in je njen pogled spozlzel po njem, je spet začel drhteti. Ona ni videla v njem tistega človeka, ki ji je bil nekoč zasekal tako hudo bolečino, marveč je gle-dala v njem samo uboga, nesrečnega, po življe-nju strtega človeka, ki si ni znal na razvaline svo-je mladosti postaviti novega življenja in je bil zdaj ves ubit, razmrčvarjen in propadel. Globoko se ji je zasmilil in mehko je dejala:

»Usedi se, Peter!«

Dolgo eta sedela drug drugemu nasproti in no-bene besede ni bilo slišati; a vsi dnevi njuneje življenja so romali mimo njiju v dolgem, žalostnem sprevodu.

Nato so se skozi toplo tišino prav tiha ogla-sile njene besede:

»Ti si postal neurečen, Peter, zaradi mene.«

Prestrašen je dvignil roke:

»Marija, nikar! Samo zaradi sebe sem nesre-čen! Tebi pa, Marija,« in glas mu je bil tresoč in trd in raskav, »tebi pa sem storil jaz neizmerno hudo.«

»Res je, Peter. A kdaj je že ta bilo! To mo-rava pozabiti. Zdaj nisem več nesrečna. Zdaj si le ti v nesreči. Ti ubogi revež.«

Tedaj se je ihteč skril glavo med dlani in ji je govoril o vsem svojem življenju. Ko je prenehel, mu je nalahno pobožala njegove uvele roke in pa-tem sta spet tiho sedela skupaj.

»Marija, še eno, eno mi povej: ali si mi odpu-stila?«

»Seveda, že zdavnaj.«

»Hvala ti, Marija. In zdaj grem spet domov.«

Tedaj se je Peter še enkrat obrnil nazaj. Svetlo so mu sijale oči. Bil je kakor presrečen otrok, ki si ne zna pomagati, ker ne ve, kam bi e svojo srečo.

Luč v očeh mu je spet ugaenila.

»Lahko noč, Marija,« je še rekel in je odšel. Že je stal zunaj in odhajal drajočiji korakov. Ona je stala na pragu, videla je njegovo bedno postavo in vse gorje njegovega življenja.

»Peter!«

Prav tiho ga je poklicala. Bilo je le kakor dih, pa ga je slišal in se je naglo okrenil.

»Marija! Ali si — ali ei mene poklicala?«

»Pojdi k nam, Peter. Pojdi k nam. Skupaj bo-va obhajala ta večer in si mislila, da se je mla-dost povrnila.«

»Jaz da bi — da bi — ta večer — e seboj?«

Glas mu je zamrl v ihtenju. Nato pa je izne-nada na vse glas vzkliknil: »Marija!«, se zgrudil k njenim nogam in pritlenil ušnice na njeno ozko, belo roko.

Mehko in pristrčno ga je pobožala po lasih. Nato ga je dvignila in ga odvedla k mizi.

Zunaj so brneli praznični zvonovi. Pobožnost je minila. Slišala eta ljudi na cesti, ki so se vračali iz cerkve, ališala eta vsele pristrčne čestitke in nato je vse umolknilo. Le drva v peči so praske-tala in luč v svetilki je po tišem brela.

Tedaj eta oba skupno pila čaj. In ko je tako toplo zažarelo po mali sobi, eta si spet segla v roke in dolgo zrla drug drugemu v oči kakor brat in sestra.

»Saj sem ti nekaj s seboj prinesel, Marija; dve roži. Saj je le teloh, a drugega nimam...«

(W. Lobsien.)

Otroški vozički naj-novejših modelov
Dvokolesa, motorji, trikotji pogrešljivi
Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

Filozof Schopenhauer je jako ljubil dobra je-dila. Ko je sedel nekoč za bogato obloženo mizo, se je obregnil neki navzoči diplomat: »O, kaj se tudi gospodje filozofi zanimajo za dobro jedajo in pijačo?« Nkar se je Schopenhauer odrezal: »Ali mislite, da je ljubi Bog ustvaril vse te dobre reči samo za tepe in osle?«

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kursu. Vrš vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček, račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: šte-vilka 1458-63, Ned Dienst; Luksemburg: šte-vilka 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Zapoznli gospod v cilindru, ki je bil, kot pra-vimo, težko nabasan: »Vi, slišite, pokličite mi avto, je zarenčal napram možu v uniformi.

»Kaj, se je ta zadri nadenj,« jzaj nsem noben hotelski vratar, marveč mornariški oficir.«

»Prav zato, potem mi pa pokličite barko.«

»Lepo te prosim, drži me, jaz moram kihnniti!«

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Seer sem vam že zaden puvedala, de sem tku čudna, koker de b bla bouna. Kua m prouzaprou tali, pa še sama prou dober na vem. Prehlajena vem de nistem, ke nč na kašlam, pa trga me tud pu žvot neko. Tu more bit neki drugja. Sej sem se zaden še ubrnila na tistga gespuda dohtarja, ke »Sluvenčuve« naručeni ke kar zastojn rad pucaja, če mu puveja, kua jim tali. Jest sem soja bulezen tku na droben pupisala, de mu ja bi nistem mogla. Jest sem usak dan pračkvala, de m bo kašne purlice, al pa kašna žaba prprouč. Pa veste kua m je nazadne gespud dohtar udguvuru: Reku m je. de b bla za moja bulezen še ta narbulš božja mast. Prauja, de je Iblana deželno stolno mesto, pa je ena figa. Iblana je še zmeri douga vas, koker je bla u tisteh časeh, ke sma pr Iblan se šaj-terga smeti puberal.

Puglejte! Ke sem jest zvedla, de b me edin božja mast pucajala, sem hiter pubrala ves dru- biž, kulker sma ga mel pr hiš in letela ud ene aputeke du druge, de b dubila čist frišna božja mast. Pa miselte, de sa ja mel u kašen aputek? Kamer sem pršla, sa me ta peru prou debel gledal, ke jih je blu sram puvedat, de ja nimaja. Pol nazadne sa m pa rekel, de jim je glih kar usa puša, da de ja že maja u Zagrebe naručena in ja usak dan pračkujaja.

Zame je blu tu strašen naroden. Kene, jest na morem rečt, de nej bulezen še tulk potpri, de boja iz Zagreba božja mast pusla. Bulezen na puza nubenga izgovora. Jest se pa tud tku čuden pučutem, de kar pračkujem, kdaj m bo cinkloh zazgunel. Ze ene par mescu nimam nubenga apeti- ta več. Keder mam pa glih slučajan mal apeti- ta, pa pr hiš nimam kej za prgrizent. Tku de je zmeri uske narobe. Tud nubene rože m več na pumagaja. Prou res m je kar za scagat.

Tu me pa še ta narbl skrbi, ke m je začeu zdej zadne dni, tud mož neki dol jemat. Ta mrcina je skori usak teden za ena kila laži. Lepu vas prosem, če bo štu tu ceu let tku naprej, kone leta sploh nubenga muža na bom več mela. Kene, ke je blu še zdrou, je vagu celeh sedemdeset kil. Ce bo skuz ceu let usak teden za ena kila šušu, bo čez en let vagu sam še osemnajt kil. Kua pa bom pol s takmu dedcam? Druzga muža pa tud več na maram, ke vem, de tku ubugliuga muža na bom več dubila. Sej se je tud ta preč, ke sva se uzela, neki zmrdvou. Ke sem mu jest pukazala, de čem jest ura navijat, me je začeu pa ubugat. Kar z roke m je, če mu kašen pur- manu beder pukačem. Sam tu ga pa na morem udvadet, de b na hodu usak večer h tistem sejam. Tu mu je mende že kar prrujen. Soje čase sem mu večkat ta večer krokajne naprej vrgla. On m je pa kar ajnfoh u kšit zabrusu, de nej bom vesela, de kroka. Če bo zmeri duma čepou, se ga bom prekmal naveličala. Pa je mou prou.

Pa kua se bom tlela prtužvala, ke zatu na bo nč bulš? Seer pa tku nubemu človek na gre tku, koker h mou rad, de b mu štu. Kene, kul- ke je blu zdej eneh prtožb sam zavle uremena. Pu- seben sneg, ke je ležu pu našel cestah, je ldi etrašen u uči bodu. Usi časupisi sa zabaulal čez te nagručne ceste. Tu pa na pumiselja, de se taka packarija na da udpraut, koker de b mignu. Sej vender usak ve, de je še elu Bug, ke je vender usegamugočen, nucu šest dni, de nam je svet ustvaru. Lepu vas prosem, kuku morma pa

pol ud gespuda župana pugervat, de b skrbou za tu, de b ble use ceste kar čez nuč pučedene. Cu- prati ni znou še nuben župan, kulker je men znan. Ce b bli mal bi pr gnarjeh, b mogel bolt najet tulk brezposelnih, de b lohka sneg, keder b začeu jti, luvil kar u luft, pa ga u Iblanca metal. Tu b se dal naredit, ampak tu b tud kuštal, de b Iblancanem spet na blu prou, ke b mogel še viši cestne duklade plačvat. Zatu jest mislem, de boma velik na bulšem, če lepu mou- čema, pa pučakama, de sneg sam zgine. Seer pa grde ceste nahter lde tud ubrajtaja. Puseben šu- štarjem prideja prou, ke maja taka konkurencja, de hmal še za naslan krop na boja več zaeleži. Ce sa ceste prou razrukumauhane, je pa zmeri kašna flikarija.

Tisteh večnih prtožb jest kar na morem slišat. Sej sa nam prouzaprou zmeri sam na škoda. Pu- glejte, kuku boma gor plačal zatu, ke sma se zmeri prtužval, de je naš špetau za naše putrebe velik premejen. Seveda, mi sma bli prou trden prepričan, de nam boja tist gespud, ke maja pr našmu špetale ta velka beseda, hiter prskuži na pumuč in nam tak špetau sezidal, da bouniki na boja mel lohka sam usak soja pojšla, ampak še plesne veselice boja lohka not prrejal, če se jim na bo lubil pu pojstlah valat, keder jim bo kej udlegel. Pr smučajni in pa pr drugeh takeh špor-

teh, ke jih že zavle telesne vzgoje lde bedu ub- rajtaja, sa s začel kar hiter nuge, ruke al pa tud rbra lomt, sam de b pršli hiter u špetau.

No, in kuga maja zdej ud tega? Jest sem kar vesela, de se nistem tud jest začela s smučem pu enege valat, koker sa se drug. Zdrauje je le useglih velik bulši, koker pa ta narveči špetau, sem s mislela, pa sem raj duma za peča sedela, če prou je bla mizla, koker de b soje rebra reskerala.

Ja, tu vam morem tud še puvedat, kuku je blu s tista božja mastjo, ke sa m u aputek rekel, de jim je zmankala in de ja usak dan pračkujaja iz Zagreba.

Ene šternajst dni sem čakala najna in bulečine putrepeži prenašala. Ke me je pa začel usak dan bi klai pu črevih, sem pa useglih etupila u apu- teka prašat, če sa že dubil iz Zagreba božja mast, ke sa ja mel naručena. U aputek pa nistem dubila tistga gespuda, ke m je mast ublubu, am- pak ena gespa je bla noter. No, in ke sem ja prašala, če sa že dubil božja mast, sem ja spraula pa u taka zadrega, de je kar usa rdeča ratala. Ke s ni mogla z nubem izgovoram več pumagat, m je pa kar pu pravie puvedala, de bože masti na bom dubila u nuben aputek ne u Iblan, pa tud u Zagreb ne, ke bože masti aploh ni. Božja mast je prouzaprou potplenje. »Kar s putrepej- nam se še maže naprej, koker ste se mogel tud zdej, da bo dober, če na tem svetle ne, na umnu pa prou gvišen,« je še rekla gespa, pa m urata udprla. K. N.

Šah

Naš vodilni šahovski klub LŠK je imel imel svoj redni letni občni zbor, na katerem so člani z navdušenjem in priznanjem sprejeli poročila od- bora, kateremu je uspešno predsedoval g. prof. Oster. Klub se je po enem letu delovanja tega odbora postavil na trdne noge in se mu odpirajo za bodočnost, pod vodstvom novo izvoljenega iste- ga odbora, najlepše perspektive. Šahovski življe- nje v klubu je sedaj na višku. Pri tekmah za prvenstvo Slovenske šahovske zveze sodeluje klub s tremi moštvii, od katerih prvo moštvo nima kon- kurenta za prvo mesto, drugo moštva pa ima naj- lepše izgleda za drugo mesto. V kratkem se bo pričel klubov prvenstveni turnir za prvi razred, in ožji turnir za drugi razred, pri katerih bo igralo okrog 30 igralcev. Pričakovati je, da bo ta poživitev v klubovem življenju rodila sadove in da bo klub kmalu dosegel višino, kakršne do se- danj še ni imel.

V boju med velemojstrom Bogoljubovim in Eliskasesom gre Bogoljubovu zelo slabo. Po zmagi v prvi partiji je remiziral v drugi, četrti, peti in šest partiji; tretjo, sedmo, osmo in deveto par- tijo pa je izgubil; rezultat po deveti partiji je 3:6 za Eliskasesa. Značilno zanj je, da igra v začetku zelo dobro in prihaja v boljše pozicije, zata potem popusti in izgubi. Njegovi živci najbrž niso več kos živavi in solidni igri mladega špor- tnika Eliskasesa. Že po sedanjem rezultatu matcha je jasno, da ga je Eliskases po moči presegel in da mu bo moral prepustiti prvenstvo.

V Rusiji bo turnir kmalu končan, toda vele- mojstri: Flohr, Keres in Reshevsky še vedno ne morejo na površje. Po dvanajstem kolu sta bila v vodstvu Rabinovič in Makagonov, Keres je izgubil vsega tri partije, in sicer z Makagonovim, Rago- zinom in Tolušem. Partijo z Ragozinom danes grinašamo.

Ragozin : Keres

1. e2—e4, e7—e5; 2. Sg1—f3, Sb8—c6; 3. Lf1—b5, a7—ab; 4. Lb5—a4, Sg8—f6; 5. 0—0, b7—b5; 6. La4—b3, Lf8—e7; 7. Tf1—e1, d7—d6; 8. e2—c3, 0—0 (običajnejše je Sc6—a5, Lb3—c2, c7—c5 itd); 9. a2—a4, b5—b4 (tu je prihajalo v

poštev Lc8—g4 ali tudi Lc8—d7); 10. d2—d4, e5—x4; 11. e8—d4 (beli ima sedaj zelo močno sre- dišče, ki ga črni ne more uspešno oslabiliti), Lc8—g4; 12. Le1—e3, d6—d5 (s to potezo si črni po- ložaja v središču ne zboljša); 13. e4—e5, Sf6e4; 14. a4—a5 (preprečuje Sc6—a5 in a6—a5), Sc6—g7; 15. Sb1—d2, Kg8—b8 (s tem začena črni s še večjimi zapletljaji, v katerih se pa beli dobro spozna); 16. Lc8—f4, f7—f5; 17. e5—f6, Le7—f6; 18. Sd2—e4, d5—e4; 19. Te1—e4, Lg4—f3; 20. g2—x3 (beli brez nevarnosti sme dovoliti za kmeta oslabilitev rokade, ker ima dva močna lovca), Sc6—b5; 21. Lf4—e3, Tf8—e8; 22. Te4—g4, c7—c6; 23. Dd1—d3!, Ta8—a7 (črni namerava še s Ta7—d7 napasti d kmeta, toda mu to beli na lep način prepreči); 24. Dd3—e4, Dd8—d5 (beli bi imel sicer presilen napad); 25. Dc4—d5, e6—d5; 26. Lb3—d5, Te8—d8; 27. Ld5—c4, Sb5—d4; 28. Ta1—d1!, Ta7—a8 (Sd4—f3+, Kg1—g2, Td8—d1, Le3—x7 bi vodilo tudi k porazu, ker bi prednost belega na damskem krilu hitro odločila); 29. Kg1—g2 (še enostavnejše bi bilo Le3—x4, Td8—d6, Td1—d3 ali Kg1—g2 j grožnja Lx16 in obrdži figuro) Sd4—f5; 30. Td1—d8, Lf6—d8; 31. Le3—b6!, Ld8—f6; 32. Le4—d5, Ta8—b8; 33. Tg4—b4, g7—g6; 34. Ld5—e4, Sf5—h4+; 35. Kg2—h3, Sh4—x3; 36. Lb6—d4! (dobi kvaliteto), Tb8—f8; 37. Tb4—b8, Sf3—d4; 38. Tb8—x8+, Kh8—g7; 39. Tf8—a8 (s Tf8—f7+ bi dobil beli lovca na f6) Sd4—f5; 40. Ta8—a7+, Kg7—h6; 41. b2—b3, Lf6—d4; 42. Ta7—x6, Ld4—f2; 43. Ta6—c6, Kh6—g5; b3—b4 in črni se je vdal.

Številnica

1 2 1 8 9 gora na Notranjskem
2 1 13 8 10 breztelesno bitje
3 8 14 3 4 del telesa
4 15 16 8 11 vrsta zvoka
5 6 17 18 8 ženski ročni izdelek
6 10 6 4 1 nekdanja Troja
7 8 17 8 12 neumen človek
8 17 6 18 2 pripovedno pesništvo

V prvi in zadnji navpični vrsti dobiš, brano od vrha navzdol, željo »Slovenčevec uprave«

za odmev, 82. nemško moško krstno ime, 83. es- stavina znaka, 84. natančen rokodelec, 85. naslov Sofoklejeve tragedije, 86. trgovski izraz za pred- plačilo, 87. spletni lasje.

Navpično: 1. prvi vladar zahodnih Slovanov, 2. prostor v gledališču, 3. boginja starih Grkov, 4. tuja beseda za zgodovinske zapiske, 5. domač rokodelce, 6. prostor za igre in boj v starorimskem cirkusu, 7. gospodinjstvo opravilo, 8. vrsta blaga, 9. kraj na Zgornjem ptujskem polju, 10. naslov duhovne igre Josipa Feltena, 11. raziskovalec jam, 12. velika lesena klada, 13. hrvaško žensko krstno ime, 14. velika nestrupena kača, 15. tuja beseda za gospo, 27. cerkveno opravilo, 28. strupena žu- želka, 29. tuja beseda za zdravilo, 31. kraj nad Tržičem na Gorenjskem, 32. tuja beseda za upra- vitelja, 33. japonski denarna enota, 35. poljska cvetlica, 36. rimska pozdrav, 37. druga beseda za običaj, 39. vrsta davščine, 40. pripadnik izumrlega naroda, 41. epodnji del noge, 42. tuja beseda za pleme, 43. življni nadležna žuželka, 44. domača perutnina, 49. najvišje bitje, 50. mesto ob Adizi v severni Italiji, 52. švicarska pokrajina, 53. del naslova, 59. stara denarna enota, 60. zemeljski kon- tinent, 61. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 62. tuja beseda za nasilje, 63. ruska sveta podoba, 64. dan v tednu, 65. državica v Južni Ameriki, 66. pripadnik izumrlega naroda, 67. reka v zahodni Rusiji, 69. rečica na Štajerskem, 70. pristaniški kraj ob izlivu Marice v morje, 71. vojaški odde- lek, 73. ud družine, 74. druga beseda za oblubo, 75. pritok reke Drine, 88. ženska oseba iz svetega pisma, 89. reka v severovzhodni Afriki.

Rešitev ugank z dne 22. januarja

Rešitev križanko

Vodoravno: 1. koš, 4. ura, 7. pav, 10. Abo, 13. vol, 16. epoha, 17. tovor, 18. ekipa, 19. salo, 20. kot, 21. azil, 22. ocel, 23. iva, 24. bes, 25. tla, 27. jez, 29. era, 31. nalič, 33. krava, 35. žival, 37. Abel, 39. Krm, 40. Piva, 42. Dane, 44. med, 45. Uri, 46. Laze, 47. Hasan, 48. Odesa, 50. pero, 51. bar, 52. oda, 53. Samo, 54. sova, 55. tat, 56. Irak, 58. obrara, 61. Keres, 63. trata, 65. rak, 76. abe, 69. Cer, 70. alt, 71. pes, 72. Irak, 74. utopija, 77. vera, 79. devon, 80. Anina, 81. koran, Ada, 83. lan, 84. oče, 85. sad, 86. Una.

Navpično: 1. kes, 2. Opava, 3. šola, 4. uho, 5. rakev, 6. Atos, 7. pot, 8. Avala, 9. voz, 10. Arij, 11. belež, 12. oko, 13. vice, 14. opera, 15. lat, 23. Ina, 24. bil, 25. trn, 26. avizo, 28. zidar, 30. Alema, 32. led, 33. kri, 34. ave, 36. vas, 38. beda, 39. kras, 40. para, 41. ah, 43. nada, 44. Mosor, 45. Uosra, 46. Levece, 49. Ema, 50. pok, 51. bas, 62. Oka, 55. Ter, 56. irt, 57. ras, 59. bared, 60. Abuna, 62. Repič, 63. tlaka, 64. teran, 66. kava, 68. etan, 70. Ajas, 71. Peru, 72. Ida, 73. kol, 75. ono, 76. ime, 77. vod, 78. Ana.

Rešitev posetnice

Mehanična delavnica

Rešitev besednice

Stara navada železna srajca.

Razvezano snopje

Rimska literatura

Rimska literatura se deli v glavnem v pet delov.

I. Narodna ali nacionalna literatura do leta 240 pred Kristusom.

Rimska država je od svojega začetka do leta 240 pred Kristusom svoje narodno pesništvo in pisateljstvo. Pesniki in pisatelji so pesnili in pi- sali ne ozirajoč se na druge narode. To je doba, v kateri je literatura samostojna, narodna ali na- cionalna.

Pesništvo in pisateljstvo je tik v začetku. Po- časi se razvija z državo skupno, ne mende se za tuje pesnike in pisatelje.

II. Ko se rimska literatura opira na grško od 240—80 pred Kristusom.

Rimska država se počasi razvija. Često se do- godi, da je politični vrhunec tudi literarni.

Ravno v tej dobi je bila na višku moči in literature, visoko kulturna država »Magna Grae- cia«. Magna Graecia je bila država v Južni Italiji in na Siciliji.

Rimski pesniki in pisatelji se naslanjajo na visoko kulturne grške pesnike in pisatelje. In to se godi skoro 160 let; to je deset let več nego pol- drugo stoletje.

III. Zlata doba — od 80 pred — 14 po Kri- stusu.

Ta doba je razmeroma kratka in se deli v dva dela:

a) Ciceronova zlata doba in

b) Avgustova zlata doba.

V tej dobi — zlati dobi — so se uresničile be- sede politični vrhunec, vrhunec literature. In to se je zgodilo po dolgih desetletjih obstoja velike rimske države.

V tej dobi ima rimska literatura najslavnejše mo- že literature, a ne samo v literaturi, temveč tudi v politiki.

a) Ciceronova zlata doba.

V zlati dobi rimske literature — v Ciceronovi zlati dobi — so z zlatimi črkami zapisana imena — Ciceron, Caesar, Korneliji Nepos!

To so trije največji možje — govorniki — zlate dobe.

V tej Ciceronovi dobi je bila na višku proza ali nevezana beseda.

b) Avgustova zlata doba.

Ta del zlate dobe — Avgustove zlate dobe — ima svoje velike možne pesnike — Virgil, Horac, Ovid, Tit Livij.

Ti štirje možje so največji možje Avgustove zlate dobe.

V tej dobi je na višku vezana beseda ali pesništvo.

IV. Srebrna doba od leta 14—117 po Kr.

Ta doba, daljša od zlate, se zlati v nejasni luči oddaljuje.

Rimski pesniki in pisatelji nazadujejo v lite- raturo, z literaturo pa nazadujejo politično življe- nje velike rimske države.

V. Razpadanje od leta 117 do propada rim- ske države.

Zapadno rimska država je propadla in z njo je propadla tudi literatura.

Pesniki in pisatelji ne pišejo v knjižnem, ampak v narečnih jezikih. Latščina ni prietna, temveč zelo, zelo popačena, napačna in spreme- njena.

Tehnika

»Dornier Do 26«

Velikih skokov in presenečenj v razvoju letal danes ne moremo pričakovati. Gradnja je tudi v tej panogi tehnike že toliko napredovala, da dosti bolj gotovo lahko pričakujemo počasen razvoj, kakor pa nenadne nove rešitve posameznih problemov, ki jih rešujejo konstruktorji. Eno iz- med takih zanimivih novosti so vgradili tudi v orjaško letalo dornierjevih tovorn »Do 26«. Že številke same nam vzbujajo pozornost, saj ima na- loženo letalo težo 20 ton. Namenjeno je za preko- oceansko službo nemške »Lufthansa« in lahko leti nepretrgoma 9000 kilometrov daleč. Največja hi- trost, ki jo zračni orjak dosega, znaša 335 km na uro. Letalo je visokokrilce, ki je namenjen za start in pristajanje na vodi. Letalo ima štiri motorje, v vsakem krilu nameščena po dva, in sicer tako, da ima eden motor vijak pred nosom krila, drugi motor pa za njim. Da bi se zvečala varnost leta, je letalo tako zgrajeno, da lahko leti, seveda z zmanjšano hitrostjo, tudi če mu dva motorja od- povesta. Pri motorjih je zanimivo to, da se zadnja dva motorja lahko dvigneta za višino kakih 40 cm. »Copate«, ki naj poskrbijo za to, da ostane letalo na vodi v vodoravni legi, so pritrjene na vsakem krilu po ena, ter se dajo po odletu dvigniti in spravi v krilo, a čimer se obfutno zmanjša zračni upor letalečega aparata. Razpetina »Do 26« znaša okoli 30 metrov. Dolnji del trupla je izdelan kot čoln, ki drži letalo na vodi. Njegova notranjost je razdeljena na osem zrakotesno zaprtih predelov, ki naj poskrbijo za to, da se letalo ne potopi tudi v primeru kakih poškodb.

Za židano voljo

Vljudnost. Pripetilo se je v Rusiji. Kdor le more, ostane zvečer doma pod streho, kajti vsakdo nima kožuha, ki naj bi ga varoval pred mrazom. Tatovi ali pocesni roparji pa posebno radi prežijo na kožuhe. Nekega večera je hitela proti domu bogata gospa, ko jo ustavi dobro obložen možki: »Gospa, tod je nevarno hoditi ponoči brez var- stva. Ako dovolite, vas spremim do vrat.« Dasi- ravno tuja ni poznala, je bila vender vesela za- ščite, in ko sta prispela do vežnih vrat, se mu je primerno zahvaljevala. »Gospa, ni vredno omem- be. Ceste so polne tatov, ki bi vam lahko odvzeli vaš lepi kožuh. Tudi jaz sem eden tistih, a vas nisem hotel oropati v tako mrzli noči. Prosim, bodite tako ljubeznivi, pa mi kožuh izročite zdaj.«

Previdno. Lastnik cirkusa Malafati je koncem tedna zbral svoje osebe k sebi ter mu dopovedal, da so časi slabi, dohodkov malo, obisk predstav čuda slab »Prejšnji teden sem vam mogel izpla- čati le polovico zaslužka, zdaj pa je še slabše. V blagajni je denarja samo še za tri osebe. In sicer dobijo denar Herkulea, najmočnejši človek, David, krotilec levov in Griper, prvak boksarjev.«

Besednica

Prestolnica, ničvrednež, naočarka, ikonostas, Sljeme.

Iz vsake beseda vzemi po tri zapovrstne črke, ki ti dajo pregovor.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17				18			19			
20				21			22				23			
24				25							26			
27	28	29		30	31	32	33		34		35	36	37	
38			39	40	41			42	43	44				
45					46					47				
48	49	50			51	52		53		54	55	56		
57					58					59				
60			61	62	63	64				65	66	67		
68					69	70	71			72	73	74	75	
76				77			78			79				
80				81			82			83				
84				85			86			87				

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelejših črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. umetniški izdelek, 5. del stro- he, 8. druga beseda za prostor, 12. druga beseda za napor, 16. angleško pristanišče in trdnjava v južni Arabiji, 17. velik ptič, 18. ženska oseba iz svetopisemskih zgodb, 19. druga beseda za upa- nje, 20. priprava za merjenje, 21. druga beseda za stoletje, 22. nepravil oče, 23. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 24. večja ploskovna mera, 25. cerkveno prekletstvo nad brezbožnikom, 26. stolpna in strjena ruda iz ognjenikov, 27. stara mera za tekočino, 30. tuja beseda za drevored,

34. večje leposlovno delo v prozi, 38. slovnični iz- raz, 41. igra s kartami, 43. sedanje nemško mesto iz bivše Češkoslovaške, 45. zadnje telesno poči- vališče, 46. nekdanje ime za sedanjo Ljubljano, 47. vrsta listnatga drevja, 48. vrsta jedi, 51. po- krajina v severni Afriki, 54. boginja starih Grkov, 55. domač rokodelce, 56. tuja beseda za prijeten vonj, 57. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 58. južna rastlina, 61. kuhinjska začimba, 63. na- ziv za prvotni latinski prevod svetega pisma, 65. vrsta prtilikavih konj, 68. prostor za kmečko peč- jo, 72. druga beseda za ovitke, 76. vrsta eksotič- nega drevja, 77. kraj pri Domžalah, 78. naslovna oseba iz Gotovčeve opere, 79. reka na Madžar- skem, 80. druga beseda za bedo, 81. druga beseda

Naš domači zdravnik

S. M. B. p. Lj.: 31 let ste stari. Od 4. poroda ste čutili bolečine v križu. Ugotovili so vam revmatizem in vas tudi zdravili za to. Imeli ste zelo močno čiščo, ki je trajala po 7 dni. Pri ponovni preiskavi po dveh letih so dognali, da vam raste goba na maternici. Dali ste se operirati. 7 mesecev po operaciji še vedno čutite bolečine v hrbtu. Čišče imate manj, pač pa veliko belega perila. Po zdravniškovi nasvetu delate redno kopeli, drugih zdravil ne uporabljate.

Bolečine v križu so lahko v zvezi s čisto samostojno boleznijo, kakor so vam že dognali. Lahko pa so v zvezi, oziroma posledice zgoraj opisane nadloge. Prav tako je tudi belo perilo brčias v zvezi z opisanimi spremembami na maternici. Da ni še vse v redu in dobro, najbolj jasno priča dejstvo, da čutite bolečine prav v navedenem primeru. Svetujem vam, da greste na pregled v bolnišnico, kjer vam bodo lahko in dobro svetovali, ker vas poznajo že od operacije.

M. B., Zagreb: 20 let ste stari. Končali ste gimnazij in se poročili. O najvažnejših stvarih in dogajanjih v zakonu pa ste prav malo poučeni. Pred vami se razgrinja nov svet. Zadevate ob težavi, v katerih si ne veste ne pomoči, ne sveta. Spolna vzgoja je zelo trd oreh tudi za izkušene, pametne in resne vzgojitelje. Nič ni čudnega, če se večina staršev izogiba temu vprašanju in prepusti otrokom samim, da si iščejo poti skozi ta labirint. Težko je dobiti tudi primerno resno knjigo, ki bi fanti, deklet res poučila o tem. Večinoma se prodaja to v brošurah in brošuricah, ki niso pisane iz ljubezni do doraščajočega rodu. Po navadi več škodujejo kakor koristijo.

O zakonu pravijo, da je z medom namazan križ. Ko se použije med, ostane samo križ. Dobrine morate zajemati pametno, trezno, ne vsega naenkrat! To velja zlasti za moža! So določena razdobja, prav kakor vi sami omenjate, ko se mora biti iz spoštovanja, obzirnosti do žene in tudi z estetskega čuta odpovedati. Tega, kar vi omenjate, se vam sicer ni bati. Vendar pa ni to dostojno in vredno človeka. Prav je, da skrbite za snago med čiščo, ne smete pa pretiravati! Notranja izpiranja so škodljiva! Omejite se na zunanje delo. Kopeli, ki jih jemljete za noge, vam ne morejo škodovati. Varujte se pa prehlada! Za bolečine imate dovolj zdravil na razpolago. Zakasnitev čišče je odvisna od takih faktorjev, da ne morem povedati, kaj je pri vas vzrok. Vendar pa teh par dni ne pridejo v poštev. Po Knaus-Oginovih doganjih je največja verjetnost spočetja od 12. do 19. dne, računano z dnem nastopa čišče. Kaj vam povzroča bolečine, kadar greste na vodo, vam bo povedal zdravnik. Obrnite se na ginekologijo.

F. S. S. o. D.: Pred 14 dnevi ste opazili na očeh rumeno barvo. Ugotovili so vam, da imate zamašeno izvodilo. Predpisali so vam dijeta. Ne poudarite se pa nič boljše. Postali ste čisto rumeni, po životu vas močno srbi, teka nimate, zaprti ste. Kakšna hrana je najbolj primerna in koliko časa traja ta nadloga?

Zlatenico imate. Nastopa rada po prebavnih motnjah. Sumim, da bo to tudi pri vas vzrok. Včasih je samo znak druge težje bolezni (žolčni kamni, bule na jetrih itd.). Uživate toplo, tekočo, brezmesno in nemastno hrano. Tudi mlečnih jedi se ogibajte! Uživate pa veliko sladkorja (močno oslajen čaj, jabolčno čežano, oranžano, limonado). Proti srbenju se mažite z limoninim sokom. Užijte vsak dan na tešče žlico Karlovarske soli v kozarec vode. Čež trehuh si devajte tople obkladke. Če so samo prebavne motnje vzrok nadlogi, traja mesec pa tudi več.

A. B. D. p. K.: Vzrokov za glavobol je mnogo. Na kliniki so nam predavali o njih po cele ure. Kako naj na daljavo uganem, kaj vam povzroča glavobol. Kolikor morem razbrati iz vašega pisma, se mi zdi, da bodo živci, ki vam nagajajo. Najboljši svet, ki vam ga morem dati je ta, da se izogibate vsega tega, kar vam škoduje. To veste sami najbolje, ker ste mi našli celo procesijo.

Isti: Poročili bi se radi, pa nimate korajže. Tudi v tem primeru je težko svetovati. Menim, da ste preveč malodušni in vas že misel sama, da ne boste uspeli, vodi do neuspehov. Bodite bolj samozavestni! Večja težava pa je, če imate kakšno organsko napako. Preden se torej odločite, se morate posvetovati z zdravnikom, ki naj vas pregleda. Ne filozofirajte preveč! Kozarec dobrega vina vam bo le v korist. Sonca in dobrega zraka vam ne manjka. Dovolj ga je v vašem lepem kraju. Po delu pa si poiščite dobre družbe, poštenega razvedrila.

L. A. 39: Po Knaus-Oginovi teoriji je možno približno teden dni. V dobi pa, ki jo vi omenjate, ni možno.

A. C. R. o. S.: Iz vašega kratkega opisa vam pri najboljši volji ne morem povedati, kaj je vzrok srbenju. Namažite si erbeče dele s citronovim sokom.

C. Lj.: O nadlogi sem že veliko pisal. Svoje odvise energije izpeljite v drugo strugo in jih izprajte v študiju. Ne branim vam pa poštenega razvedrila. Zaradi pikice se obrnite na šolskega zdravnika.

H. A. R. R.: 70 let ste stari. Muči vas revmatizem. Poskušali ste že vsa mogoča zdravila. Človeško telo je podobno stroju, ki se polagoma obrabi. Ne teče več tako. Enkrat popusti tu, drugič tam. Vse kranje ne izda veliko. Pregnat nadlogo v vaših letih je težko. Dá se pa omiliti, da je vsaj znošna. Varujte se mraza in vlage! Držite se čim bolj pečil. Toplota vam bo še največ pomagala. Ker ste rabili že vsa mogoča zdravila, res ne vem, kaj naj bi še priporočal. Poskusite še z vodno raztopino izvlečka divjega kostanja, s katerim si nartirajte noge. Spomlad pa si poiščite sonca, ki je najboljši zdravnik.

F. K.: Za svojo sestro iščete pomoči in sveta. 20 let je stara, velike postavbe. Preprečeno toži, da jo boli v trebuhu. Peče jo v črevesju in želodcu ter tišči sapo navzgor, tako da jo zbada v prsih in hrbtenici. Dozdeva se ji, da ji žile drevijo. Od časa do časa čuti trganje v kosteh in sklepih. Dobiva težko sapo, blato se ji zapira. V blatu opaža, da je prevečeno s krvjo.

Podobne nadloge opazamo pri boleznih, ki ovirajo resorpcijo črevesnih plinov, in jo imenujemo vetrovnost. V črevesju se vrši nepravilni razkroj in vrenje. Lahko so to organske bolezni želodca in črevesja; bolezni srca, jeter, žolčnih izvodil, ledvic

itd. Srečujemo jo tudi pri ljudeh, ki se malo gibljejo in veliko sedijo. Včasih pa tudi po večkratni temeljiti preiskavi ne najdemo nobene od omenjenih bolezni. Takrat moremo trditi, da je živčnega izvora. Podajam nekaj splošnih navodil. Skrbni naj za redno iztrebljenje. Pije naj redno na tešče karlovaško sol, giblje naj se čim več. Ogiblje naj se vseh jedi, ki napenjaajo, n. pr. stročnice, sočivja, črnega kruha itd. Kri, ki jo opaža v blatu, menim da izvira od zlate žile, ki spada v celotno sliko take bolezni.

M. K.: Priliko imate, da se poročite s fantom, ki je več let krmari po svetu, doživljal viharje in brodolome. Menite pa, da živi zdaj zdržno in pošteno, ko je zapustil brod. Vprašujete, če je možen zakon z ozirom na bodoče polomstvo med duševno in telesno nepokvarjenim in preprostim dekletom in fantom, ki je toliko sveta okusil, vse dobro in slabo preživel, a ohranil kljub temu vero v Boga, spoštovanje in ljubezen do poštenega, vernega kmetskega dekleta, spoštovanje in otroško ljubezen do matere in doma? Kot nepokvarjeno deklo hočete biti ne samo dobra žena možu in gosposlinji, ampak predvsem mati brez bojznj za število otrok, ker se vam to zdi prvi in glavni smoter v zakonu. Da bi vam pa vest kdaj očitala, da ste sami krivi, če niste deležni materinske

Zatiranje sadnih škodljivcev pozimi. I. S. R. - Radi bi vedeli, kako je pozimi zatirati sadne škodljivce? - Razne gosenice, jajčeca, bube, ličinke, preživujejo v razpokah, med lubjem, pod mahom in lišaji ter po raznih drugih skrivališčih po deblu in vejah. Sedaj pozimi imamo najugodnejšo priliko, da jih uničimo. Zato strgujemo v roke in žično ščetko, s čim odgrnemo lubje z debla in uničimo ta mršes. Najbolje je pod deblo razprostrti kako ruho in zbrati vse, kar odpade nanj ter sežgati. Na tisoče golazni bomo s tem uničili. Nazadnje namažite še drevo s 15-20% arborinom ali dendrinom, in v tem letu bo mnogo manj sadnih škodljivcev. Skorja debel bo pa gladka in zelena, drevo čvrsto in krepko, sadje zdravo.

Odstavljanje pujskov. S. P. F. - 2e večkrat ste imeli pri odstavljanju mladih prašičkov smolo, ker so postali sajasti in jih je nekaj tudi poginilo. Ostali so pa potrebovali več časa, da so si opomogli. Zato bi radi vedeli, kako jih je pravilno odstavit, da bodo pozneje dobro uspevali. - Najbolj košljiva življenjska doba za mlade prašičke je odstavitve, ko pridejo s tekočo mlečno hrano na trdo. Zato nam je tedaj najbolj skrbno paziti, da jim je ta prehod čim lažji in brez težav. Pred osmimi tedni starosti jih ni začeti odstavljanj in tudi tedaj le polagoma. Najprej odvzemite od seska dva najkrepkejša ter jih ločite od svinje; čez dva do štiri dni prideta zopet dva najmočnejša stran; po isti dobi ravno tako druga dva. Tiste, ki so najšibkejši, pa pustite pri svinji še kakih 14 dni, dokler ima ta še kaj mleka. Samo tedaj, če je mati preveč izdelana, se odstrani tudi te mladiče od nje. Med dojitvijo ne sme svinji manjkati tečne klaje, zlasti pa ne klajnega apna in ribje moke, ker redilne snovi iz teh hranil preidejo tudi v mleko in z njim v mlade pujske. Če torej krmimo svinjo dobro, bo to koristilo tudi njenim mladičem. - Pujske treba še po tretjem tednu navaditi na trdo krmo. Pokladati jim je v majhnih količinah otrobi in ječmenovega zdroba, da se navadijo žreti, želodce in črevesja pa prebavljati. Poleti naj imajo v koritu vedno nekoliko zelene, toda sveže detelje, pozimi pa korenje, da se igranje priuče novi hrani. Ne sme jim manjkati klajnega apna, ki je za razvoj kosti neobhodno potrebno. Tudi ščepec ribje moke ali žličica Fežakovega ribjega olja jim bo dobro dela, kajti v tem dodatku jim damo beljakovin, ki so jim potrebne za razvoj telesa. Odstavljeni pujski naj pridejo vsak dan iz svinjaka na prosto, kjer se poljubno nažre zemlje in prsti, ki jim je potrebna za prebavo. Na snagu v svinjaki je pa strogo paziti. Najmanj dvakrat letno jih je prebeliti z apnom. Koši naj bodo suhi in zračni, topli in zavarovani pred preprihom. Korita vedno snažna in pred polaganjem krme oprana. - Po odstavitvi polagoma pujskom ječmenov ali ovsen zdrob, kateremu lahko primešamo nekaj soje ali fižolove moke. Ob taki hrani in s takim ravnanjem se pujski morajo lepo razvijati in ostati zdravi.

Zganje iz fig in brinja. M. P. S. I. - Imate fige in brinje, iz katerih bi radi skupaj kuhali zganje. Želite nasvet, kako se namočijo eno in drugo

in koliko časa se sme namakati. - Fig in brinja ne morete skupaj namakati, ker je kipeenje pri obeh različno, zato je tudi postopek pri namakanju in kuhanju različen. Fige je najprej zrezati na drobno, postaviti v kad ter naliti povrh vode, da je brozga z njo pokrita. Kad postavimo na topel prostor, kjer je 15 do 20 stop. C topline. Pri taki toploti se razvije kipeenje, pri katerem se sladkor spreminja v alkohol. Premrzli prostori zadržujejo vrenje, zato traja to predolgo in brozga se kaj rada skisa. - Brinjeve jagode pa zmeljemo na mlinu z gladkimi valji ali jih pa stolčemo v stopah. Tak brinjev zdrob denemo v kad in ga zalijemo z vodo; kad pokrijemo z vrečami in pokrovom, jo postavimo na topel prostor kakor zgoraj ter jo pustimo 24 ur na miru. Drugi dan pričnemo brozgo premešavati s lesenim drogom tako, da pridejo spodnje plasti na vrh. To premešavanje ponavljamo vsak dan dvakrat, zlasti temeljito pozneje, ko prične vrenje, ki je podobno vinskemu kipeenju, le da ni tako burno. Premešavanje se vrši zaradi tega, da se zgornje plasti ne osuše, oziroma skisajo. Kipeenje pri brinjevi brozgi traja 12 do 14 dni, pri figah do tri tedne in večkrat še dlje. Ko je prenehalo, se začne jagode oziroma fige potapljati. Brozga je popolnoma pokipela tedaj, ko se je ves trop potopil. Sedaj je nastopil čas za kuhanje zganja. - Figovo zganje kuhamo tako kakor slivovico, enakevce ali tropinovec. Brinjeve pa kuhamo po dvakrat. Prvikrat dobimo iz hladilnika prekapovino, ki vsebuje brinjevo olje in neprečiščeni brinjevec; tega imenujemo »nangat«, ponekod tudi »belina«. Olje, ki je lažje, se nabira na vrhu, nanga pa spodaj. Da laže ločimo olje od nange, vložimo prekapovino v poseben vrč, ki ima cev za odliivanje, ki sega do dna vrča. Po tej cevi odlivamo nango, ki se nabira na dnu, tako dolgo, dokler ne seže olje do dna. - Nango še enkrat prekuhamo in dobimo zganje - brinjevec. - Iz opisanega lahko vidite, da ne morete kuhati v zganje fige in brinje skupaj.

Koščiči v kleti. A. M. C. - Ko ste jeseni spravljali v klet zelenjavo, krompir in sadje, ste opazili po kotih polno koščičev, ki jim pravijo tudi svinjke. Ta mršes vam je obgrizel zelenjavo in krompir, pa tudi na sadje se je spravil. Niste si znali pomagati, kako bi se znebili te nadlege, zato želite v tem pogledu nasveta. - Koščiči so nadležni mršes zlasti v vlažnih prostorih, kjer se hranijo z razno zelenjavo. Tudi v rastlinjakih so škodljivi, ker objedajo najbolj nežne poganjke cvetice. Njih naravnih sovražniki so martinčki, kuščarice in rovkve ali hrčki. V kletih si pa sami pomagamo proti njim na različne načine. Ze poleti osušite dobro klet, očistite jo vse nesnage in odstranite iz nje vse, kar bi jim nudilo zavetišča in hrane. Osušeno klet potrošite z apnenim prahom - zganjam apnom, ki uniči vso zalogo. Če se pa vzile temu jeseni ta golazen pojavi v teh prostorih, nastavite ji deščice, pod katere se podnevi skrije. Vsak dan dvignite deske in uničite mršes, ki ga tam dobiš. Lahko jih lovite še na drug način. Narežite nekaj krompirja ali repe ter koščke razpoložite po tleh. Tja se bodo naselile te živalice in vsako jutro jih lahko polovite in uničite. So tudi nekatera strupena sredstva, s katerimi jih zastrupite, ker so pa ta nevarna, vam jih ne priporočamo.

Policijska služba. B. F. - Prošnjo za vstop v policijsko službo je treba vložiti pri banki upravi. Prošnjo je priložiti priloge, iz katerih je razvidno, da izpolnjujete predpisane pogoje za sprejem, in to: da ste naš državljan, da ste dovršili 21. leto in še niste prekoračili 30. leta starosti, da ste telesno in duševno zdravi, da ste neoznjeni ali vdovec brez otrok, da ste neomadeževanega vedenja v preteklosti, da znate čitati, pisati in računati. Kandidat za policijskega stražnika mora biti najmanj 164 cm visok in mora imeti odslužen rok v stalnem kadru v eni izmed glavnih vrst orožja vojske ali mornarice.

Služba pri železnici. K. I. - Dovršili ste srednjo šolo in bi radi vstopili v službo pri železnici, ste pa kratkovidni. Vprašate, ali morete upati za sprejem? - Pogoji za sprejem v državno prometno službo so razvidni iz zakona o državnem prometnem posestvu, ki je objavljen v 40. številki »Slovenskega listca« z dne 10. junija 1931. Po § 3. tega zakona mora biti prosilec telesno in duševno zdrav. Za neposredno eksekutivno službo se med drugimi ne more sprejeti, kdor je kratkoviden. Iz tega dalje sledi, da za pisarniško službo kratkovidnost ni ovira pri sprejemu. Sicer bo pa o tem odločilo prometno ministristvo, ako vložite prošnjo.

Prestop železniškega uslužbenca v višjo stroko. Z. Z. - S tremi razredi srednje šole ste vstopili v železniško službo. Nameravate opraviti malo maturo. Vprašate, ali boste v tem primeru lahko prevedeni v uradniško skupino? - Po zakonu o prometnem posestvu ne bi bilo ovire za prestop v stroko, za katero se zahteva višja šolska izobrazba. Toda po naredbi prometnega ministra iz leta 1936 se ne smejo predlagati za prevedbo in preimovanje oziroma za prestop v stroko, za katero se zahteva višja šolska izobrazba, oni uslužbeni, ki so v teku službovanja pri državnih prometnih ustanovah pridobili višjo šolsko izobrazbo po 18. jun. 1936. Ta naredba pa se ne nanaša na železniške uslužbence, ki v teku službovanja pridobijo fakultetsko izobrazbo, in ne na one, ki so šolanje efek-

tivno izvršili pred vstopom v službo, a so tokom službe napravili samo zaključni izpit (maturo).

Tožba s sorodnikom. K. L. - S sorodnikom stanujete v isti hiši. Prišlo je do sporov in tožbe zaradi motenja posesti. Radi bi vedeli, kdo ima prav? - Ker je stvar pred sodiščem, čakajte na izid pravde. Ne bi vam koristilo naše mnenje, ki bi temeljelo na vaši informaciji, ki so pa zelo pomanjkljive. O vprašanju, katere priče je treba zaslislati, odloča sodišče samo. Jasno je, da sme sodnik zavrniti predlog na zaslisanje prič, ako smatra, da zaslisanje ni potrebno.

Vstop v vojaške strokovne šole. O. L. - V vojaške strokovne šole se sprejemajo učenici na podlagi razpisane natečaja. Vprašate pri okrajnem načelniku, ali pa pri poveljstvu vojnega okrožja, kdaj bo razpisan kakšen natečaj.

Nadure. B. S. - Mojster vam noče izplačati povška za opravljene nadure. Vprašate, kam bi se obrnili? - Če ste res opravljali nadurno delo in imate torej pravico do plačila nadur, ki vam jih pa mojster noče plačati, ga lahko tožite.

Odškodnina za poškodovano drevo. M. J. - Sosed je skozi vaš gozd spravil les iz svojega gozda in je že pri podiranju lesa, kakor tudi pri spravljanju poškodoval precej drevoja v vašem gozdu. O odškodnini ne mara ničesar slišati. Ko ste pa vi dali ob moji posekati nekaj slabih dreves, je zahteval od vas odškodnino, ki ste mu jo tudi plačali. Vprašate, ali imate tudi vi pravico do odškodnine za poškodovano drevo in kako bi prišli do odškodnine? - Po postavi je sosed odgovoren za vso škodo, ki vam jo je napravil v gozdu. Če je ne plača iz lepa, ga lahko tožite. Morda bi zagleglo že posredovanje občine.

Tuji zarubljeni predmeti. J. J. C. - Dolžniku ste zarubili svojo stanovanjsko opravlo. Sedaj vas pa opominja njegova žena, da je ta opravla njena last in zahteva, da ustavite izvršbo. - Če vam žena pokaže taka dokazila, iz katerih izhaja nedvobeno, da je zarubljena opravla njena last, vam svetujemo, da takoj izvršbo ustavite. Če imate pomi-

sreče, vam je pač ljubša odločna odklonitev, kakor pa zakon brez materinske sreče, čeprav je ta sreča zvezana s težkimi dolžnostmi in skrbmi, ki se jih moderna žena tako boji. Zal, da do osebnega razgovora še ni prišlo, ker je imel preveliko spoštovanje, boječ se, da bi ga zaradi njegove preteklosti zavrnili. Imate pa še drugo priliko za mirno bodočnost s poštenim, vernim, toda precej resnim fantom, s katerim vas bodočnost ne skrbi. Le glavnega je premalo - ljubezni, čeprav ga spoštujete. Iz gmočnih ozirov poročiti se pa ni prav ne za enega, ne za drugega.

Objavljam vaše pismo, ker je značilno. Naj vidijo malodušni in maloverni, ki dvomijo v bodočnost našega naroda, da je še zdrav naš mladi rod. Menim, da je premalo, če ga poznate samo iz pisem. Opisati se dá vse bolj lepo in rožnato. Imeti morate bolj trdno poročstvo, da je krenil na ravno pot. Zato nič ne hitite, premislite in pretehtajte dobro. Brez dvoma je to veliko, če je kljub vsemu ostal veren. Zdravje je temelj zakonske sreče. Lahkomiselnost in razsipavanje moči v mladih letih se pogosto hudo mašuje v zakonu. So mladostne zablode, ki kvarno, da celo pogubno lahko vplivajo na potomstvo. Pa tudi take so, ki potomstvo sploh onemogočijo. Razpravljati na tem mestu o tem ne morem. Če misli resno in pošteno, vé, kaj je njegova dolžnost in je bo tudi storil. K drugemu primeru pa tole: Najbolje je iskrena ljubezen in polna skleda. Bolje pa je več ljubezni in manj v skledi kakor obratno!

Kmetijski nasveti

in koliko časa se sme namakati. - Fig in brinja ne morete skupaj namakati, ker je kipeenje pri obeh različno, zato je tudi postopek pri namakanju in kuhanju različen. Fige je najprej zrezati na drobno, postaviti v kad ter naliti povrh vode, da je brozga z njo pokrita. Kad postavimo na topel prostor, kjer je 15 do 20 stop. C topline. Pri taki toploti se razvije kipeenje, pri katerem se sladkor spreminja v alkohol. Premrzli prostori zadržujejo vrenje, zato traja to predolgo in brozga se kaj rada skisa. - Brinjeve jagode pa zmeljemo na mlinu z gladkimi valji ali jih pa stolčemo v stopah. Tak brinjev zdrob denemo v kad in ga zalijemo z vodo; kad pokrijemo z vrečami in pokrovom, jo postavimo na topel prostor kakor zgoraj ter jo pustimo 24 ur na miru. Drugi dan pričnemo brozgo premešavati s lesenim drogom tako, da pridejo spodnje plasti na vrh. To premešavanje ponavljamo vsak dan dvakrat, zlasti temeljito pozneje, ko prične vrenje, ki je podobno vinskemu kipeenju, le da ni tako burno. Premešavanje se vrši zaradi tega, da se zgornje plasti ne osuše, oziroma skisajo. Kipeenje pri brinjevi brozgi traja 12 do 14 dni, pri figah do tri tedne in večkrat še dlje. Ko je prenehalo, se začne jagode oziroma fige potapljati. Brozga je popolnoma pokipela tedaj, ko se je ves trop potopil. Sedaj je nastopil čas za kuhanje zganja. - Figovo zganje kuhamo tako kakor slivovico, enakevce ali tropinovec. Brinjeve pa kuhamo po dvakrat. Prvikrat dobimo iz hladilnika prekapovino, ki vsebuje brinjevo olje in neprečiščeni brinjevec; tega imenujemo »nangat«, ponekod tudi »belina«. Olje, ki je lažje, se nabira na vrhu, nanga pa spodaj. Da laže ločimo olje od nange, vložimo prekapovino v poseben vrč, ki ima cev za odliivanje, ki sega do dna vrča. Po tej cevi odlivamo nango, ki se nabira na dnu, tako dolgo, dokler ne seže olje do dna. - Nango še enkrat prekuhamo in dobimo zganje - brinjevec. - Iz opisanega lahko vidite, da ne morete kuhati v zganje fige in brinje skupaj.

Koščiči v kleti. A. M. C. - Ko ste jeseni spravljali v klet zelenjavo, krompir in sadje, ste opazili po kotih polno koščičev, ki jim pravijo tudi svinjke. Ta mršes vam je obgrizel zelenjavo in krompir, pa tudi na sadje se je spravil. Niste si znali pomagati, kako bi se znebili te nadlege, zato želite v tem pogledu nasveta. - Koščiči so nadležni mršes zlasti v vlažnih prostorih, kjer se hranijo z razno zelenjavo. Tudi v rastlinjakih so škodljivi, ker objedajo najbolj nežne poganjke cvetice. Njih naravnih sovražniki so martinčki, kuščarice in rovkve ali hrčki. V kletih si pa sami pomagamo proti njim na različne načine. Ze poleti osušite dobro klet, očistite jo vse nesnage in odstranite iz nje vse, kar bi jim nudilo zavetišča in hrane. Osušeno klet potrošite z apnenim prahom - zganjam apnom, ki uniči vso zalogo. Če se pa vzile temu jeseni ta golazen pojavi v teh prostorih, nastavite ji deščice, pod katere se podnevi skrije. Vsak dan dvignite deske in uničite mršes, ki ga tam dobiš. Lahko jih lovite še na drug način. Narežite nekaj krompirja ali repe ter koščke razpoložite po tleh. Tja se bodo naselile te živalice in vsako jutro jih lahko polovite in uničite. So tudi nekatera strupena sredstva, s katerimi jih zastrupite, ker so pa ta nevarna, vam jih ne priporočamo.

Policijska služba. B. F. - Prošnjo za vstop v policijsko službo je treba vložiti pri banki upravi. Prošnjo je priložiti priloge, iz katerih je razvidno, da izpolnjujete predpisane pogoje za sprejem, in to: da ste naš državljan, da ste dovršili 21. leto in še niste prekoračili 30. leta starosti, da ste telesno in duševno zdravi, da ste neoznjeni ali vdovec brez otrok, da ste neomadeževanega vedenja v preteklosti, da znate čitati, pisati in računati. Kandidat za policijskega stražnika mora biti najmanj 164 cm visok in mora imeti odslužen rok v stalnem kadru v eni izmed glavnih vrst orožja vojske ali mornarice.

Služba pri železnici. K. I. - Dovršili ste srednjo šolo in bi radi vstopili v službo pri železnici, ste pa kratkovidni. Vprašate, ali morete upati za sprejem? - Pogoji za sprejem v državno prometno službo so razvidni iz zakona o državnem prometnem posestvu, ki je objavljen v 40. številki »Slovenskega listca« z dne 10. junija 1931. Po § 3. tega zakona mora biti prosilec telesno in duševno zdrav. Za neposredno eksekutivno službo se med drugimi ne more sprejeti, kdor je kratkoviden. Iz tega dalje sledi, da za pisarniško službo kratkovidnost ni ovira pri sprejemu. Sicer bo pa o tem odločilo prometno ministristvo, ako vložite prošnjo.

Prestop železniškega uslužbenca v višjo stroko. Z. Z. - S tremi razredi srednje šole ste vstopili v železniško službo. Nameravate opraviti malo maturo. Vprašate, ali boste v tem primeru lahko prevedeni v uradniško skupino? - Po zakonu o prometnem posestvu ne bi bilo ovire za prestop v stroko, za katero se zahteva višja šolska izobrazba. Toda po naredbi prometnega ministra iz leta 1936 se ne smejo predlagati za prevedbo in preimovanje oziroma za prestop v stroko, za katero se zahteva višja šolska izobrazba, oni uslužbeni, ki so v teku službovanja pri državnih prometnih ustanovah pridobili višjo šolsko izobrazbo po 18. jun. 1936. Ta naredba pa se ne nanaša na železniške uslužbence, ki v teku službovanja pridobijo fakul-

tetsko izobrazbo, in ne na one, ki so šolanje efek-

tivno izvršili pred vstopom v službo, a so tokom službe napravili samo zaključni izpit (maturo).

Tožba s sorodnikom. K. L. - S sorodnikom stanujete v isti hiši. Prišlo je do sporov in tožbe zaradi motenja posesti. Radi bi vedeli, kdo ima prav? - Ker je stvar pred sodiščem, čakajte na izid pravde. Ne bi vam koristilo naše mnenje, ki bi temeljelo na vaši informaciji, ki so pa zelo pomanjkljive. O vprašanju, katere priče je treba zaslislati, odloča sodišče samo. Jasno je, da sme sodnik zavrniti predlog na zaslisanje prič, ako smatra, da zaslisanje ni potrebno.

Vstop v vojaške strokovne šole. O. L. - V vojaške strokovne šole se sprejemajo učenici na podlagi razpisane natečaja. Vprašate pri okrajnem načelniku, ali pa pri poveljstvu vojnega okrožja, kdaj bo razpisan kakšen natečaj.

Nadure. B. S. - Mojster vam noče izplačati povška za opravljene nadure. Vprašate, kam bi se obrnili? - Če ste res opravljali nadurno delo in imate torej pravico do plačila nadur, ki vam jih pa mojster noče plačati, ga lahko tožite.

Odškodnina za poškodovano drevo. M. J. - Sosed je skozi vaš gozd spravil les iz svojega gozda in je že pri podiranju lesa, kakor tudi pri spravljanju poškodoval precej drevoja v vašem gozdu. O odškodnini ne mara ničesar slišati. Ko ste pa vi dali ob moji posekati nekaj slabih dreves, je zahteval od vas odškodnino, ki ste mu jo tudi plačali. Vprašate, ali imate tudi vi pravico do odškodnine za poškodovano drevo in kako bi prišli do odškodnine? - Po postavi je sosed odgovoren za vso škodo, ki vam jo je napravil v gozdu. Če je ne plača iz lepa, ga lahko tožite. Morda bi zagleglo že posredovanje občine.

Tuji zarubljeni predmeti. J. J. C. - Dolžniku ste zarubili svojo stanovanjsko opravlo. Sedaj vas pa opominja njegova žena, da je ta opravla njena last in zahteva, da ustavite izvršbo. - Če vam žena pokaže taka dokazila, iz katerih izhaja nedvobeno, da je zarubljena opravla njena last, vam svetujemo, da takoj izvršbo ustavite. Če imate pomi-

Vsak nima toliko denarja, da more potovati v kopališče toda vsakdo bi moral dati za zdravje ledo 100-150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelec

onega z rdečimi srci iz

RADENSKEGA ZDRAVILNEGA KOPALIŠČA

SLATINA RADENCI

sleke proti pravilnosti predloženih računov, vprašajte še pri tvidri, komu je opravlo dobavila, ali možu ali ženi. Saj je žena, če tudi nekaj let poročena, mogla imeti še vedno svoj lasten denar, s katerim je opravlo nabavila. Zato je zmotno vaše mnenje, da je med zkonom nabavljeno pohištvo vedno le mozeva last.

Vinograde. Če je vaš brat umrl v Ameriki neoznjen in zapustil pri nas vinograd, bo moralo zaradi tega vinograda naše domače sodišče opraviti zapuščinsko obravnavo in tam bosti sestri prijavili svojo zakonito dedno pravico. Če je po bratovi smrti umrla tretja sestra, ki ni zapustila oporoke, se bo tudi o njeni zapuščini (t. j. o tistem delu vinograda, ki ga je imela dobili po bratu) morala vršiti zapuščinska razprava. Preskrbite si potrdilo o smrti brata in to prijavite tistemu sodišču, kjer vinograd leži. Tam se bo potem vršila zapuščinska razprava in bo izdano prisojilo, s katerim se bo dosegel prepis vinograda na zakonite dediče - Vaša polnoletna hči vas s pooblastilom lahko zastopa pri zapuščinskem postopanju.

Razdrta zaroka. T. A. - Še preden ste se z dekletom seznanili vam je njena mati obljubila, da bo hči dobila ob poroki 50.000 din. Sedaj pa, ko ste se z dekletom zaročili, pa pravi mati, da ji bo dala le 20.000 din. Ker je mati premožna, se vam zdi, da hoče namenoma razdrti vašo zaroko, ker ima za dekle menda boljšega snubca. Dekletu ste kupovali razne stvari v vrednosti preko 5000 dinarjev in vprašate, če lahko zahtevate odškodnino, če ne pride do poroke. - Če ne pride do poroke, bo treba ugotoviti, kdo je to zakrivil, ali vi ali nevesta. Če vas na tem ne zadene krivda, potem imate pravico, da zahtevate od bivše neveste nazaj vsa darila, ki ste jih dali z ozirom na pričakovani zakon. Če ste pa sami dali temeljen povod za razdrtje zaroke, ne morete danih daril zahtevati nazaj. V tem primeru sme nevesta od vas zahtevati povračilo dejanske utrpele škode.

Preživnina ločenke. M. P. M. - Ločenca lahko sporazumno določi preživnino, ki jo bo mož dajal ženi in tudi način, kako se bo plačevala. Če je sporazum izključen, mora žena tožiti moža na plačilo preživnine. Sodišče bo upoštevalo vse možne dohodke v gotovini in naravi in njegove siceršnje obveze in nato določilo za ta primer primerno preživnino. Koliko bo ta v vašem primeru znaš

Iz kraljestva večnega ledu je po radiu prišel klic: Na pomoč!...

strašni doživljaji misijonarja, ki je z letalom 3500 kilometrov daleč
med večni led in sneg pohitel, da reši smrti svojega sobrata

Pred dve in pol leti je misijonar Schulte ustanovil posebno družbo, ki si je nadela nalogo, da z letali oskrbuje misijonske postaje, ki so raztresene po ogromnih razdaljah večnega ledu okrog Arctice Bay v severni Ameriki, kjer vladata večni sneg in led. Toda misijonar Schulte je moderen misijonar. Zvedel je, da je tamkaj daleč daleč smrtonosno zboleel njegov sobrat. Vest je prišla po državnem radiu, ki je z oddaljenega, v sneg zakopanega severa večer za večerom prosil, naj pridejo na pomoč obolelemu misijonarju. Schulte se je odločil, da tvega svoje življenje, samo da svojemu sobratu pomaga. 3.500 km daleč je stala lesena koliba, v kateri je umiral samotni dušni pastir teh ledenih divjin. 3.500 km torej je bilo treba premagati, kakorkoli, če so hoteli umirajočemu prinesiti zdravila. Misijonar Schulte je vse premagal in je ganljivo brati, kaj pripoveduje o svoji strašni pustolovščini, ki jo je tvegati iz ljubezni do umirajočega sobrata.

Schulte si je oskrbel vodno letalo. Preprostil je enega mehanika, da ga je v letalu spremljal. Tudi ta mehanik je bil misijonski brat. Letalo je odletelo v negotovost in se zarilo proti severnim meglam. Po prvih 500 km so pristali, da bi pobrali zdravila. Toda na žalost je bil zdravnik sam bolan in ni mogel z njimi. Ni mogel, ker bi bil šel v gotovo smrt, koristil pa ne bi bil nikomur.

Tako sta morala Schulte in njegov mehanik sama naprej proti severu. Pogumni misijonar je ves čas sam pilotiral. Po dveh tisočih nadaljnjih kilometrov je letalo pristalo na osamljeno postajo, ki jo je kanadska vlada oskrbovala. K sreči je nekdo letalo, ki je tod letalo pred letom dni, pustilo nekaj zaloge bencina, tako, da se je Schulte mogel napiti in odrediti dalje proti severu.

Lačen, žejen, otrpnel v borbi s sneženimi viharji

Toda najstrašnejše ga je še le čakalo. Čakalo ne na zemlji, marveč v zraku. Letalo je prišlo v strašnote viharje in snežne zamete, tako da letalo skoraj ni moglo naprej. Pilot stisne zobe, drži vodilo z od mraza otrplimi rokami, lačen, žejen, truden. Toda naprej mora. Živ ali mrtev mora iz viharja, ki je tulil mimo in premetaval stroj, ki je čudežno vzdržal vse napore. Vihar je letalo pritiskal k tlom, ga metal sem ter tja, motor je sopihal jezo, trmasto, a vdal se ni. Toda sedaj pridejo še bolj strašnote trenutke. Pilot opaža,

da poje gorivo. Preveč ga je zgorelo v tem viharju, ki ga je moralo letalo premagati. Čim hujši, čim bolj divji je vihar, tem hitreje se iztrpava bencin. Kaj sedaj. Do cilja ne bo prišel več. Zato je premalo goriva. Ali se bo vdal, priznal da je premagal, se pustil vreči na zemljo, da bo zbesneli vihar pokopal njega, njegovega spremljevalca in letalo pod gorami snežnih zametov ter se tako masčeval za predznost letaleev, ki so hoteli prodreti v kraje, kjer je sneg vladar in koder še ni plulo nobeno človeško letalo...

Nazaj? Naprej!

Misijonar Schulte se noče vdati. Njegov mehanik je zboleel in sedi neigben na svojem sedežu. Schulte je sedaj sam, sam s svojim pridnim motorjem, njemu nasproti pa besneči vihar, njemu nasproti pa blede smrt.

Misijonar sklene, da se vrne nazaj na postajo, od koder je priletel, da tamkaj dobi novega goriva za nadaljni polet. V par sekundah se je vse zgodilo. Misel je svignila skozi razbolele možgane, roke so zasakale vodilo in letalo se je obrnilo nazaj, z viharjem

v hrbtu, ki ga je nesel z vražjo brzino proti Iglooliku, kjer je bencinska postaja. Polet je uspel. Na postaji je misijonar dobil spet bencina, a bolnega mehanika je moral pustiti za seboj. Sam se je spustil nazaj proti severu v peklensko meglo in v viharje, ki ž njó plešejo svoj strašni ples. Drugi vzlet ni bil nič manj naporen kot prvi. A vztrajala sta, letalo in misijonarski pilot. Prebila sta se skozi vse ovire, premagala tisoče km razdalje, brez počitka, brez hrane, in srečno prispela v Arctice Bay, kjer se je izmučeno letalo vsedlo v vodo, misijonar pa je z zadnjimi močmi pohitel k svojemu bolnemu sobratu.

Le malo zdravil je prinesel. Kajti misijonarja je hotel vzeti seboj. V eni uri je bil bolnik prenešen na letalo in že se je pridni stroj spet dvignil, motor je zabrnel klubujoče, letalo je napravilo velik lok nad ledeno puščino in se zasukalo v megleno steno, ki je zapirala pot proti jugu, tam, kjer čaka odrešitev.

Misijonar-pilot je svojega sobrata rešil. Premagal je spet 3.500 km in srečno priletel do oddolne postaje. Toda polet, ki ga je imel za seboj, mu je osivel oči, v njegove oči pa je posijal pogum, nepremagljivi pogum apostola, ki svoje življenje tvega za dušo bližnjega...

Zmagoslavni španski generali: Asencio, Solchaga in Juan Sanchez.

Kdaj in kako se staramo

Četudi bi smrt vedno bolj odrivali — staranja ne bi mogli

Pariški list »Etudes« poroča o bistvu staranja. Člankar pravi, da se staranje začne zaradi strupov, ki jih izločajo črevesne bakterije in se z njimi zastrupljajo mišice in žile, ki polagoma odmirajo. Staranje je torej potek, ki manjša uporne moči človeka, tako da smrt laže nastopi. Smrt je zmeraj nasilna, čeprav ne nastane po kaki nezdigi. Telo, ki je polagoma oslabele, pač ne more več prenesti kakšnega nasilja, pa bodi tudi le od bacilov, in zato odmrje. Znanost je še prav malo poučena o bistvu in vzroku staranja, vendar imamo sredstva, da še odrivamo staranje ali bolje — smrt.

V pradobi je samo osem oseb od sto moških, ki jim je bilo 14 let, doseglo 40 let življenja. Pri Egipčanih iz rimske dobe jih je bilo 36; v naših krajih v začetku 19. stoletja že 68 in v sedanji Franciji 81. — Od leta 1880 je povprečna življenjska

doba povečana za 15 let, kar se pravi, da je medicinski znanosti uspelo povišati uporne sile človeka v borbi zoper smrt. Vendar pa medicinska znanost ni dosegla ničesar zoper staranje, to se pravi, ni ji uspelo, da bi podaljšala dobo mladosti, ne svežosti. Rana, ki se 10 letnemu zaceli v 20 dneh, se 20 letnemu zaceli v 31 dneh, 40 letnemu v 55 dneh in 60 letnemu v 100 dneh. Ritem življenja je torej zmeraj bolj počasen. Konec torej lahko vedno bolj odrivamo, ne moremo pa preprečiti staranja. Če bi smrt vedno bolj odrivali, bi se svet spremenil v velikansko bolnišnico, ker starosti ne bi mogli odriniti. Zatorej je za človeka že bolje, kar je kristjani itak samo po sebi umevno, da se s to mislijo sprijazni in vidi tudi v starosti lepoto.

Sleparji so zaslužili z »borbo zoper zločince« tri milijone

Iz Stockholma je prišla tale vest: Na Finskem sta se pred dvema letoma naselila dva prebrisana brata Mantinpalo in ustanovila »Društvo za borbo zoper zločinsko nadlogo«, kamor sta kmalu vpisala čez 2000 članov. Vsak član je plačal na leto vsaj 5 finskih mark članarine. Podporni člani tega dičnega društva pa so vplačali še večje zneske. Vsega skupaj je to društvo nabralo več kot tri milijone finskih mark.

Zdaj pa se je izkazalo, da sta brata Mantinpalo porabila ves ta denar zase in da je bilo vse to lično »društvo za borbo zoper zločince« ena sama velika sleparija. Policija je že zaprla oba brata in še nekaj poglavitnih članov. Pravijo, da je ta sleparija naravnost finski kulturni škandal.

600 milijard v dimu

Najhujši kadilci v Evropi so Nizozemci. Na vsako osebo pride na leto 3,5 kg tobaka. Na drugem mestu je Belgija, kjer pride na glavo malo več kot 3 kg tobaka na leto. Nato sledi Danska z 2 kg, Nemčija z 1,70 kg, Angleška z 1,50 kg, Švedska in Francoska z 1,50 kg, Italija in Jugoslavija z manj kot 1 kg tobaka na leto na osebo.

Večina teh držav ne prideluje toliko tobaka, kolikor ga pokadi in ga morajo uvažati in sicer največ iz Združenih ameriških držav, iz Indije in Kitajske. Ameriške združene države pridelajo na leto 6.829.900 stotov tobaka, Kitajska nekaj manj, a Indija 5.435.850 stotov.

Največ cigaret pokadijo v Združenih ameriških državah in sicer pride na vsako osebo 1100 cigaret na leto: v Angliji 826, v Nemčiji 550, v Italiji 372, na Nizozemskem 341, v Franciji 248 in na Švedskem 233.

Točen odgovor

»Ali znate plavati?«
»Znam, gospod narednik.«
»Kje ste se naučili?«
»V vodi.«

»Ali je gospod ravnatelj tu?«
»Ne odpotoval.«
»Jaz sem njegova žena.«
»Ha-ha, to pa vsaka ročica«

Naval ljudstva v San Francisku,

ki je hotelo videti nedolžnega jetnika, ki je bil po 22 letih spuščen na svobodo. Bela pušica v ospredju kaže, kje koraka nedolžni Tom Mooney, črna pa mesto, kjer je bil atentat, zaradi katerega je moral 22 let po nedolžnem sedeti.

BOUVIER

ŠAMPANJEC
GORNJA RADGONA

Cesta milijonarjev v Londonu

Kensington Palace Gardens je ime tej cesti britske prestolnice. Lastnik zemljišč in hiš na tej cesti je sam angleški kralj, ki mu poseben upravnik vodi posle oddajanja hiš. Najemina za hišo, ki znaša za večje stavbe čiste najemnine po 91.000 dinarjev na leto, ni za to londonsko cesto visoka cena. Vendar to ni edini izdelek, ki ga je treba potrošiti za pravico, da smeš tu stanovati. K tej vsoti je treba dodati še 58.500 din za razne pristojbine, dalje več deset-tisočev za davščino itd., tako da je vsota vseh stroškov na leto za bivanje na tej cesti krog 200.000 dinarjev.

Na cesti milijonarjev ne smeš kar tako stopiti. Na vsakem koncu, na Nothing Hill Gateu in na Highstreeti, so razkošna vrata, ki jih venomer stražijo čuvaji, dosluženi vojaki kraljeve garde v črni uniformi. Vsakdo mora povedati, kam in zakaj hoče iti, preden ga spustijo skozi vrata na to

Cecily Colledge se prisrčno smeje,

ko si je v tretji priborila svetovno prvenstvo v umetnem drsanju na ledu.

imenitno cesto. Točno ob polenajstih zvečer vrata zapro in stanovanj palač s te ceste, ki prihajajo kasneje domov, morajo pred odhodom izročiti svoj ključ hišnih vrat, da jim čuvaji podoči odpro.

Prebivalci milijonarske ceste jako skrbijo za starinsko lice te ceste. Tako niso še nedavno dovolili, da bi zamenjali plinske svetilke z modernimi, električnimi in tudi ne pustijo ceste tlakovati, ampak mora ostati — po stari navadi — le s peskom posuta. Zdaj samo v hišah št. 7 in št. 26 ni nobenega stanovanca. Teh dveh hiš kar ne morejo oddati, ker sta za britske milijonarske razmere premajhni. Saj imata »samo« po 17 spalnic, medtem ko jih je v drugih palačah po 40 in več, dalje garažnih prostorov »samo« za 6 avtomobilov, po 4 kopalnice in prav toliko sprejemnic. Nedavno se je v posebni palači naselil holandski milijonar Dresselhuys, ki je plačal vnaprej za nekaj let 5.980.000 din najemnine. Znotraj so to palačo po nasvetih ameriških arhitektov, ki so posebej zato prišli iz Amerike, popolnoma preuredili in modernizirali. Pred Dresselhuysom je stanoval tu bogati trgovec z demanti, sir Alfred Beit, ki je imel v palači svojo dragoceno zbirko demantov. — Lord Duveen pa je združil kar dve palači, da je imel prostora za svojo znamenito zbirko slik in drugih umetnin. Njegov milijonarski sosedi je vojvoda Marlborough. V palači št. 29 stanuje šele 29 letni sir John Ellerman, ki je pa že najbogatejši ladijski magnat na svetu. Njegovo premoženje cenijo na milijarde. Na št. 1 stanuje George Russell Strauss, ki je ne glede na svoje milijone tudi eden prvih poslancev delavske stranke. Tudi judovski milijonarji so v Londonu. Prvi je pač baron Natan de Rothschild in mogočni finančnik sir Charles Seligman. Novopečeni milijonar, Harry Oakes se je tudi povzpел v to visoko družbo. Njemu se je posrečilo najti v Kanadi enega najbogatejših zlatih rudnikov sveta. — Čudno in znano pa je, da se je vpravi poslanstvo sovjetske Rusije naselilo kar sredi finančnih kraljev, na »Cesti londonskih milijonarjev«.

Tako bodo v bodoče izgledali potniki, ki so na ladjah podvrženi morskimi boleznimi. Potnik nosi vrečko k'olika, ki mu je privezana na nos, tako da more jesti, piti in kaditi.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žentovanski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Neveste!

Najlepše svilene in klotaste odeje, posteljna pregrinjala, zavese, tekače, pregrinjala, belo platno za posteljnino, gradl za žimnice, žimo, morsko travo, perje, in puh dobite najceneje v podružnici

F. I. Goričar, Sv. Petra cesta 30

Specialna zaloga perila in stanovanjskih oprem

Modistinja

samostojna moč, se sprejme. — Japelj-Fatur, Na-brežje 20, septembra 2.

Hlapca

pridnega in poštenega — takoj sprejme Lapi, Crnu-če 17, Jezica. (b)

Dekle za kmečka dela
dobi mesto v župnišču. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 1261. (b)

Izvežbane ženske
za ribanje umetn. kamna, sprejememo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1245. (b)

Mizarskega pomočnika
začetnika, z dežele, sprejme mizarstvo M. Šuštar, Linhartova, Ljubljana. (b)

Krajevne zastopnike
in potnike z lastnim avtomobilom in brez, agente po vseh krajih države sprejmemo. Ponudbe na »Jugopatent«, Ljubljana. (b)

Stalno namestitvev
na podlagi fiksuma, provizije, nudi resnim agilnim ljudem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zavarovalnica 1351«. (b)

Služkinja
ki je zmožna samostojne kuhe in vseh drugih hišnih del, se sprejme k 3 članski družini v Ljubljani. Naslov se dobi v upravi »Slovenca« pod št. 1363. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Trgovski pomočnik
mlajši, dober prodajalec, se sprejme v trgovino mešane stroke v okolici Maribora. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Maribor in okolica 217« št. 1155. (b)

Fanta

vojašine prostega, iščem. Grad Jernej, Dragomelj pri Domžalah. (b)

Kmečko dekle

15—16 let, sprejemem za vrtna dela. D. M. v Polju št. 35. (b)

Modistko

samostojno, sprejme za stalno salo »Chic«. Wolfova ulica 3, Ljubljana. (b)

Vrtnar

neporočen, pošten fant, se sprejme v stalno službo z dobro plačo in oskrbo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »V Ljubljani« št. 1288. (b)

Ženska

srednjih let, zdrava in poštena, lahko tudi vdova — zmožna priprave kuhe, dobi stalno službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Gospodinja« št. 230—1390. (b)

Dekle

zdravo, močno, večje nekoliko gospodinjstva — sprejemem k tričlanski trgovski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 922. (b)

Mlad fant

spreten, se sprejme za hlapca h konjem in vsa hišna dela. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 55 — 1295. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Trgovski pomočnik

železninske stroke, star 26—30 let, dober poznavalec blaga, zmožen slov. in nemškega jezika — se takoj sprejme za mesto Maribor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Železninar« št. 963. (b)

Modistko

izvežbano moč, sprejemem. Stana Gregore, Šmartinska cesta št. 8. (b)

Izvežbane pletilje

takoj sprejemem za stalno, v Ljubljani. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1378. (b)

Žagovodjo

agilnega in vestnega, za novo žago v Gorskem Koturu — sprejememo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »777« št. 1105. (b)

Več čevljar. pomočnikov
za fleksibel in zbita dela sprejme takoj za stalno Ivan Jazbec, čevljarstvo, Sebenje 37, Križe, Gorenjsko. (b)

Mesarskega pomočnika
veščega prašiče s kože davati in izurjen v drugih delih, takoj sprejemem. Franc Ocvirk, mesar, Povšetova št. 38, Ljubljana. (b)

Prodajalko

sprejemem v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Vestna in poštena« št. 1192. (b)

Potnika

če mogoče s kavcijo — sprejme vpeljan milin za Ljubljano-okolico. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Resene« št. 1208. (b)

Upokojenca

ki bi proti čedemu stanovanju nadzoroval delo v manjšem vinogradu, četrt ure od drž. ceste med Konjicami in Slov. Bistrico, iščem. Ponudbe: M. Spindler, Ljubljana, Gledališka 10. (b)

Šoferska šola

I. GABERSČIK bivši komisar za šoferske izpite za poklicne šofere in amaterje. Kolodvorska ulica št. 48. Telefon 28-28

Šifalni stroj

počezljiv, poceni naprava. Hermes, Stari trg 21-1.

Prešo za furniranje

kupim. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Preša 1336.« (k)

Poceni prodam

skoraj nove raznovrstne pletilne in šivalne stroje za trikotajo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1372. (b)

Diesel ali plinski motor

80—100 ks, kupim. Obširne ponudbe na: Električna Centrala, Torza, Donavska banovina. (f)

»Singer« - »Pfaff«

in drugi šivalni stroji, novi in rabljeni, prav poceni napredaj pri »Promet« (nasproti križanske cerkve).

Šivalne stroje

prvovrstnih znamk, tudi krojaške in čevljarke »Cylindarce«, ter rabljene, prodaja od 300 din naprej »Triglav«, Resljeva št. 16. (b)

Razpis

Napredaj so mesarski stroji Blitz, Wolf, Spritz, 450 m transmisije ter motor Škoda 3 KW. Naslov in podrobnjša navodila se dobe v upravi »Slovenca«-1399. (b)

Dva motorja

Metropolitan Vickers, 380 Wolt, 3 faze, 1 HP, 475 obratov, napredaj. Vprašati »Singer«, Zagreb, Praska 2. (f)

Rabljen parni kotel

kupimo v brezhibnem stanju, 30—40 m² grelne površine (Heizfläche) z 12 atm. Točen opis kotla, kakor tudi zadnji pregled ter najnižjo ceno, je poslati na upravo »Slovenca« pod »Kotel 1343.« (k)

Denar

sprejemem zaradi povečanja dobre trgovine. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. »90.000« - 1370. (d)

Hranilna knjižica

Ljubljanske kmečke okoliške posojilnice, ca 8000 din napredaj. Oto Kladensk, Celje, Pred grofijo 9. (d)

Družabnika

s sodelovanjem in z vlogo 6000 din za dobičkanosno obrt z dobrim jamstvom - sprejemem. Ponudbe upravi »Slovenca« - Maribor pod »Sigurnost 234« št. 1393. (d)

Čitate in širite

»Slovenca«

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI ČAJ

Pijte samo zdravilni PLANINKA ČAJ

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana
8. br. 2007-32

Pouk

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola

I. GABERSČIK bivši komisar za šoferske izpite za poklicne šofere in amaterje. Kolodvorska ulica št. 48. Telefon 28-28

STROJI

Šivalni stroj

počezljiv, poceni napredaj. Hermes, Stari trg 21-1.

Prešo za furniranje

kupim. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Preša 1336.« (k)

Poceni prodam

skoraj nove raznovrstne pletilne in šivalne stroje za trikotajo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1372. (b)

Diesel ali plinski motor

80—100 ks, kupim. Obširne ponudbe na: Električna Centrala, Torza, Donavska banovina. (f)

»Singer« - »Pfaff«

in drugi šivalni stroji, novi in rabljeni, prav poceni napredaj pri »Promet« (nasproti križanske cerkve).

Šivalne stroje

prvovrstnih znamk, tudi krojaške in čevljarke »Cylindarce«, ter rabljene, prodaja od 300 din naprej »Triglav«, Resljeva št. 16. (b)

Razpis

Napredaj so mesarski stroji Blitz, Wolf, Spritz, 450 m transmisije ter motor Škoda 3 KW. Naslov in podrobnjša navodila se dobe v upravi »Slovenca«-1399. (b)

Dva motorja

Metropolitan Vickers, 380 Wolt, 3 faze, 1 HP, 475 obratov, napredaj. Vprašati »Singer«, Zagreb, Praska 2. (f)

Rabljen parni kotel

kupimo v brezhibnem stanju, 30—40 m² grelne površine (Heizfläche) z 12 atm. Točen opis kotla, kakor tudi zadnji pregled ter najnižjo ceno, je poslati na upravo »Slovenca« pod »Kotel 1343.« (k)

Denar

sprejemem zaradi povečanja dobre trgovine. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. »90.000« - 1370. (d)

Hranilna knjižica

Ljubljanske kmečke okoliške posojilnice, ca 8000 din napredaj. Oto Kladensk, Celje, Pred grofijo 9. (d)

Družabnika

s sodelovanjem in z vlogo 6000 din za dobičkanosno obrt z dobrim jamstvom - sprejemem. Ponudbe upravi »Slovenca« - Maribor pod »Sigurnost 234« št. 1393. (d)

Čitate in širite

»Slovenca«

Poizvedbe

Izginila sta

iz Jesenic dne 20. januarja 13 letni Franc in 12 letni Arnold, oblečena v plave smučarske obleke. - Starši prosijo, kdor bi jih videl, da takoj naznani bližnji orožniški postaji ali policiji na Jesenicah. (t)

Radio

Peteevni radio

in šivalni stroj »Pfaff«, vse skupaj novo, ugodno prodam. Fototehnik, Vošnjakova ulica 4. (t)

Radio

9 cevni Hornyphon, dobro ohranjen, prodam. Ogleda se lahko pri trvdki Radio Doberlet. Naslov lastnika v upravi »Slov.« pod št. 1203. (t)

Auto-motor

Tatra avto

»Cabriolet« v brezhibnem stanju, prodam po ugodni ceni. Pušnik, Vojska 4. (f)

Tovorni avto

rabljen, 1 tn pol do 2 toni, kupim. Ponudbe z navedbo znamke in cene gasil. četi Podutik-Glinco. (f)

»Fiat« limuzina

tip 521, šestdesetna, v zelo dobrem stanju, se poceni prodaja proti gotovini ali za les. Ogleda se v Ljubljani, Tyrševa 50, Arbor. (f)

(Pohištvo)

Šperane spalnice

Posrestva

Parcela
prodaja ob Linhartovi ulici.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 1362. (p)

Vinogradno posestvo
Zg. Poljskava pri Prager-
skem, prodaja. Ponudbe
poslati v upravo »Slov.«
pod »Lepa lega« št. 1134.

Večja gostilna
renomirana, na prometni
točki, ugodno napredaj.
Ponudbe v upravo »Slov.«
pod »Ugodno« št. 1185.

Lepa parcela
pod Rožnikom med vilo
Kredarico in vilo Auer-
spreg, se prodaja. Izve se pri
Miro Luznar, glavna pošta,
Ljubljana, soba 66. (p)

Gozdno parcelo
ca. 10 orolov, lepo zara-
sto, mešano, v lepi legi ob
cesti, ugodno prodaja.
Peter Mihelič, št. Jurij
ob juž. žel. 15. (p)

Stavbne parcele
ob državni cesti, 10 min.
od kolodvora in cerkve,
ugodno napredaj. Infor-
macije daje živalšč, mi-
zarstvo, Guncelje, št. Vid
nad Ljubljano. (p)

Novo hišo
v Smarjeti pri Celju —
prodaja. Plačilni pogoji:
20.000 din gotovine, lah-
ko se prevzame hipoteka
30.000 din. — Prodaja
tudi hišo in gospodarsko
poslopje Smartno Rožna
dolina, za 35.000 din. —
Naslov: Catar, Smarjeta,
p. Celje. (p)

Hišico
v Trnovem ugodno pro-
dam. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod št. 955. (p)

Novo hišo v Ljubljani
petstanovanjsko, zelo ugo-
dno prodaja. Naslov v upra-
vi »Slovenca« pod št. 1310.

Štiristanovanjsko vilo
z lepim vrtom in dvori-
ščem prodaja. Rožna do-
lina, Predjamska ul. 43.

Lepa hiša
tristanovanjska, s kras-
nim urejenim vrtom, se
prodaja v Dev. Mar. v Po-
lju. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 1233. (p)

Redka prilika!
Prodaja se stavbišče na
Susaku (Boulevard) pod
zelo ugodnimi pogoji.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 859. (p)

Trgovino z meš. blagom
dobro renomirano, usta-
novljeno pred 20 leti —
prodaja zaradi prevzema
druga podjetja. Vpra-
šati pri lastniku Stjepanu
Korunda, Krapinske To-
plice, žel. postaja Roga-
tec. (p)

Novo vilo
dvostanovanjsko, parketir-
ano, kopalnica, umivalnica,
pralnica, 640 m² vrta, pro-
dam prav ugodno, v Trno-
vem, Staretova ulica, za
parno pekarno. (p)

Vinogradno posestvo
pri Mariboru prodaja —
dam v najem železničarju
ali sprejemni vinčarju z ži-
vino, Lipovšek, Tretenja-
kova 6, Maribor. (p)

Žlender

BLAGO in OSTANKI

po neverjetno
nizkih cenah

A. ŽLENDER

LIUBLJANA, MESTNI TRG 22

Enonadstropno vilo
ležečo na sončnem kraju
tik tramvaja, zaradi dru-
žinskih razmer ugodno
prodaja. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1305. (p)

Gostilno
z inventarjem, 5 minut
od tramvaja in mitnice,
prodaja. Lokal ima 3 so-
be, kuhinjo, klet, supo,
hlev, dvorišče, dvosobno
stanovanje. — Najemina
1200 din. Cena 25.000 din.
Napredaj zaradi bolezni.
Štef Kifus, Aleksandrova
št. 45, Kustošja pri Za-
grebu. (p)

Lepo posestvo
z gostilno, odgovarja tu-
di za mesarijo, ob bano-
vinski cesti Sv. Lenart-
Ptuj, se zaradi preselitve
takoj prodaja. Obsega ca.
13 orolov zemlje, vse v
prav dobrem stanju. —
Vprašati v pisarni odvet-
nika dr. Horvata, Ptuj.

Trgovski lokal
primeren tudi za obrt in
pisarno, oddam. Vprašati
v Igriški ulici 14/II. (n)

Restavracija v Ljubljani
vpeljana, z obsežnim vr-
tom, oddam v najem s 1.
aprilom. Informacije Trža-
ška cesta 75, med 12—14.

Veliko skladišče
1 uro oddaljeno od Ljub-
ljane, se odda v najem.
Polizve se pri I. Oražem,
Ljubljana, Moste. (n)

Trgovino
z mešanim blagom, ob-
stoječo nad 40 let, v več-
jem trgu, zaradi bolezni
oddam takoj ugodno v
najem. V lokalih je vsa
oprema brez zaloge, s
prevzemom stanovanja in
vrta. Istotam je napredaj
ognjavarna »Wertheim«
blagajna št. 2. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Ugodna prilika« 1233.

Trisobno stanovanje
sončno, s teraso, oddam za
maj. Podjunska 13, Šiška.

Sobo in kuhinjo
s 1. februarjem oddam. —
A. Grebenc, Vel. čolnarska
ulica 15. (s)

Dvosobno stanovanje
parketirano, s kopalnico,
umivalnico, pralico in vr-
tom, oddam prav ugodno.
Vila za parno pekarno —
Staretova ul., Trnovo. (s)

Enosobno stanovanje
mansardno, s kuhinjo, vse-
mi pritlikinami in s soupo-
rabo kopalnice, oddam za
začetek februarja. Naslov
v upravi »Slovenca« pod 1360

ISČEJO:
Samska oseba
išče suho, sončno, mirno
stanovanje dveh sob, ku-
hinje in pritlikin, najraje
v Šiški ali Dravljah. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 1063. (s)

ODDAJO:
Opremljeno sobo
z dvema posteljama se odda
— Celovška 53. (s)

Sobico
oddam gospodu ali dijaku.
Poljanski nasip 22-II. (s)

Sobo
oddam, v mestu — ženski
osebi. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1374.

Lepo, opremljeno sobo
oddam takoj na Smartinski
cesti 62 pri mitnici v bli-
žini tramvaja. (s)

Opremljeno sobo
v centru mesta, oddam so-
lidni uradnici. — Naslov v
upravi »Slovenca« št. 1081.

Obrit
Franc Jager
tapetništvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 17
telefon 30-43

Velika zaloga vseh vrst
alumin, otmari, najmo-
dernjših couch-zof. — V
za' i vedno vseh vrst
zima, gradl za modroce,
blago za prevleko pohi-
stva itd. — Solidno delo!
Točna postrežba!
Konkurenčne cene!

Dvosobno stanovanje
s kabinetom in kopalni-
co, v centru mesta, išče
mirna stranaka s 1. ma-
jem. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Točen plač-
nik« št. 1246. (s)

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
oddam z marcem. Rožna
dolina, Cesta XIII. št. 5.

Enosobno stanovanje
in sobo takoj oddam. Vo-
dovodna cesta 77. (s)

Stanovanje
s sobo in kuhinjo se takoj
oddaja. Poljanska cesta št. 57

Enosobno stanovanje
kabinet, balkon, II. nad-
stropje, oddam boljši stran-
ki za marec v Šiški, Kneza
Kocija 4, nasproti policije.

8 krasnih stanovanj
dvosobnih s kabinetom in
vsem najmodernejšim kom-
fortom oddam za majski
selitveni rok v novi stavbi
v neposredni bližini centra.
— Vse informacije daje:
Krabica Josip, Tyrševa ce-
sta št. 9, dvorišče. (s)

Razno
Že za 10 din
lahko dobite 3 legitimaci-
jske slike. Leica film. Pav-
lovčič, Poljanska 12. (r)

Glasba
Redka prilika!
Piano, železne konstruk-
cije s krasnim glasom, ze-
lo poceni prodaja. — Ana
Mohor, Celje, Prešernova
št. 12. (s)

Prodamo
4 izložbena okna
velika, prodamo. Kmetška
posojilnica, Ljubljana. (l)

Tricikelj
popolnoma nov, prodaja.
Polizve se v »Na-Na«, Tyr-
ševa cesta 12. (l)

PREMOG
DRVA
nudi najugodnejše
Kačič Franja
Celovška 67 Tel. 40-76

Trgovina z meš. blagom
zaloga in inventar, napre-
daj. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Ljubljana
1333.« (l)

Sveža jajca
zajamčena, zaboj 720 kom.
540 din. la suhe bos. slive
10 kg 80 din, franko voz-
nina razpošilja G. Drech-
sler, Tuzla. (l)

Slasličarno
dobro vpeljano, brez kon-
kurence, obstoja že 20 let,
popolnoma na novo higien-
sko preurejeno, s pomož-
nim lokalom (filialo), na
najprometnejšem kraju (tr-
govina in vse v hiši za
zmerno stanarino) prodaja
zaradi bolezni. (l)

Manufakturo
po nizkih cenah in v veliki
izbiri dobite pri
Oblačilnici za Slovenijo
Ljubljana, Tyrševa cesta 29
(hiša Gospodarske zveze)

Državnim in samoupravnim
uradnikom nudimo blago na
ugodno mesečno odplače-
vanje.

Lepe sveče
zvitke in knjižice za
Svečnico — ter garantiran
med po 18 din kilogram
vam nudi

»Sveča«, Stritarjeva ul. 6

Kravo s teletom
dobro mlekario, prodaja.
Kozarje 39. (j)

Par lepih konj (kobili)
napredaj. Polizve se: Mi-
ha Strukelj, Zapuže 4.
St. Vid nad Ljubljano.

Alredale terijer
8 mesecev star, s rodov-
nikom, lep, dober čuvaj,
napredaj. — Klemenčič,
Tyrševa cesta 181. (j)

Plemenske bike in telice
montafonske in almental-
ske pasme, kakor tudi
plemenske svinje york-
hirske in nemške plem-
enit pasme, z najboljšim
poreklom, ima vedno na-
prodaj Uprava Julio
Meinl, Apače. (j)

Kupimo

Zlatnike in zlato
vsakovrstno, kupim. —
F. Čuden, Prešernova 1.

Steklenice
»Franz-Josef«, čiste, ku-
pimo. — Drogerija Kane,
Ljubljana, Židovska. (k)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERN, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Jabolka
prvovrtna, kupim. Ponudbe:
M. Delač, trgovina sadja,
Karlovac. (k)

Žago - venecijanko
na vodni pogon, kupim.
Zaželjen je tudi mlin in
nekaj posestva. — Naslov
v podružnici »Slovenca«
v Celju pod št. 61. (k)

Staro zlato,
zlato zobovje
in srebrne krone
kupujem po najvišjih
dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Gunje
krojaške odrezke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ovojno volno, govejo
diako (arovec) — kupi
vsako množino Arbeiter.
Maribor, Dravska 15. (k)

Stružnico
(Drehbank) z vodilnim
in utornim vretenom, vi-
šina konic 250—300 mm,
razstoj konic 250—3 m,
postelja s prizmami, v
dobrem stanju ali novo
kupimo
proti takojšnjemu plačilu.
Ponudbe je poslati na:
METALNO A. D., Celje.

Kupimo dobro ohranjen.

pult
za kartoteko
ali ravno tako omaro.
MESTNA HRANILNICA
V ORMOŽU.

Dijaki

Iščem boljšo obitelj
ki bi vzela dva dijaka-
srednješolca na hrano,
stanovanje in pouk pri
učenu, blizu Prul. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 1284. (D)

Ženitbe

Bivši trgovec
dober gospodar, z večjim
kapitalom, želi znanje z
dobro situirano, neodvis-
no, boljšo trgovko v sta-
rosti 48—58 let. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Pošten značaj« št. 1172.

Gospodična
srednjih let, samostojna,
s premoženjem, bi poro-
čila solidnega gospoda v
državni službi ali tudi
vdova. Ponudbe poštno-
ležeče Novo mesto pod
št. 23. (2)

60 letni vdovec
ugleden, soliden industrij-
lec, želi poročiti ugledno,
dobro situirano, miroljubno
samostojno gospodično ali
vdovo. Le resne ponudbe
na upravo »Slovenca« pod
»Pošteno 1317«. (2)

POZIVI

Insert, kateri je v
»Slovenca« z dne 6. IX.
1938 objavil oglaš »Ro-
ski sluga« pod šifro »Ga-
rantirano zanesljivo, se
naproša, da sporoči svoj
naslov naši upravi.

USPEŠNO MODERNO NEGO ZOB

Zobe si negujete moderno in racio-
nelno, če si jih očistite zjutraj in
zvečer z novim, penetim se sredstvom,
ki se imenuje PEBECO. Brez dodat-
kov kakšnega mila se PEBECO lepo
peni in vsebuje PEBECIN, v čemur
je njegov neprekosljiv uspeh.

Veliko posestvo
staro renomirano go-
stino, ob državni cesti,
ugodno napredaj. — Več
stanovanjskih in gospo-
darskih objektov, upo-
ravnih za letovišče, za-
vod, lesno ali drugo in-
dustrijo. Naslov v vseh
poslovalnicah »Slovenca«
pod št. 1266. (p)

Pozor, kupec!
Na dražbi bo prodana za
polovično ceno petstano-
vanjska hiša z vrtom
blizu banovine. Vrednost
690.000 din, sodno cenje-
no 607.000 din. Obrestuje
se po 8%. — Nadpoudaja
najmanj 445.000 din, mo-
goča do 4. februarja pri
sodišču v Ljubljani. (p)

Posestvo
v lepem kraju na Gorenj-
skem, s celokupnim in-
ventarjem in gospodar-
skim poslopjem, 66.055 m²
zemljišča, pri banovinski
cesti, prodaja takoj za
120.000 din zaradi izselit-
ve v inozemstvo. Za in-
terese naslov v vseh
poslovalnicah »Slovenca«
pod št. 1171. (p)

Hišo z vrtom
prodaja zelo ugodno ali
dam v najem. — Vprašati
Rožna dolina Cesta X/25-I.

Veliko posestvo
z gospodarskim poslop-
jem in mlinom ob stalni
vodi, prodaja. Natek Ro-
za, Črta 18, Rimske to-
plice. (p)

Hiša
z dobro idečo mesarijo,
na prometnem kraju, na-
predaj. Ponudbe v upr.
»Slov.« v Mariboru pod
»Takoj 214« 1119. (p)

Petstanovanjska hiša
lepa, blizu mesta in avto-
busne postaje v Studen-
cih pri Mariboru, napre-
daj. Mesečna najemina
1500 din. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 1186. (p)

ENODRUŽINSKO
HIŠO
v Smartnem pod Šmarno
goro št. 59 — oddamo s
1. marcem v najem. —
Informacije pri Kmetaki
posojilnici.

Prodaja stavbišče
na najlepšem mestu Hr-
v. Primorja ob morju. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 860. (p)

V Brežicah in okolici
so napredaj hiše, krasna
stavbišča, vinogradi, sa-
dovnjaki in gozdovi ter
zaokroženi deli Attemso-
vega veleposestva. — Po-
janila pri inž. Miklau
Otmari, Brežice. (p)

Hiša z vrtom
ali parcela napredaj. —
Poslopje prostorno, za
vsakega obrtnika, proti
št. Vidu. Za prevzem tu-
di hipoteka. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Ugodno« 1306. (p)

Kmečko posestvo
zaokroženo, oddaljeno od
Ljubljane največ 30 km,
z najmanj 5 ha orne
zemlje v ravnini. Name-
sto tega kupimo pod isti-
mi pogoji tudi večji kom-
pleks zemljišča brez po-
slopja. — Ponudbe poslati
upravi »Slovenca« pod
»Prometna lega« 1287. p

Vnajem
ODDAJO:
Trgovski lokal
na Celovski cesti št. 53
se odda v najem. (n)

Lokal
5.70 X 4 m, na zelo pro-
metni točki, se takoj odda.
Istotam tudi eno skladišče.
Vprašati pri: Rovšek, Ko-
lodvorska 35-I. (n)

Lokal
primeren za delikateso ali
podobno, se odda poleg
škole na Domobranski cesti.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 1319. (n)

V najem se odda
hotel, restavracija in ka-
varna »Novak« na Jese-
nicah, z vsem kompletnim
komfortom, najmo-
dernejše opremljeno. Na-
tanjenejše informacije se
dobijo v Radovljici: Jan-
ko Novak, tov. pletenin.

Peki, pozor!
V zelo prometnem trgu
se odda 1. febr. 1939 ali
pозnejše pekarija v na-
jem, tudi s stanovanjem.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 779. (n)

Stanovanja

ISČEJO:
Stanovanje
3—5 sobno, iščem za ta-
ko. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 1137. (s)

Dvosobno stanovanje
udobno, iščem za maj. —
Ponudbe v upravo »Sl.«
pod »Upokojenki« 1178.

Stanovanje
3- ali 4-sobno, s kopal-
nico, 1886 tričlanska dru-
žina odraslih za maj. —
Ponudbe v upravo »Sl.«
pod »Center Ljubljane«
št. 1265. (s)

Dvosobno stanovanje
s kabinetom in kopalni-
co, v centru mesta, išče
mirna stranaka s 1. ma-
jem. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Točen plač-
nik« št. 1246. (s)

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
oddam z marcem. Rožna
dolina, Cesta XIII. št. 5.

Enosobno stanovanje
in sobo takoj oddam. Vo-
dovodna cesta 77. (s)

Stanovanje
s sobo in kuhinjo se takoj
oddaja. Poljanska cesta št. 57

Enosobno stanovanje
kabinet, balkon, II. nad-
stropje, oddam boljši stran-
ki za marec v Šiški, Kneza
Kocija 4, nasproti policije.

8 krasnih stanovanj
dvosobnih s kabinetom in
vsem najmodernejšim kom-
fortom oddam za majski
selitveni rok v novi stavbi
v neposredni bližini centra.
— Vse informacije daje:
Krabica Josip, Tyrševa ce-
sta št. 9, dvorišče. (s)

oglas

Slovenca-

-gotov uspeh!

Prodamo**Pocenili smo**

vsa zimska oblačila, perilo itd. Presker, Sv. Petra cesta 14. (1)

1 vagon hmeljev

prodam, franko vagon, cena 2.75 din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1304. (1)

Dve obleki

skoraj novi, poceni prodam, G. C., Cesta 29, oktobra št. 18. Ogleda se lahko v nedeljo od 12—2 popoldne.

Razni instrumenti

zobozdravniški in zoboteknični ter aparati, zaradi smrti ugodno prodaj. Poizvedbe v podružnici »Slovenca« v Celju.

Sladni kalički

(male) so najboljša kрма za molzno živino;

fizol

pa za pisanje govedi. Oboje dobite najceneje pri trvdki

Fran Pogačnik d. z o. z.

v Ljubljani
Tyrševa (Dunajska) 33.

VERITAS

Šivalni stroji

po najugodnejših cenah, tudi na ugodne mesečne obroke v trgovini

Splošna trg. družba z o. z.

Št. Vid nad Ljubljano
Rabljeni stroje vzamem v račun.

Ogromno znižanje cen obutvi!

»Alo!«
čevlji

Od 2. februarja lahko poceni kupite čevlje.
Pazite na naš oglas dne 2. februarja t. l.

Čevljar. stroj »Forbana«

skoraj nov, napredaj. — Maribor, Orožnova 6. (1)

Pletilni stroj

št. 8, napredaj. Smarska cesta 3. pri šol. (1)

Najboljše domače krmilo

redilno: zmlete in cele bučne kolače dobite v vsaki množini iz zaloge Carl L. Socher, Celje.

Zelo ugodno prodam

oročje za kopniti in več lanskih mladih papig za parjenje. Vidmar, Grosuplje. (1)

Tricikli

stalno v zalogi od 1800 dinarjev naprej. Marinko Valentin, mehanična delavnica, Hrašnje pri Ljubljani. (1)

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, kakor tudi očala - kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, Šutna, nasproti farne cerkve. Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 8.

Prodaj

za polovično ceno 14 komadov novih mesečnih oken in vrat, 2 komada rabljenih »Lutzovih« peč, pripravi za večje delavnice ali dvorane, in dvoje rolet. — Poizve se pri Lojze Višnar, Jesenice, Gorenjsko. (1)

Sveže najfinejše norveško**ribje olje**

iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam

Sveža jajca

in inozemsko cvetje vedno v zalogi pri Baloh. Kolodvorska 18. (1)

Trgovina

zelo dobro vpeljana, center industrije v Celju - zaradi starosti napredaj. Informacije: Kronovšek, Celje, Glavni trg 6. (1)

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo na ugodne mesečne obroke. Rabljeni stroje vzamemo v račun. isti tudi po zelo ugodnih cenah na prodaj!

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze).

Znani SALVAT CAJ proti žolčnim kamenčkom in bolečinam žolčnega mehurja se dobiva pri glavnem zastopniku: Aпотека Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. — Prospekte o zdravljenju pošiljamo zaštom.

O. r. S. br. 27870-1936. Rn. 3487.

Bosanski oves

v vagonih količinah — razposilja S. Gj. Karanovič, Bosanski Novi. (1)

Nemi kinoaparat

kompleten, dobro ohranjen, prodam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobro kinoaparat« 1320.

Opekarno

prodam. Potrebna gotovina 40—50.000 din, ostalo hipoteka. Ponudbe na anončni zavod Sax, Maribor pod »Podjetnik uspeh«.

Medarna

Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi prvovrstno sortirani cvetlični med lastnega pridelka in od najizkušenejših čebelarjev, po najnižji ceni. Na debelo in na drobno.

Pohištvo**Samska spalnica**

iz mehkega lesa, ugodno napredaj. Vižmarje 7.

Modroce

vrhne 180 din, mreže po 90 din, peresnice po 260 din, posteljne odeje dobite po najnižjih cenah pri

Sever, Marijin trg 2

nasproti frančiškanske cerkve.

Prvovrstne spalnice

elegantne, jedilnice, gosposke sobe in kuhinje, ima Malenšek, Celovška cesta 258. (8)

POHIŠTVO

Moderno in kvalitetno kuhinje, spalnice, jedilnice in drugo, zajamčeno po konkurenčnih cenah. Rabljene spalnice in jedilnice, orehov les, že od 1500 din naprej. Sprejemamo naročila po lastnih in danih načrtih.

»OPRAVA«

Ljubljana, Celovška c. 50

Samo 360 din

stane naša nova otomana

Izkoristite priliko

E. Zakrajšek

Ljubljana, Miklošičeva c. 34

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetirane izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik • Mestni trg 13
Ugoden nakup morske trave, žime in cviliva za modroce ter blaga za prevleke pohištva.

Spalnice, kuhinje,

posteljne mreže in drugo pohištvo najceneje pri ANDLOVIC, Komenskega ulica 34. (8)

Prodaj

več lepih modernih spalnic in drugo pohištvo po zelo ugodni ceni. Ogleda se v št. Vidu nad Ljubljano 36, (tik zadnje tramv. postaje.)

Mreže za postelje

Izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradišču). (1)

Glasba**Harmoniko**

Hohner, model III. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1331. (8)

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU

DIN: 120/-

DIN: 490/-

DIN: 120/-

DIN: 65/-

DIN: 59/-

ZAHTEVATE BREZPLAČEN KATALOG!

MEINEL-HEROLD

Avstrijski Glasbil. MARIBOR št. 102

Novo pianino

krasen, za nizko ceno napredaj. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1303. (8)

Izbira ni težka

kadar je treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovce ali obrtnike. Vsakdo bo pri tem upošteval list, s katerim bo prišel zagotovo v stik z najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEČ«, ki ga bere, posebno ob nedeljah, s malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča.

Razno**Najcenejši zajtrk**

in večerja, najboljši mlečni izdelki, dnevno sveže čajno maslo »Zira«, »Bogaš«, »Planinsko« in »Jagoda« - najceneje v mlečnici »Drama«, Erjavčeva 2, telefon 45-49. (r)

Majhnega otroka

vzajem v oskrbo za daljšo dobo, ako mi kdo za protiuslugo posodi za povečanje svojega obrata 30.000 din. Otroku bi bil novi dom ljubezniv in vzgojen. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Obojestransko iskreno« št. 1169.

Kdor hoče imeti

sredi mesta lastno stanovanje, naj se zgleda, da sprejme prospekt. Prijave na upravo »Slovenca« pod šifro »Resno 747«. (r)

Starejšo osebo

vzajem v domačo oskrbo na deželi blizu Ljubljane po dogovoru do smrti, z gotovino 20.000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Gotovina 20.000 din« št. 1069. (r)

Kolesa

In nadomestne dele preizkusim v komisijah prodaje v mestu na deželi. Garancija dve trgovini. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »P. F. 200« št. 1219.

KROMATIČNE HARMONIKE OD:

DIN: 480/-

ZAHTEVATE BREZPLAČEN KATALOG!

MEINEL & HEROLD d.o.o. ZAL.

TVORNIC GLASBIL MARIBOR št. 102

KARTOTEČNI

PRIBOR

KARTOTEČNE PISKOVINE

KARTOTEKA

KARTOTEČNO

KNJIGOVODSTVO

Prihranek na taksah Vam plača

naše knjigovodstvo.

Ljubljana, Tyrševa c. 15. Tel. 93-88

Uradnika-poverjenika

za mesto Jesenice sprejme veliko podjetje manufakturne odplačilne stroke. Reflektant mora dobro poznati stroko in biti dober organizator za razpečevanje manufakturnega blaga zasebnikom po zastopnikih-prodajalcih. — Ponudbe z navedbo referenc in jamstvom za pravilno delo pod 89-A-52 na Interreklam, d. d., Zagreb, Masarykova št. 28.

V naši podružnici v Kranju

(pri vходу na novi most) lahko dobite vsa pojasnila glede inseratov. Podružnica sprejema tudi vsa naročila za časopise.

Konči Ahačič:**Jaka Spaka in čudodelna dlaka**

48

V neizmerni radosti je kraljica dolgo molčala, potem pa se je spomnila rešitelja, majhnega dečka Jaka. Dvignila je Marjetičino glavo k sebi, ji pogledala v oči in rekla: »Heerka moja! Morda bi te že krila zemlja, da te ni rešil ta dobri deček. Zato si mu oblubljen za ženo. Še ta teden bo poroka.«

Strašno se prestraši ošabna lepota ob misli, da se bo morala poročiti s takim ubogim pritepencom, ko še najbogatejših kraljev ni marala. Bridko zajoka in joka ves dan in celo noč. Tedaj stopi Jaka k njej in ji reče: »Vso lepoto boš izprala, če se boš tako jokala!«

Dolores Vieser:

37

Podkrnoški gospod**Poslovenil Janez Pucelj**

Kar je potegne visoko iz blazine. Sklone prstni obraz in pristulne. »Trop — trop —« je slišati. Konj prihaja, počasi gre gori po rebri — nek glas nekaj vpraša, tedaj zaškrlipejo stopnice — korakov ni slišati — roka prime za kljuko.

»Nartej,« zavzdihne Zavorja in utone nazaj v blazine. Tanke ustnice se nasmehnejo, da se pokažejo še vedno lepi zobje. Lenart se ustraši tega smehljaja tako močno, da pozabi pozdraviti mater. Nem in bled stopi k postelji in prime mater za roko — ah, kakšna majhna, lahka, tenka roka! Iščo besede — moj Bog, mati vendar ne sme opaziti, kako se je prestrašil — pa ne pride mi nič na misel. Samo prazen smehljaj si prisili na obraz.

Mati pa ima solze sreče v očeh, ki ji leže globoko v temnih sencah. Oh, kako širok in lep je postal in kako imeniten je videti v obleki iz gosposkega sukna. In oči so mu še vedno tako svetle in dobre — oh, dober deček je, kljub vsemu, kar pripovedujejo o njem!

»Sedi semkaj k meni,« veli Zavorja in mu namigne proti stolu.

»Tako! — Ah, Nartej — ni mi dobro,« potroži. »Tako močno slaba — veš in težave, težave! Pogled sem, saj me ni kar nič več!«

Odvija si rokav pri srajci in pokaže shujšano roko.

Svinčena teža stiska Lenartu srce vedno teže. Ne, da ji je telo tako slabotno in drobno, ga tako boli — marveč, da toži. Sicer je vedno nosila molče svoje breme.

»Bo že spet odleglo, matile! io tolaži in ji previdno stisne roko.

Zavorja ga začudeno pogleda. Negiben smehljaj ji leži na voščnem obrazu. »Ni k d'ar ne bo odleglo,« meni skrivnostno. Lenart zmaje nejevoljno z glavo.

»Ampak mati — kdo bo govoril kaj takega! Še devetdeset jih lahko učakate!«

Mati zanika s prstom.

»Molči —« slišala sem uboge duše iz vic hoditi okrog hiše — pridejo kmalu pome, — O ne,« reče malce živahneje, ko zagleda bolest na obrazu svojemu fantu, »ne bojim se prav nič. — Gospod župnik so mi rekli —«

»kadar umrješ, je tako, kakor kadar zaspiš —« meni, da se ti sanja o nebesih in trenutoma vidiš, saj je resnica —« Samo — Nartej —«

Trenutoma začne hitreje dihati, prsti se ji krepko oklene drug drugega:

»Zate mi je, Nartej! Ljudje — ljudje toliko govorijo o tebi — ne vem, ali je res ali ne.«

Lenart se skuša šaliti.

»Kaj pa govore, ljudje grozanski?«

Prevelike oči materine izsledujejo in se zajedajo vanj. Lahke znoj ji stopi na čelo. — »gorje ji — mora mu reči trde besede — zdaj v smrtni težavi. Svoj živ dan ni mogla biti do nikogar trda.

»Govorijo pod Krnosom,« začne mukoma, »da si bil spočetka jako priljuden — ampak zdaj da se ne meni prav nič več za ljudi. Le venomer samo lov in lov in visoko se nositi — nič bolje kakor Vetrinjski, samo ne tako gosposko —« Nartej — kaj takega vendar ne sme biti v duhovski hiši —«

Lenart strmi tja preko nje v živo steno.

»Saj vendar nisem duhoven,« reče trje, kakor bi prav za prav rad.

»Duhoven nisi,« zaprosi mati, »vendar se imenuješ »prosti« in si gospod — veš, kakšna beda vlada na kmetih in ne narediš ničesar. Pravijo, da zaledaš cerkveno premoženje in daješ kmete rubiti —«

»No, rubiti,« ji skoči Lenart posmehljivo v besedo. »Rebrnjaka, tega že. Ta pa ima!«

»In potem, Nartej — je res, da — da imaš hotnico pri sebi — še celo pogansko ženstvo?«

Lenart plane pokoncu.

»Moja preljudba ni nobeno ženstvo in hotnica že celo nel je najlepša, najljubša, najmodrejša dekle na svetu! — Da ni krščena, za to ne more sama nič. Ji ni nihče še nič pravil o veri.«

Premolkne, ko zagleda smrtno bledico materi na obrazu. Mati ne joka. Prižme si samo roko na burno stripajoče srce.

»Nartej,« zahtipa in materinski strah ji da, da ponižna zraste v zarotujočo prerokinjo:

»Nartej — moj otrok si — jaz ne morem umreti — nočem priti v nebesa, ko vem, da živiš v smrtnem grehu! — Nartej, ljubše bi mi bilo, da bi te bili pobili Turki! Ah moj Bog — kaj sem pretrpela zadnje čase! Vsi ljudje me ustavljajo zastran tebe: Je postal kaj vesel gospod, tvoj Nartej — pravijo. — In dekan od svetega Tilna, ta pridiguje s prižnice o opatih in prostih, ki spreminjajo posvečeno zidovje v Babilon — in ki jim je vseeno, če pogani oskrnjajo naše cerkve. In meni se zdi, ljudje te ne marajo, in to me boli tako zelo, tako zelo boli — ah, Nartej, ne daj, ne odbij mi zadnje prošnje: pošlji deklino spet domov in glej na svoje ljudi!«

Usta so se zožila Lenartu med materinim govorjenjem vse bolj in bolj. Končno reče zamolklo:

»Kaj govore ljudje, mi ni mar. In Alenka ostane pri meni!«

Zavorja okrene obraz v steno.

»O Marija, da sem morala kaj takega doživeti!« zajeci rahlo.

Lenarta zgrabijo materini očitki in njena beda tako za srce, da naglo skoči na noge in »ori k oknu —« nato pa reče zagrizeno: »Saj ste sami hoteli tako.«

»Tako ne — tako ne —,« dahne mati Zavorja bolestno.

Lenart se na kratko zasmeje.

»Anti — kako pa ste si to mislili, ko ste me poslali pod Krnos?« vpraša in se okrene v izbo. V govoru mu raste trpeloča grenkoba.

»Ste si zares predstavljali, da bom tako samčasto strel v luknji, — ha, da bom modro in preudarno vladal slovenske butce in se dajal za to zasmehovati — in sicer sploh začel spokoyno odmirati? Moj Bog, meni bi bilo kaj takega predolgočasno! — Sam se nisem postavil za gospoda — Bog ve, rajši bi bil vojščak — pa ker sem zdaj gospod, hočem, gospod tudi biti! Zdaj šele mi je začelo ugajati!«

»Ah — fant, kako moreš biti srečen, tako brez spovedi in zakramenta in brez gnade božje? Si že ali pa boš še prišel v nadlogo, časno in večno —«

Lenart plane kvišku, kakor da se ga je dotaknilo goreče železo. — »brez zakramenta —« reče in ustnice mu pobledé — »ne, mati —« kaj se meni — Bog za to, kaj delam jaz! Prej kdaj — ah kaj —«

Polagoma odmetava od sebe vso zbežanost; divja, jezna bol ga popade:

»Vi govorite vsi — ampak kaj le veste o meni? Prav nič! Dovolj dolgo so me odrivali. Zdaj pa maram vraga za govorice! Zastran govorice ne bom naredil še enega koraka ne drugačnega. In moja vest nikomur nič mar. Samo meni samemu, prav samemu, mati. — Haha — morda je nimam sploh nobene več. Tedaj bi bilo še najlažje, hahaha!«

Zavorja se prekriza.

»Ne poznam te več, Nartej,« reče in strahoma strmi v svojega otroka. Sončni pramen se mu dotika kakor plamenec meč playalslega temena. Zavorja mora nehotoma misliti na padle angele.

»Pojdi proč od okna, Nartej,« šepne in nato jo nenadoma oblije solze.

Iz Julijske krajine

Logaršče pri Podmelen. Že nad mesec dni smo zakovani v snežen in ledeni mraz. Pot v dolino ni brez nevarnosti. Te dni sta na poti v podmeško župno cerkev spodrsnila v globino dva dečka: 12letni Evgen Cvek in 13letni Viktor Klavžar ter obležala v Klavžah. Ročno je prihitel obšinski zdravnik g. dr. Albert Gentili. Prvemu je na licu mesta glavo zašil, drugega, ki si je zvinil eno roko in nogo ter dobil tudi notranje poškodbe, je za silo obvezal, ter oba poslal v go-riško bolnišnico.

Kneža. (Smrt najstarejšega vaščana.) Dne 7. januarja je umrl naš najstarejši vaščan, 97letni Franc Smrekar, po domače Rudere, oče znanega ameriškega župnika in pesnika Andreja Smrekarja, ki je leta 1913, ko ne 45 let star, umrl v Collinwood v Severni Ameriki. Naš sosed in va-ščan Franc je bil do zadnjega čil in zdrav ter je ohranil dober vid in sluh. Rad je pripovedoval, kako je bilo »njega dni«, ko je hodil v Brda po vino. Svoj čas je namreč imel daleč okrog znano gosilno. Bil je veren in pobožen mož in ponosni

smo bili nanj v upanju, da bomo ušakali njegovo stoletnico. Naj v miru počiva!

Umrl na ulici zadet od srčne kapi. Pred par dnevi je bil poklican tržaški Rdeči križ, naj nujno prihiti na trg Barbacan, kjer je nekemu štiri-desetletnemu možu postalo nenadoma slabo. Pre-den je pa rešilni voz privozil na kraj nesreče, je mož že izdihnil. Zdravnik je samo še ugotovil, da je smrt nastopila zaradi srčne kapi, nakar so mrlča, 40 letnega Rudolfa Vitalija iz Trsta, pro-peljali v mrtvašnico.

Murska Sobota

Predavanje o Hamburgu. Pod pokroviteljstvom Tujskoprometne zveze »Putniki« v Mariboru in Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo je pri-re-dilo Tujskoprometno društvo v Murski Soboti dne 18. t. m. predavanje o Hamburgu in Bremenu. Predaval je g. Ivan Gabrič, potovalni uradnik iz Hamburga, kateri je v lepi slovenski besedi opi-sal svetovno pristanišče Hamburg.

Zahtevajte povsod naš list!

Smartno pri Slovenjem Gradcu

V letošnji zimski sezoni naša društva kar tekmujejo s prireditvami. Na Svečnico priredi tu-kajšnja krajevna »Kmečka zveza« lepo igro »Cr-nosolec«. — Do sedaj so bile igrane naslednje: burka »Jurčkie in »Laži zdravnik« (Prostovoljna gasilska četa Golavabuka), »Narodni poslanec« (Podružnica RK v Smartnem — za revne otroke), praviljena mladinska igra »Petrčkove poslednje sanje (tudi Podružnica RK za božičnico), prosvet-no društvo se je postavilo z burko »Lesena peč«. Zadnjo nedeljo je Prostovoljna gasilska četa Go-lavabuka uprizorila lepo dramo »Vaški lopov«.

Slovenska Bistrica

Akademija. Svečnica, praznik luči, je že od nekdaj dan mladinske prireditve. Tudi letos bosta imela FO in DK ob štirih popoldne v Slomškovem domu telovadno akademijo. Na sporedu so sle-deče točke: 1. drž. himna, 2. pozdrav s trakovi (gojenke I.), 3. telovadne igre (naraščaj I.), 4. češke proste vaje (mladenke I.), 5. gimnastika mladev, 6. »Slovenke rajajo« — simbolična vaja članic ob harmoniki, 7. vaje članov na drogu, 8. govor podžupana g. I. Jerovška. Po kratkem

odmoru slede: 9. vaje naraščaja II. z vetrnicami, 10. proste vaje gojenk II., 11. skupine mladev, 12. »Rožic ne bom trgale« — simb. vaja s petjem mladenk II., 13. gimnastika članov, 14. proste vaje za leto 1939., 15. vaje članov na bradli. Po dru-gem odmoru bo: 16. simb. vaja članic »Kje dom je moj?«, 17. proste vaje članov, 18. skupina čla-nov — »do stropa«, 19. naša himna. — Na kla-virju bo spremljal vse vaje g. R. Petrovič. Majhna posebnost bo, da bomo program napovedovali po mikrofону. — Prijatelji od blizu in daleč, na svi-denje!

Laško

Elektna loterija. Kakor je bilo objavljeno v »Slovenec« 30. dec. 1938, je žrebanje loterije pre-loženo neprekleno na 19. febr. 1939. Na to opo-zarjamo vse, ki so notico takrat prezrli. Kdor še želi srečke, naj takoj piše dopisnico na Loterijski odbor — Laško in srečke mu takoj pošljemo, dokler bodo pač v zalogi. Avto je dobavila tvrdka J. Lovše v Ljubljani in je tipa D. K. W. Special. Tudi drugi dobittki so razstavljeni pri raznih tvrd-kah v Laškem. Izžrebane številke bodo objavljene v »Slovenec« 21. febr. in v »Domoljubec« in »Slov. Gospodarjuc«.

Uprava Združenja trgovcev za mesto Celje
naznanja žalostno vest, da je umrl dolgoletni
vzorni član uprave in nadzorstva,
gospod

Valentin Hladin

veletrgovec v Celju

Slava njegovemu spominu!

V Celju 28. januarja 1939

Uprava

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je danes
Bog poklical k Sebi našega dobrega šefa,
gospoda

Valentina Hladina

trgovca in hišnega posestnika

Blagopokojnega šefa bomo ohranili vsi
v najlepšem spominu.

Celje, 29. januarja 1939

Nameščenci tvrdke Valentin Hladin

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

SPOROČA,

DA JE UMRL NJEN MARLJIVI ČLAN NAČELSTVA
GOSPOD

VALENTIN HLADIN

TRGOVEC IN HIŠNI POSESTNIK

OHRANILI GA BOMO V
NAJLEPŠEM SPOMINU!

CELJE 28. JAN. 1939

NAČELSTVO

V globoki žalosti

sporočava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem,
da je bila volja Vsemogočnega, da je poklical danes
v večno življenje gospoda

Valentina Hladina

trgovca in hišnega posestnika

Umrl je po prejemu sv. zakramentov za umirajoče
ob pol 2 popoldne. Nepozabnega pokojnika spremimo
na zadnji poti v ponedeljek ob 4 popoldne, iz hiše
žalosti v Prešernovi ul. 14, na okoliško pokopališče.
Sveti maši zadušnici bosta brani v torek ob pol 7
zjutraj v Marijini cerkvi, in ob 7 zjutraj v župnijski
cerkvi sv. Daniela.

Večni mir njegovi duši!

Celje 28. januarja 1939

Žalujoča soproga **MARIJA** in sin **DRAGO**

Najnovejši model

Zastopnik:

LUDOVİK ŽITNIK

 Ljubljana - Kolodvorska ulica 26
 Telefon 34-23

Mundlos šivalni stroji

 odlične kakovosti po zmerni ceni, dobite pri:
 Kleindienst & Posch, Maribor, Aleksandrova c. 44

MIZARSTVO VENTURINI LUDVIK

LJUBLJANA — BARJE

 izvršuje vse vrste **pohištvo** strokovno solidno in po zelo
 ugodnih plačilnih pogojih. Lastni načrti in osnutki za vsako
 željo in okus.

Vzajemna posojilnica

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

 nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
 vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Glasba

Lepo darilo je nova gramofonska plošča, stane samo

Din 15-

dokler traja zaloga

R. Velepč

 Ljubljana VII
 Sv. Jerneja cesta št. 25

KLAVIRJE

vijoline, kitare, tamburaške instrum. i. t. d. strune in vse glasbene potrebščine kupite najceneje pri

R. Warbinek

Ljubljana, Miklošičeva cesta 4

Specialist Vam popravi vsa godalna glasbila umetniško strokovnjako.

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

V veliki tovarni vagonov sprejmejo

več ključavničarjev, dreerjev in elektrovarilcev. Plemenite ponudbe poslati na »Propagando« a. d. Beograd, poštni predal 409 pod »1088«

Sodna dražba

DVEH DVONADSTROPNIH HIŠ Z MANSARDO IN VRTOM V LJUBLJANI, Strelška ul. št. 22 in 24, 19 stanovanj, trgovina in gostilna, bo dne 9. februarja ob 9 dopoldne pri okrajnem sodišču v sobi št. 16. Posestvo je sodno cenjeno na 2.371.315 din, najmanjši ponudek znaša 1.185.658, potrebna kaveja 237.132 din.

 ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK
HOHNER
 GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
 ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

Natečaj

za sprejem ključavničarjev in strugarjev

Vojnotehnični zavod v Kragujevcu sprejema, začenši s 25. januarjem t. l., za svoje potrebe:

25 preciznih ključavničarjev-orođničarjev za izdelavo preciznega orođja;

15 preciznih strugarjev.

Podrobnejša obvestila se dobe lahko pri vseh javnih delavskih borzih v državi in v Upravi vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu.

Iz Uprave vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu, I. št. 816, 23. januarja 1939.

Pazite na kotle!

„TEPALIN“

Made in U. S. A.

Edinstveno čisti in preprečuje kamen v vseh parnih kotlih, ne da bi jih bilo treba razdirati. — Preizkusila in priporoča Inspekcija za kotle ministrstva zgradb. — Zahtevajte prospekte od generalnega zastopnika

HOBBY, A. R., Beograd, Uskočka 5, Telefon 23-013

Gradbenega tehnika

z 1-2 letno prakso, vojaščinu prostega, dobrega kalkulant in risarja - sprejemmo. Nemščine zmožni imajo prednost. - Izbrpne pismene ponudbe na:

»Alpeko«, tovarna umetn. kamna, Ljubljana.

Prodamo VINO

pristno in poceni dobite pri

Centralni vinarni v Ljubljani

TELEFON ŠTEV. 25-73

Pozor!

Prvovrstni

premog, drva, koks

po najnižjih cenah

Podobnik V.

Tržaška c. 16 — tel. 33-18

Denar

BANČNO-KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40

kupi takoj in plača

najbolje

HRANILNE KNJIZICE

bank in hranilnic

VREDNOSTNE PAPIRJE

3% obveznice, bone in

srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRŽAV
PRODAJA SREČEK

državne razr. loterije

DENAR

naložite varno in dobro v

Hranilnici dravske
banovine
podružnici v Celju

bivša

Južnoštajerska hranilnica

ustanovljena leta 1889

nasproti pošte, lastna hiša

Dravske banovine jamči

za vloge z vso davčno

močjo

in vsem premoženjem.

Safes - shrambe

na razpolago!

Daje proti zastavi

vsakovrsta

posojila.

Tovarna strojev, livarna železa

J. PFEIFER
Hoče pri Mariboru

 izdeluje **VODNE TURBINE** vsake velikosti, železno opremo za žage venecianerce in mline, transmisije, ročne in motorne brizgalne po lastnem patentu, kmetijske stroje.

Strojni deli surovi in obdelani za tekstilno, keramično in lesno industrijo.

J. C. Mayer, Ljubljana
10 dni

od 1. do 10. februarja

cenejša prodaja blaga

 damskega
 volnenega
 in ostankov

Zahtevajte povsod naš list!

Sedaj je čas

da kupite srečke v domači glavni kolekturi državne razredne loterije

„Vrelec sreče“

ker lahko v kratkem času od 11. februarja do 9. marca zadenete velike ali milijonske dobitke. V pretečenem kolu je zadelo v moji kolekturi „VRELEC SREČE“ veliko število večjih dobitkov, poleg tega je zadela pri meni kupljena srečka št. 32670 premijo 1 milijon dinarjev.

Dobitke v V. razredu bom objavil v časopisih in po radiju, vsi pa, ki bodo zadeli, bodo obveščeni takoj pismeno in dobili izplačane dobitke takoj brez odbitka. Jamčim za strogo solidno in diskretno poslovanje.

Priporoča se domača glavna kolektura „Vrelec sreče“

Alojzij Planinšek Ljubljana
 Beethovnova ul. 14

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje za novo stavbo v Celju ob Krekovi cesti oddajo:

težakih, zidarstvih, železobetonskih, kamnoseških, tesarskih, krovskih in kleparstvih del

ter za stavbo v Kranju ob državni cesti na Bled oddajo:

mizarskih del ter vodovodne instalacije in sanitarne opreme.

Vsi potrebni podatki kot razpis, proračun in načrti se dobe od 3. febr. 1939. dalje v gradbenem oddelku Pokojninskega zavoda, Ljubljana, Gajeva ulica 5/II., soba št. 221.

Zapečatenе ponudbe, opremljene v smislu razpisa je vložiti do 14. febr. 1939., 12. ure opoldne v vložišču Pokojninskega zavoda, Gajeva 5/I., soba št. 122.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Odon Koutny

kot soprog — potrj od žalosti ter ginjen premnogih dokazov simpatij do moje prerano umrle ljube ženke

Amalije

se tem potom

iskreno zahvaljujem Vam vsem

ki ste pomagali lajšati njene zadnje ure ter dali na katerikoli način izraz sočutja. V prvi vrsti pa Vam, velespoštovani gospod dr. A. Volavšek. Cetudi ni bila nobena zdravniška veda kos odpraviti zle posledice hrabro prenešenih kupov nezasuženega gorja, ki so razjedali skozi štirinajst let njeno, z granitnimi kremplji okleščeno srce, ste ji pa le Vi, gospod zdravnik, s svojo vedo in pomočjo najmilejšega našega Sodnika, nešteto krat rešili in podaljšali na nitki viseče življenje. V minulih bridkih časih pa ji nudili zdravniško in moralno pomoč celo nesebično, kar Vam more edinole Bog poplačati.

Nam vsem, ki smo poznali njeno blago dušo, bo pa ostala rajnka v najboljšem spominu in za večno oklesana ne v hladnem, neizprosno trdem marmorju, temveč v naših toplih sočutnih srcih kot vzor skrbne, verne in do dna duše poštene žene in družice.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 30. januarja 1939 ob 6.30 v farni cerkvi sv. Franciška v Šiški.

ZAHVALA. Vsem prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali in spremlili v tako velikem številu našega dobrega soproga, očeta, starega očeta, strica in tasta, gospoda

Josipa Spitzer-ja

dimnikarskega mojstra in hišnega posestnika

ter mu pokrili grob s cvetjem, izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Breclju za požrtvovalni trud in nego, kakor tudi gg. zdravnikom in dč. sestram splošne bolnišnice. Nadalje se zahvaljujemo g. župniku Cegnarju za prijazne obiske in tolažilne besede, kakor tudi pevskemu društvu Krakovo-Trnovo in Olepševalnemu društvu v Rožni dolini. — Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 30. januarja 1939 ob 6.30 zjutraj v župni cerkvi v Trnovem, Ljubljana, dne 28. januarja 1939.

Zalujoča soproga in ostali.

ZAHVALA

VSEM, KI STE NAŠO DOBRO MAMICO LJUBILI, OBISKALI IN JO SPREMILI NA NJENI ZADNJI POTI TER JO OBSULI S PREKRASNIM CVETJEM, STE IN BOSTE SE MOLILI ZANJO, BODI TEM POTOM IZREČENA NAŠA ISKRENA ZAHVALA.

V LJUBLJANI, DNE 28. JANUARJA 1939.

ZALUJOČE RODBINE:

VENCAJZ, DR. BREJC, DR. ŠENOA